

Kyrkan och hennes kallelse

Ett steg på väg mot en gemensam förståelse

Nordisk Ekumenisk Skriftserie nr 34

svensk översättning av:

The Nature and Mission of the Church

A Stage on the Way to a Common Statement

Faith and Order Paper nr 198

Angående översättningen av originalets titel

Översättarna har funnit att svenskspråkiga läsare spontant förknippar "mission" med "organiserat utbredande av kristen tro".

För att ge rättvisa åt begreppets fulla innebörd har översättarna sökt finna alternativ till låneordet "mission". De har därvid sökt vara konsekventa och talar om kyrkans mission som "kallelse" och Kristi mission som "uppdrag".

© Sveriges Kristna Råd

Sveriges Kristna Råd
172 99 SUNDBYBERG
Tel. 08-453 68 00
Fax 08-453 68 29
E-post: info@skr.org

Översättning: Gunnel Borgegård och Lennart Sjöström
Textgranskning: Johan Dalman, Christopher Meakin och
Katrín Ámell ÖP
Layout: Peter Carlsson
Tryck: Stockholms Läns Grafiska, Stockholm 2009

ISBN: 978-91-978167

Förord

1982 sände Kyrkornas världsråds Faith and Order-kommission ut dokumentet *Baptism, Eucharist and Ministry* (Dop, nattvard, ämbete), det så kallade BEM-dokumentet, på remiss till kyrkor, samfund och ekumeniska organisationer. Engagemanget blev mycket stort på många håll och svarsprocessen omfattande.

När kommissionen nu sänt ut *The Nature and Mission of the Church – A Stage on the Way to a Common Statement*, ser många detta som det viktigaste dokumentet sedan BEM och Kyrkornas världsråd hoppas på ett brett engagemang också kring det nya dokumentet.

I denna utgåva finns den engelska originaltexten parallellt uppställd med den svenska översättningen och dessutom publicerar vi *Called to be the one Church*, som formulerades vid Kyrkornas världsråds senaste generalförsamling, i Porto Allegre i Brasilien, 2006. Kyrkornas världsråd inbjuder till responser också på detta dokument.

Denna skrifts ges ut av Ekumenik i Norden, EIN, som är ett program inom Sveriges Kristna Råd. EIN kan ses som en fortsättning på det nordiska ekumeniska arbete, som tidigare ägt rum i Nordiska Ekumeniska Rådet och Ekumeniskt Institut för Norden.

Det är med glädje vi erbjuder kristenheten i Sverige dessa viktiga dokument.

Sven-Bernhard Fast
Generalsekreterare
Sveriges Kristna Råd

Gunnel Borgegård
Teologisk sekreterare
Ekumenik i Norden

Table of Contents

<i>Introduction</i>	10
<i>This Study</i>	12
<i>Purpose and Method</i>	14
<i>The Invitation</i>	18
I. THE CHURCH OF THE TRIUNE GOD	20
A. THE NATURE OF THE CHURCH	20
1 <i>The Church as a gift of God: Creation of the Word and of the holy Spirit (Creatura Verbi et Creatura Spiritus)</i>	20
2 <i>Biblical Insights</i>	26
a) <i>The Church as People of God</i>	28
b) <i>The Church as the Body of Christ</i>	32
c) <i>The Church as Temple of the Holy Spirit</i>	32
d) <i>The Church as Koinonia/Communion</i>	34
B. THE MISSION OF THE CHURCH	40
C. THE CHURCH AS SIGN AND INSTRUMENT OF GOD'S INTENTION AND PLAN FOR THE WORLD	44
II. THE CHURCH IN HISTORY	46
A. THE CHURCH IN VIA	46
B. IN CHRIST – BUT NOT YET IN FULL COMMUNION	54
C. COMMUNION AND DIVERSITY	56
D. THE CHURCH AS COMMUNION OF LOCAL CHURCHES	64

Cont. on p. 8

Innehållsförteckning

Introduktion	11
Studien	13
Syfte och metod	15
Inbjudan	19
I. DEN TREENIGE GUDENS KYRKA	21
A. VAD KYRKAN ÄR	21
1 Kyrkan som Guds gåva, Ordets och Den helige Andes skapelse (Creatura Verbi et Creatura Spiritus)	21
2 Vad Bibeln lär	27
a) Kyrkan som Guds folk	29
b) Kyrkan som Kristi kropp	33
c) Kyrkan som den helige Andes tempel	33
d) Kyrkan som Koinonia/ gemenskap	35
B. VAD KYRKAN SKALL VARA - VAD KYRKAN ÄR KALLAD TILL	41
C. KYRKAN SOM TECKEN OCH REDSKAP FÖR GUDS AVSIKT OCH PLAN FÖR VÄRLDEN	45
II. KYRKAN I HISTORIEN	47
A. KYRKAN PÅ VÄG	47
B. I KRISTUS MEN ÄNNU EJ I FULL ENHET	55
C. GEMENSKAP OCH MÅNGFALD	57
D. KYRKAN SOM GEMENSKAP MELLAN LOKALA KYRKOR	65

Forts. på s. 9

III.	<i>THE LIFE OF COMMUNION IN AND FOR THE WORLD</i>	68
A.	<i>APOSTOLIC FAITH</i>	68
B.	<i>BAPTISM</i>	72
C.	<i>EUCCHARIST</i>	76
D.	<i>MINISTRY OF ALL THE FAITHFUL</i>	80
E.	<i>MINISTRY OF THE ORDAINED</i>	82
F.	<i>OVERSIGHT: PERSONAL, COMMUNAL, COLLEGIAL</i>	86
1	Personal	90
2	Communal	90
3	Collegial	92
G.	<i>CONCILIARITY AND PRIMACY</i>	94
H.	<i>AUTHORITY</i>	100
IV.	<i>IN AND FOR THE WORLD</i>	102
	<i>Conclusion</i>	110
	<i>Notes</i>	112

(Called to be the One Church 118)

III.	LIVET I GEMENSKAP I OCH FÖR VÄRLDEN	69
A.	APOSTOLISK TRO	69
B.	DOP	73
C.	NATTVARD	77
D.	ALLMÄNT PRÄSTADÖME	81
E.	DE VIGDAS ÄMBETE	83
F.	TILLSYN: PERSONLIG, GEMENSAM, KOLLEGIAL	87
1	Personlig	91
2	Gemensam	91
3	Kollegial	93
G.	KONCILIARITET OCH PRIMAT	95
H.	AUKTORITET	101
IV.	I OCH FÖR VÄRLDEN	103
	Slutsatser	111
	Noter	113

(Kallade att vara den Kyrka som är En 119)

Introduction

1. *Since its beginning, and especially at the First World Conference, Lausanne, Switzerland, 1927, the Faith and Order Movement identified the unity of the Church as the very reason for its existence. Thus the By-Laws of the Faith and Order Commission state that its aim is: to proclaim the oneness of the Church of Jesus Christ and to call the churches to the goal of visible unity in one faith and one Eucharistic fellowship, expressed in worship and in common life in Christ, in order that the world may believe.¹ Since Amsterdam, 1948, this goal has been at the heart of the World Council of Churches itself. Moreover, in the Assemblies of the World Council of Churches, the particular contribution of Faith and Order has been to deepen a common understanding of this goal and of the ways to realise it. A significant contribution has been made from the Canberra Assembly (1991) in the statement "The Church as Koinonia: Gift and Calling".² This statement claims that koinonia is both the foundation and the way of living a life together in visible unity. This was echoed in the theme of the Fifth World Conference on Faith and Order, Towards Koinonia in Faith, Life and Witness. The process on "Towards a Common Understanding and Vision of the World Council of Churches"³ again underlines the common calling of the churches as the search for visible unity.*

2. *All the major documents issued by Faith and Order contribute in some way or other to the understanding of the nature and mission of the Church. Moreover, Baptism, Eucharist and Ministry,⁴ Confessing the One Faith: An Ecumenical Explication of the Apostolic Faith as it is Confessed in the Nicene-Constantinopolitan Creed (381),⁵ and Church and World: the Unity of the Church and the Renewal of Human Community,⁶ sent to the churches for response and reception, are ways of keeping alive in the churches the imperative of Christ's call to visible unity and the essential characteristics of that unity. The recent studies of Faith and Order such as on Baptism, Ethnic Identity, Anthropology and Hermeneutics have a continuing relevance to the subject. Also, the absolute centrality of ecclesiology to the ecumenical movement has been recently reaffirmed by the Special Commission on the participation of the Orthodox churches in the WCC.*

Introduktion

1. Redan vid sin tillkomst, och framför allt vid den första Världskonferensen i Lausanne i Schweiz 1927, såg Faith and Order-rörelsen Kyrkans enhet som själva grunden för sin existens. Således anger Faith and Order-kommissionens reglemente att dess uppgift är att: Förkunna Jesu Kristi kyrkas enhet och att kalla kyrkorna till att förverkliga den synliga enheten i en tro och i en nattvardsgemenskap, som gestaltas i gudstjänst och ett gemensamt liv i Kristus, så att världen kan tro.¹ Allt sedan generalförsamlingen i Amsterdam 1948, har detta förblivit en hjärtefråga för Kyrkornas världsråd. Dessutom har, vid Världsrådets generalförsamlingar, Faith and Order-kommissionens speciella bidrag varit att fördjupa en allmän förståelse för detta centrala syfte och att peka på vägar att förverkliga det. Ett betydelsefullt bidrag gavs av generalförsamlingen i Canberra (1991) i dokumentet ”Kyrkan som Koinonia: gåva och kallelse”.² Dokumentet tydliggör att gemenskapen (koinonia) är både grunden för och sättet på vilket man lever tillsammans i synlig enhet. Detta återkom i temat för Faith and Order-kommissionens Femte världskonferens, *Towards Koinonia in Faith, Life and Witness*. Den process som kallas *Towards a Common Understanding and Vision of the World Council of Churches*³, markerar på nytt att kyrkornas gemensamma uppdrag är att söka synlig enhet.

2. Alla betydande dokument från Faith and Order-kommissionen bidrar på ett eller annat sätt till insikt om vad Kyrkan är (*the Nature*) och rätteligen skall vara (*the Mission*). Vidare kan man säga att dokumenten *Baptism, Eucharist and Ministry* (BEM)⁴, *Confessing the One Faith: An Ecumenical Explication of the Apostolic Faith as it is Confessed in the Nicene-Constantinopolitan Creed (381)*⁵ och *Church and World: the Unity of the Church and the Renewal of Human Community*⁶, som sänts till kyrkorna för utlåtande och antagande, är alla uttryck för ambitionen att i kyrkorna vidmakthålla medvetenheten om Kristi maning till synlig enhet och den enhetens väsentliga kännetecken. Också i kommissionens senare publikationer rörande dop, etnisk identitet, antropologi och hermeneutik återfinns vi samma strävan. Samtidigt har ekklesiologins fullständigt centrala plats i den ekumeniska rörelsen nyligen på nytt bekräftats av den speciella Kommissionen för de Ortodoxa kyrkorna inom Kyrkornas världsråd (KV).

In the last decade work on ecclesiology and ethics (which continued the studies, for example, on racism and the community of women and men in the Church) has contributed to the understanding of our common Christian calling in the service of humanity and creation. In its turn Faith and Order continually receives insights about the unity to which God calls us from responses of the churches to its studies, the results of the bilateral dialogues, the work in other areas of the World Council of Churches and from reflection on the experience of the United and Uniting Churches.

In the last decade work on ecclesiology and ethics (which continued the studies, for example, on racism and the community of women and men in the Church) has contributed to the understanding of our common Christian calling in the service of humanity and creation. In its turn Faith and Order continually receives insights about the unity to which God calls us from responses of the churches to its studies, the results of the bilateral dialogues, the work in other areas of the World Council of Churches and from reflection on the experience of the United and Uniting Churches.

This Study

3. *A study on the nature and purpose of the Church was strongly recommended by the Fifth World Conference on Faith and Order in Santiago de Compostela, Spain (1993). In endorsing this study the Standing Commission of Faith and Order identified the following reasons why this call is particularly timely:*

- *the time is right for Faith and Order to reflect on the different insights which its own studies offer to an understanding of the nature and mission of the Church;*
- *the opportunity is there for Faith and Order to draw upon the fruits of the work of other areas of the WCC and of the bilateral theological agreements;*
- *growth in fellowship is being experienced between Christians at local, national and world levels, not least of all in the experience of united and uniting churches;*
- *particular challenges in many regions call out for Christians to address together what it means to be the Church in that place;*
- *the situation of the world demands and deserves a credible witness to unity in diversity which is God's gift for the whole of humanity.*

Under de senaste tio åren har studier i ecklesiologi och etik (som utgjort en fortsättning på studier rörande exempelvis rasism och män och kvinnor i kyrkan) bidragit till förståelsen av vår gemensamma kristna kallelse i mänsklighetens och skapelsens tjänst. Faith and Order-kommissionen får i sin tur fortlöpande ny insikt om den enhet Gud kallar oss till, genom de uttalanden kyrkor gör angående Kommissionens dokument, genom bilaterala samtal liksom genom arbetet inom andra avdelningar av KV och tankar från kyrkor som har erfarenhet av "United and Uniting Churches".

Studien

3. En studie om vad Kyrkan är och skall vara rekommenderades varmt av Faith and Orders femte världskonferens i Santiago de Compostela i Spanien 1993. Faith and Orders *Standing Commission* rekommenderade denna studie av följande skäl:

- Tiden är inne för Faith and Order att överväga och bedöma sina egna studier då det gäller att förstå vad Kyrkan är och skall vara,
- nu finns möjligheter att skörda frukterna av annat arbete inom KV och av de bilaterala teologiska överenskommelserna,
- man kan notera en växande gemenskap mellan kristna på lokal, nationell och internationell nivå och man kan ta del av erfarenheter från kyrkor som förenats eller som är i färd med att förenas,
- särskilda utmaningar på många håll uppfordrar kristna att tillsammans utröna vad Kyrkans uppgift är just på den plats och i den situation man befinner sig,
- världsläget kräver och förtjänar ett trovärdigt vittnesbörd om enhet i mångfald som är en Guds gåva till hela mänskligheten,
- erfarenheter från BEM-processen och ett ökat intresse för ecklesiologi i många kyrkor bjuder på nya insikter om hur många kristna uppfattar det "att vara Kyrka",
- senare års politiska omvälvningar och utmaningar har i hög grad förändrat kyrkors betingelser och därmed deras arbete med den egna självförståelsen.

- *the experience of the BEM process and an increasing interest in ecclesiology in many churches provide fresh insights into how many Christians understand being the Church;*
- *political changes and challenges in recent years are significantly altering the context in which many churches exist and therefore how they seek to understand themselves.*

4. *The quest for visible unity of the churches is not pursued in a vacuum but by particular Christian communities in specific and varied situations. For this reason, no single text can say everything there is to say about the Church. Faith and Order invites churches in different parts of the world to enrich this study with appropriate regional material to enable their own congregations and church members to engage directly with themes which are necessarily expressed here in quite general terms. The Commission especially encourages reflection based on actual stories of Christian life and witness in different parts of the world so that both the particular and the universal features of the Church can be more clearly understood. This is important above all from the perspective of mission, which is one of the guiding themes of this study. Mission is not an abstraction but is lived in response to the grace of God as God sends his Church in faithful witness in the actual situations of each society. While human need is universal, the forms which that need takes vary. For some the struggle with HIV/AIDS is paramount, for others finding a language to express spiritual reality in apparently materialistic cultures. For some war, poverty and injustice are the main context for mission, for others relations with other faiths. For some the issue is spiritual and for others material want. For these reasons this text attempts to be alert to the diversity of contexts; at the same time it seeks to offer the churches some common ecclesiological perspectives which might encourage practical local reflection and so serve the quest for Christian unity in diverse environments.*

Purpose and Method

5. *The purpose of this study is finally to give expression to what the churches can now say together about the nature and mission of the Church and, within that agreement, to explore the extent to which the remaining church-dividing issues may be overcome. Thus, in the precedent Baptism, Eucharist and Ministry the process seems to evolve into what could be called a “convergence” text. The present text is to enable churches to begin the first steps towards the recognition of a convergence that has emerged in a multilateral context.*

4. Sökandet efter synlig enhet sker inte i ett tomrum, utan av specifika kristna grupper i särskilda och varierande sammanhang. Därför kan inte en enda text uttrycka allt som kan sägas om Kyrkan. Faith and Order-kommissionen uppmanar därför kyrkor i olika delar av världen att berika denna studie med lämpligt material från sina områden och att därvid låta församlingar och kyrkomedlemmar arbeta direkt med frågor, vilka här med nödvändighet endast kan framställas i allmänna ordalag. Kommissionen välkomnar framför allt reflexioner utifrån verkliga berättelser ur kristet liv och vittnesbörd på skilda håll i världen. På så sätt kan ökad kunskap nås både om det kontextuella och det universella i Kyrkan. Detta är inte minst viktigt i fråga om Kyrkans kallelse, som ju är ett ledmotiv i denna studie. Uppdrag, mission, är inte ett abstrakt begrepp. Mission är hörsammande av Guds nåd, då Gud sänder sin Kyrka som ett troget vittne in i varje samhälles speciella förhållanden. Människors behov är universella, men kan ta sig olika uttryck i olika miljöer. För somliga överskuggas allt av frågor kring HIV/AIDS, andra våndas i strävan att finna ett språk för att uttrycka andliga erfarenheter i en uppenbart materialistisk miljö. För några är krig och fattigdom och orättfärdighet det allt överskuggande i kallelsen, för andra samexistens med andra trostraditioner. Somliga upplever törst efter andlighet, andra saknar livets nödort. Av dessa skäl söker denna text att vara öppen för varierande förhållanden. Samtidigt vill den erbjuda kyrkorna några generella insikter om Kyrkan, som skulle kunna främja praktiska lokala reflexioner och därmed ytterligare befrämja kristna enhetssträvanden i skilda sammanhang.

Syfte och metod

5. Syftet med denna studie är att ge uttryck för vad kyrkorna nu tillsammans kan säga om vad Kyrkan är och vilket hennes uppdrag är, och att därvid ange i vilken omfattning återstående kyrkoskiljande frågor skulle kunna övervinnas. I det tidigare dokumentet BEM, "Dop, nattvard, ämbete" tycks processen utmynna i vad som skulle kunna kallas en "konvergenstext" (en text där enskilda avsnitt uttrycker en tilltagande samsyn). Föreliggande text skall möjliggöra för kyrkor att påbörja en process mot bejakandet av en växande samsyn som vuxit fram i ett multilateralt sammanhang.

6. *The main text represents common perspectives which can be claimed, largely as a result of the work of the bilateral and multilateral discussions of the past fifty years and of the changed relationships between the churches in this period. The material inside the boxes explores areas where differences remain both within and between churches. Some of these differences may come to be seen by some as expressions of legitimate diversity, by others as church-dividing. While the main text invites the churches to discover, or rediscover, how much they in fact have in common in their understanding of the Church, the text in the boxes offers the opportunity for churches to reflect on the extent to which their divergences are church-dividing. In the perspective of growing convergences, the hope is that churches will be helped to recognise in one another the Church of Jesus Christ and be encouraged to take steps on the way towards visible unity.*

7. *The Faith and Order Commission invited churches, commissions, theological institutes, ecumenical councils and individuals to reflect on the text *The Nature and Purpose of the Church: A Stage on the Way to a Common Statement*.⁷ Faith and Order is grateful to those who responded to this invitation but is conscious that the responses were not fully representative of all the churches. Nevertheless, we hope that the changes occasioned by the suggestions will be evident. One of the frequent suggestions was to strengthen the text's emphasis on mission. In making this change both in title and in content we have tried to ensure that these changes confirm the continuity with the previous work, but also to meet the new concerns.*

6. Den löpande texten presenterar gemensamma perspektiv som kan hävdas huvudsakligen som ett resultat av de senaste femtio årens arbete med bilaterala och multilaterala överläggningar och förändringarna av kyrkornas inbördes relationer under samma tid. Text som återfinns inom skuggade rutor behandlar förhållanden, som det råder olika uppfattningar om både inom och mellan kyrkor. En del av dessa skillnader kan av några komma att uppfattas som acceptabel mångfald, av andra som kyrkoskiljande. Den löpande texten ger kyrkorna anledning att upptäcka eller att på nytt upptäcka i hur hög grad de är överens i sin syn på Kyrkan, medan texten som återfinns inom de skuggade rutorna kan stimulera till eftertanke kring i vilken omfattning skillnaderna är kyrkoskiljande. I ljuset av tilltagande samsyn är förhoppningen att kyrkor skall få hjälp att se Jesu Kristi Kyrka hos varandra och att inspireras att ta steg mot synlig enhet.

7. Faith and Order-kommissionen inbjöd kyrkor, kommissioner, teologiska institutioner, ekumeniska råd och enskilda att tänka igenom dokumentet *The Nature and Purpose of the Church: A Stage on the Way to a Common Statement*.⁷ Faith and Order-kommissionen tackar dem som svarade och är samtidigt medveten om att svaren ej var helt representativa för alla kyrkor. Ändå hoppas vi att de ändringar i texten som inkomna svar gav anledning till skall vara uppenbara. En ofta återkommande synpunkt var att vi skulle stärka textens betoning av kallelsen. Genom att vidta ändringar av såväl dokumentets titel som dess innehåll har vi försökt stärka kontinuiteten med tidigare arbete och samtidigt beakta nya frågeställningar.

The Invitation

8. *In God's providence the Church exists, not for itself alone, but to serve in God's work of reconciliation and for the praise and glory of God. The self-understanding of the church is essential for its proper response to its vocation. Despite diversities of language and theology, mutual understanding can grow when people are willing to allow each other space to use their own language to describe themselves. For example, to participate in a council of churches does not imply that all members regard all other members as churches in the same sense in which they regard themselves. Such courtesy is not merely pragmatic, but can contribute to a spiritual encounter between different communities in which as trust grows it becomes possible to face the theological issues together. Hence the crucial importance of this study on the nature and the mission of the Church. In the light of this new revised text we request especially the churches to respond, in the manner they deem most appropriate, to the following questions:*

- *Does this study document correctly identify our common ecclesiological convictions, as well as the issues which continue to divide us?*
- *Does this study document reflect an emerging convergence on the nature and mission of the Church?*
- *Are there significant matters in which the concerns of your church are not adequately addressed?*
- *Insofar as this study document provides a helpful framework for further ecclesiological discussions among the churches:*

How can this study document help your church, together with others, take concrete steps towards unity?

What suggestions would you make for the future development of this text?

Inbjudan

8. Under Guds försyn finns Kyrkan inte som självändamål utan för att tjäna i Guds försoningsverk och för att prisa och ära Gud. För att rätt kunna svara mot sin kallelse krävs självförståelse från Kyrkans sida. Trots skillnader i språk och teologi kan ömsesidig förståelse växa då man ger varandra utrymme att beskriva sig själv med egna ord. Så betyder till exempel inte ett deltagande i ett ekumeniskt råd att alla medlemmar där ser alla andra medlemmar som kyrkor på samma sätt som man ser på sig själv. Sådan artighet är inte bara pragmatisk utan kan också bidra till att olika samfund möts på ett andligt plan och till att det blir möjligt för dem att gemensamt bearbeta teologiska frågeställningar i takt med att förtroendet ökar. På samma sätt är denna studie om Kyrkan och hennes kallelse mycket viktig. Mot bakgrund av denna nya och omarbetade text vänder vi oss främst till kyrkorna med anhållan om att de skall besvara följande frågor på det sätt de själva finner lämpligast:

- Återger föreliggande text korrekt både vad det råder enighet om och sådant varom meningar fortfarande är delade i vår syn på Kyrkan?
- Beskriver texten en framväxande samsyn i fråga om Kyrkan och hennes kallelse?
- Finns det betydelsefulla frågor som utifrån din kyrkas perspektiv inte behandlas tillfredsställande i texten?
- Om det är så att denna text är ett värdefullt redskap för kyrkors fortsatta samtal om Kyrkan:

Hur kan detta dokument stimulera din kyrka att tillsammans med andra ta avgörande steg mot enhet?

Vilka förslag har Ni för att ytterligare bearbeta texten?

I. THE CHURCH OF THE TRIUNE GOD

A. THE NATURE OF THE CHURCH

1 The Church as a gift of God: Creation of the Word and of the holy Spirit (Creatura Verbi et Creatura Spiritus)

9. *The Church is called into being by the Father “who so loved the world that he gave his only begotten Son, that whoever believes in him shall not perish, but have eternal life” (Jn 3:16) and who sent the Holy Spirit to lead these believers into all truth, reminding them of all that Jesus taught (cf. Jn 14:26). The Church is thus the creature of God’s Word and of the Holy Spirit. It belongs to God, is God’s gift and cannot exist by and for itself. Of its very nature it is missionary, called and sent to serve, as an instrument of the Word and the Spirit, as a witness to the Kingdom of God.*

10. *The Church is centred and grounded in the Word of God. This Word has become manifest in history in various ways. “... it is the Word of God made flesh: Jesus Christ, incarnate, crucified and risen. Then it is the word as spoken in God’s history with God’s people and recorded in the scriptures of the Old and New Testaments as a testimony to Jesus Christ. Third, it is the word as heard and proclaimed in the preaching, witness and action of the Church.”⁸ The Church is the communion of those who, by means of their encounter with the Word, stand in a living relationship with God, who speaks to them and calls forth their trustful response; it is the communion of the faithful. This is the common vocation of every Christian and is exemplified by the faithful responsiveness of Mary to the angel of the annunciation: “Here I am, the servant of the Lord; let it be with me according to your word” (Lk 1:38). For this reason Mary has often been seen as a symbol of the Church and of the individual Christian, called to be Jesus’ “brother and sister and mother” in doing the will of his Father in heaven (cf. Mt 12:50). Thus the Church is the creature of God’s Word (creatura Verbi), the Gospel, which, as a living voice, creates and nourishes the Church throughout the ages. This divine Word is witnessed to and heard through Scripture. Incarnate in Jesus Christ, the Word is testified to by the Church and proclaimed in preaching, in Sacraments, and in service (cf. Mt 28:19-20; Lk 1:2; Acts 1:8; 1Cor 15:1-11).*

I. DEN TREENIGE GUDENS KYRKA

A. VAD KYRKAN ÄR

1 Kyrkan som Guds gåva, Ordets och den helige Andes skapelse (*Creatura Verbi et Creatura Spiritus*)

9. Kyrkan har sitt ursprung i Fadern, som så älskade världen ”att han gav den sin ende son, för att de som tror på honom inte skall gå under utan ha evigt liv” (Joh 3:16) och som sände den helige Ande att leda dem som tror till hela sanningen och påminna dem om allt som Jesus lärde (jfr Joh 14:26). Kyrkan är följaktligen skapad av Guds ord och den helige Ande. Hon tillhör Gud, är Guds gåva och kan ej existera av eller för sig själv. Det hör till Kyrkans väsen att hon skall vara missionerande, kallad och sänd att tjäna, som ett redskap för Ordet och Anden, som ett vittne om Guds rike.

10. Kyrkan har sitt centrum och sin grund i Guds ord, som på olika sätt och i olika skeden uppenbarats i historien. ”...det är Guds ord som blev kött: Jesus Kristus, människobliven, korsfäst, uppstånden. Vidare är det Ordet så som det talats i Guds historia med Guds folk och nedtecknats i Gamla och Nya testamentets skrifter som ett vittnesbörd om Jesus Kristus. Det är, för det tredje, Ordet, hört och förkunnat i Kyrkans predikan, vittnesbörd och handlande.”⁸ Kyrkan är deras gemenskap som, genom sitt möte med Ordet, står i levande gemenskap med Gud, som talar till dem och frammanar deras förtröstansfulla svar. Hon är de troendes gemenskap. Detta är den gemensamma kallelsen för varje kristen och ett exempel ges i Marias svar i tro till ängeln vid bebådelsen: ”Jag är Herrens tjänarinna. Må det ske med mig som du har sagt” (Luk 1:38). Därför har Maria ofta setts som en symbol för Kyrkan och för enskilda kristna, som kallas att vara Jesu bror och syster och mor genom att göra den himmelske Faderns vilja (jfr Matt 12:50). Av det anförda följer att Kyrkan är Guds ords skapelse (*Creatura Verbi*), evangeliet, vilket som en levande röst skapar och ger näring åt Kyrkan genom tiderna. Detta gudomliga ord är omvittnat och genljuder i Skriften. Människoblivet i Jesus Kristus omvittnas Ordet av Kyrkan och förkunnas i predikan, i sakrament och tjänst. (jfr Matt 28:19-20; Luk 1:2; Apg 1:8; 1 Kor 15:1-11).

11. *Faith called forth by the Word of God is brought about by the action of the Holy Spirit (cf. 1 Cor 12:3). According to the Scripture, the Word and the Spirit are inseparable. As the communion of the faithful, the Church therefore is also the creature of the Holy Spirit (Creatura Spiritus). Just as in the life of Christ the Holy Spirit was active from the very conception of Jesus through the paschal mystery and remains even now the Spirit of the risen Lord, so also in the life of the Church the Spirit forms Christ in believers and in their community. The Spirit incorporates human beings into the body of Christ through faith and baptism, enlivens and strengthens them as the body of Christ nourished and sustained in the Lord's Supper, and leads them to the full accomplishment of their vocation.*

12. *Being the creature of God's own Word and Spirit, the Church is one, holy, catholic and apostolic. These essential attributes flow from and illustrate the Church's dependence upon God. The Church is one because God is the one creator and redeemer (cf. Jn 17:11, Eph 4:1-6), who binds the Church to himself by Word and Spirit and makes it a foretaste and instrument for the redemption of all created reality. The Church is holy because God is the holy one (cf. Is 6:3; Lev 11:44-45) who sent his Son Jesus Christ to overcome all unholiness and to call human beings to become merciful like his Father (cf. Lk 6:36), sanctifying the Church by his word of forgiveness in the Holy Spirit and making it his own, the body of Christ (Eph 5:26-27). The Church is catholic because God is the fullness of life "who desires everyone to be saved and to come to the knowledge of the truth" (1 Tim 2:4), and who, through Word and Spirit, makes his people the place and instrument of his saving and life-giving presence, the community "in which, in all ages, the Holy Spirit makes the believers participants in Christ's life and salvation, regardless of their sex, race or social position".⁹ It is apostolic because the Word of God, sent by the Father, creates and sustains the Church. This word of God is made known to us through the Gospel primarily and normatively borne witness to by the apostles (cf. Eph 2:20; Rev 21:14), making the communion of the faithful a community that lives in, and is responsible for, the succession of the apostolic truth expressed in faith and life throughout the ages.*

11. Tro som framkallas av Guds ord kommer av vad den helige Ande gör. (jfr 1 Kor 12:3) Enligt Skriften kan Ordet och Anden ej åtskiljas. Som de troendes gemenskap är Kyrkan därför också den helige Andes skapelse (*Creatura Spiritus*). På samma sätt som Anden handlade från början i Kristi liv, ända från Jesu tillblivelse, genom påskens mysterier och alltfört är den uppståndne Herrens Ande, så gör Anden också i Kyrkans liv Kristus närvarande hos de troende och i deras gemenskap. Anden för människor in i Kristi kropp genom tro och dop, ger liv och styrker dem - som Kristi kropp genom den styrka och hjälp nattvarden ger - och leder dem till sin kallelse verkliga uppfyllelse.

12. Som Guds Ords och Andes skapelse är Kyrkan *en*, helig, allmänlig och apostolisk. Dessa viktiga kännetecken härrör från och belyser Kyrkans avhängighet av Gud. Kyrkan är *en* därför att Gud är den ende skaparen, den ende försornaren (jfr Joh 17:11; Ef 4:1-6), som knyter Kyrkan till sig själv genom Ord och Ande och låter den vara en försmak av och ett redskap för allt skapats frälsning. Kyrkan är helig därför att Gud är den helige (jfr Jes 6:3; 3 Mos 11:44-45), som sände sin Son Jesus Kristus att övervinna allt oheligt och kalla människor att bli barmhärtiga så som Fadern är barmhärtig (jfr Luk 6:36) och därvid helga Kyrkan med sin förlåtelse ord, i den helige Ande, och göra den till sin egen, Kristi kropp (jfr Ef 5:26-27). Kyrkan är allmänlig (*catholic*) därför att Gud är liv i överflödande mått, ”som vill att alla människor skall räddas och komma till insikt om sanningen” (1 Tim 2:4) och som genom Ordet och Anden gör sitt folk till platsen och redskapet för sin frälsningsgärning och sin livgivande närvaro, gemenskapen ”där i alla tider den helige Ande gör de troende delaktiga i Kristi liv och frälsning, utan hänsyn till kön, ras eller social ställning”.⁹ Den är apostolisk därför att Guds ord, som Fadern sänder oss, skapar och upprätthåller Kyrkan. Vi har lärt känna detta Guds ord genom evangeliet, som från början och normativt förmedlats till oss genom apostlarna (jfr Ef 2:20; Upp 21:14). Så blev de troendes gemenskap en som lever i och ansvarar för att vidmakthålla apostlarnas sanna vittnesbörd så som det gestaltats och överlämnats i tro och liv genom tiderna.

13. *The Church is not merely the sum of individual believers in communion with God, nor primarily the mutual communion of individual believers among themselves. It is their common partaking in the life of God (2 Pet 1:4), who as Trinity is the source and focus of all communion. Thus the Church is both a divine and a human reality.*

The Institutional Dimension of the Church and the Work of the Holy Spirit

All churches agree that God creates the Church and binds it to himself through the Holy Spirit by means of the living voice of the Gospel proclaimed in preaching and in the Sacraments. Yet they have different convictions as to:

(a) whether the preaching and the Sacraments are the means of, or simply witnesses to, the activity of the Spirit through the divine Word, which comes about in an immediate internal action upon the hearts of the believers;

*(b) the institutional implications and presuppositions of the Church's being *Creatura Verbi*: for some the ordained ministry, particularly episcopacy, is the effective means, for some a guarantee of the presence of truth and power of the Word and Spirit of God in the Church; for others the fact that the ordained ministry, as well as the witness of all believers, are subject to error and sin excludes such a judgement, the power and reliability of God's truth being grounded in the sovereignty of his Word and Spirit which works through - but if necessary also counter to - the given institutional structures of the Church;*

(c) The theological importance of institutional continuity, particularly continuity in episcopacy: whereas for some churches such institutional continuity is the necessary means and guarantee of the Church's continuity in apostolic faith, for others continuity in apostolic faith is, under certain circumstances, being kept in spite of - and even through - the break of institutional continuity. It remains for future theological work to find out whether these differences are real disagreements or mere differences in emphasis that can be reconciled with each other.

13. Kyrkan är inte endast summan av individer som tror på och lever i gemenskap med Gud, ej heller är hon främst den ömsesidiga gemenskapen mellan troende. Hon är deras gemensamma delaktighet i Guds liv (2 Pet 1:4), den Gud som är treenig och all gemenskaps ursprung och källa. Därför är Kyrkan en både gudomlig och mänsklig realitet.

Kyrkan som institution och den helige Andes verk

Alla kyrkor är överens om att Gud skapar Kyrkan och knyter henne till sig genom den helige Ande i kraft av evangeliets levande röst, som predikas, och i kraft av sakramenten. Likväl delar sig meningarna i fråga om

(a) huruvida predikan och sakramenten är själva medlen för eller enbart vittnesbörd om Andens verk genom det gudomliga Ordet, som åstadkommer ett omedelbart inre skeende i de troendes hjärtan;

(b) de institutionella konsekvenserna av och förutsättningarna för tanken om Kyrkan som *Creatura Verbi*. För somliga är vinningstjänsten, speciellt biskopens, det konkreta verktyget för förverkligandet av, för somliga en garanti för, Guds Ords och Andes sannings och krafts närvaro i Kyrkan. För andra är ett sådant betraktelsesätt omöjligt eftersom vinningstjänsten liksom alla troendes vittnesbörd upp bärs av ofullkomliga och syndiga människor. Kraften och tillförlitligheten i Guds sanning är grundade i Hans Ords och Andes suveränitet, som verkar genom – men, om nödvändigt, också emot – givna kyrkliga institutionella strukturer.

(c) den teologiska vikten av institutionell kontinuitet i speciellt biskopsämbetet: Medan det för några kyrkor är så att kontinuitet i institutionella strukturer är ett nödvändigt redskap och en garant för Kyrkans fortsatta trohet i apostolisk tro, är det för andra så att kontinuitet i apostolisk tro under vissa omständigheter kan vidmakthållas trots – och ibland genom att rent av bryta med - nedärvda institutionella strukturer. Fortsatt teologisk reflexion får söka visa huruvida dessa olika uppfattningar är verkliga motsättningar eller om de kan överbryggas.

2 Biblical Insights

14. *The Almighty God, who calls the Church into being and unites it to himself through his Word and the Holy Spirit, is the Triune God, Father, Son and Holy Spirit. The Church is related to each of these divine “Persons” in a particular way. These relations shed light upon different dimensions of the Church’s life.*

15. *Many insights pertinent to the nature and mission of the Church are present in Scripture although it does not offer a systematic ecclesiology. The biblical understanding governing the present text is based on the common conviction that Scripture is normative and therefore provides a uniquely privileged source for understanding the nature and mission of the Church. Subsequent reflection must always engage and be consonant with the biblical teaching. The interplay of different kinds of material - accounts of the faith of the early communities, evidence regarding their worship and practice of discipleship, indications of the various roles of service and leadership and, finally, images and metaphors used to express the nature of the community - all provide resources for the development of a biblical understanding of the Church. There also exists a rich resource to be explored in the interpretation of Scripture over the course of history. The same Holy Spirit who inspired the earliest communities guides the followers of Jesus in each time and each place as they strive to be faithful to the Gospel. This is what is understood by the living tradition of the Church.*

16. *It is essential to acknowledge the wide diversity of insights into the nature and mission of the Church which can be found in the various books of the New Testament and in their interpretation in later history. Diversity appears not as accidental to the life of the Christian community, but as an aspect of its catholicity, a quality that reflects the fact that it is part of the Father’s design that the story of salvation in Christ be incarnational. Thus, diversity is a gift of God to the Church.¹⁰ Not only do various passages of the New Testament use the plural “churches” to denote that there are a variety of local churches (cf. Acts 15:41; Rom 16:16; 1 Cor 4:17; 7:17; 11:16; 16:1, 19; 2 Cor 8:1; Gal 1:2; 1 Thess 2:14), without thereby contradicting the conviction that Christ’s body is one (Eph 4:4), but also one finds variety among the ecclesiological themes and insights addressed by individual books.*

2 Vad Bibeln lär

14. Gud allsmäktig, skapar Kyrkan och förenar henne med sig själv genom sitt Ord och sin Ande, treenig Gud: Fader, Son och helig Ande. Kyrkan har förbindelse med var och en av dessa ”personer” på ett särskilt sätt och förbindelsen kastar ljus över olika aspekter i Kyrkans liv.

15. Många insikter om vad Kyrkan är och är kallad till att vara återfinns i Skriften - även om den saknar en systematisk framställning om Kyrkans väsen. Föreliggande arbete bygger på en bibelsyn som förstår Skriften som en unik källa till kunskap om Kyrkan och hennes kallelse. Vad vi nu tänker om Kyrkan måste alltid bygga på och överensstämna med vad Bibeln lär. Samspelet mellan källor av olika slag – redogörelser för tron i de första församlingarna, uttryck för deras sätt att fira gudstjänst och deras sätt att vara lärjungar, uppgifter om olika medarbetares roll i församlingen och om dess ledning, och, till sist, bilder och metaforer för att beskriva gemenskapens natur – tjänar alla till att fördjupa en biblisk förståelse av Kyrkan. Vidare utgör skilda tiders skrifttolkning en betydande källa att ösa ur. Den helige Ande som uppfyllde de första församlingarna vägleder Jesu lärjungar alltid och överallt där de söker leva i trohet mot evangeliet. Det är innebörden av Kyrkans levande tradition.

16. Det är viktigt att vara medveten om att det finns en mångfald insikter om Kyrkan och hennes kallelse i Nya testamentets olika böcker och i tolkningen av dem i senare tradition. Mångfalden i den kristna gemenskapens liv förefaller inte vara slumpmässig utan är snarare ett uttryck för Kyrkans allmänlighet (katolicitet). Detta speglar det faktum att Faderns frälsningsplan i Kristus är människoblivande. Sålunda är mångfalden en Guds gåva till Kyrkan.¹⁰ I Nya testamentet möter vi pluralformen ”kyrkor” för att markera existensen av flera olika lokala kyrkor (jfr Apg 15:41; Rom 16:16; 1 Kor 4:17, 7:17, 11:16, 16:1, 19; 2 Kor 8:1; Gal 1:2; 1 Thess 2:14), utan att detta därmed motsäger övertygelsen om att Kristi kropp är *en* (Ef 4:4). Därtill kommer att olika kyrkosyn presenteras i Nya testamentets olika skrifter.

The inclusion of such plurality within the one canon of the New Testament testifies to the compatibility of unity and diversity. Indeed, the discussion of the one body with many members (cf. 1 Cor 12-14) suggests that unity is possible only through the proper co-ordination of the diverse gifts of the Triune God.

17. To honour the varied biblical insights into the nature and mission of the church, various approaches are required. Four - "people of God", "Body of Christ", "Temple of the Holy Spirit" and koinonia - have been chosen for particular comment because, taken together, they illuminate the New Testament vision of the Church in relation to the Triune God. A fully rounded approach to the mystery of the Church requires the use and interaction of all biblical images and insights (in addition to those mentioned, "vine", "flock", "bride", "household" and "covenant community"), each of which contributes something vital to our understanding. These images counterbalance each other and compensate each others' limitations. Since every image comes out of a particular cultural context they suggest both insufficiencies and possibilities. This text seeks to relate to Scripture as a whole, not playing off one passage against another, but trying always to honour the totality of the Biblical witness.

a) The Church as People of God

18. In the call of Abraham, God was choosing for himself a holy people. The recalling of this election and vocation found frequent expression in the words of the prophets: "I will be their God and they shall be my people" (Jer 31:33; Ez 37:27; echoed in 2 Cor 6:16; Heb 8:10). Through the Word (dabhar) and the Spirit (rû'ah), God fashioned one from among the nations as servant for the salvation of all (cf. Is 49:1-6). The election of Israel marked a decisive moment in the unfolding realisation of the plan of salvation. The covenant between God and his people entailed many things for example, the Torah, the land and common worship, including the call to act with justice and to speak the truth. At the same time, the covenant was also clearly a relationship of communion (cf. Hos. 2; Ez. 16). But it is also a gracious gift, a dynamic impulse to communion which is evident throughout the history of the people of Israel, even when the community breaks the covenant.

Att inkludera en sådan mångfald i en och samma kanon i Nya testamentet vittnar om att enhet och mångfald låter sig förenas. I själva verket visar diskussionen om kroppen och dess olika lemmar (jfr 1 Kor 12-14) att enhet endast är möjlig genom en rätt samordning av den treenige Gudens skilda gåvor.

17. För att göra rättvisa åt vad Bibeln förmedlar av skiftande kunskap om Kyrkan och hennes kallelse krävs ett antal olika betraktelsesätt. Fyra – "Guds folk", "Kristi kropp", "den helige Andes tempel" och "Koinonia" – har här valts för att få speciella kommentarer, därför att de tillsammans belyser Nya testamentets syn på Kyrkan i relation till den treenige Guden. En helt uttömmande beskrivning av mysteriet Kyrkan kräver att vi använder samtliga bibliska bilder och utsagor (det vill säga utöver de ovan nämnda också: "vinstock", "hjord", "brud", "hushåll", "förbundsfolk"), som alla var för sig tillför något viktigt för vår förståelse. Dessa bilder, med sina begränsningar, balanserar och kompletterar varandra. Då varje bild härrör från en speciell kulturell situation bjuder de både på brister och möjligheter. Vår framställning söker finna en övergripande bibeltolkning snarare än en tolkning som spelar ut en text mot en annan. Målet är att göra rättvisa åt det samlade bibliska vittnesbördet.

a) Kyrkan som Guds folk

18. Då Abraham kallades utvalde Gud åt sig ett heligt folk. Profeterna aktualiserade detta ofta i sin förkunnelse. "Jag skall vara deras Gud och de skall vara mitt folk" (Jer. 31:33; Hes 7:27 med återklang i 2 Kor 6:16; Heb 8:10). Genom Ordet (*dabhar*) och Anden (*ru'ah*) utvalde Gud ett folk till att vara tjänare för allas frälsning (jfr Jes 49:1-6). Utväljandet av Israel var avgörande för hur frälsningsplanen utvecklade sig. Förbundet mellan Gud och hans folk rymde till exempel lagen (*Torah*), landet och den gemensamma gudstjänsten och innefattade även kallelsen att handla rättfärdigt och att tala vad som är sant. Därtill var förbundet alldeles uppenbart en gemenskap (jfr Hos 2; Esr 16). Det är också en gåva av nåd, ett levande prov på vilja till gemenskap, som visar sig gång på gång i Israels folks historia, även då folket bryter förbundet.

In the light of the ministry, teaching, death and resurrection of Jesus and the sending of the Holy Spirit at Pentecost, the Christian community believes that God sent his Son to bring the possibility of communion for each person with others and with God, thus manifesting the gift of God for the whole world. There is a genuine newness in the covenant initiated by Christ. Nevertheless, as “the Israel of God” (Gal 6:16), the Church remains related, in a mysterious way, to the Jewish people, even as a branch is grafted onto the rich root of an olive tree (cf. Rom 11:11-36).

19. In the Old Testament, the people of Israel is a pilgrim people journeying towards the fulfilment of the promise that in Abraham all the nations of the earth shall be blessed. In Christ this promise is fulfilled when, on the cross, the dividing wall between Jew and Gentile is broken down (cf. Eph 2:14). The Church, embracing both Jew and Gentile, is a “chosen race, a royal priesthood, a holy nation”, “God’s own people” (1 Peter 2:9-10), a community of prophets. While acknowledging the unique priesthood of Jesus Christ, whose one sacrifice institutes the new covenant (cf. Heb 9:15), Christians are called to express by their lives the fact that they have been named a “royal priesthood” and “holy nation”. In Christ who offered himself, Christians offer their whole being “as a living sacrifice, holy and acceptable to God, which is your spiritual worship” (Rom 12:1). Every member participates in the priesthood of the whole Church. No one exercises that priesthood apart from the unique priesthood of Christ, nor in isolation from the other members of the body. As a prophetic and royal people, Christians seek to witness to the will of God and to influence the course of events of the world. Throughout the ages, the Church of God continues the way of pilgrimage to the eternal rest prepared for it (cf. Heb 4:9-11). It is a prophetic sign of the fulfilment God will bring about through Christ by the power of the Spirit.

I ljuset av Jesu verksamhet, undervisning, död och uppståndelse och i utgjutandet av den helige Ande vid pingsten tror de kristna att Gud sänt sin Son för att möjliggöra gemenskap för alla med varandra och med Gud som så uppenbarar sin gåva till hela världen. I Kristus möter vi en verklig förnyelse av förbundet. Likväl som "Guds Israel" (Gal 6:16) förblir Kyrkan på ett förunderligt sätt förbunden med det judiska folket, som en gren inympad på olivträdetets stam (jfr Rom 11:11-36).

19. I Gamla testamentet är Israels folk ett pilgrimsfolk på väg mot uppfyllelsen av löftet att alla slakten på jorden skall välsignas i Abraham. Detta löfte uppfylls i Kristus, när muren mellan judar och hedningar rivs på korset (jfr Ef 2:14). Kyrkan, som välkomnar både judar och andra folk, är "ett utvalt släkte, kungar och präster, ett heligt folk, Guds eget folk" (1 Pet 2: 9-10), en gemenskap av profeter. Medan vi bejakar Kristi översteprästerliga gärning, som är grunden för det nya förbundet (jfr Heb 9:15), bejakar vi också att alla kristna är kallade att i sina liv ge uttryck åt att de förklarats vara "ett kungligt prästadöme", "ett heligt folk". I Kristus, som utgav sig själv, ger de kristna hela sin varelse "som ett levande och heligt offer som behagar Gud. Det skall vara er andliga gudstjänst" (Rom 12:1). Varje medlem har del i hela Kyrkans prästadöme. Ingen utövar detta skild från Kristi enastående prästadöme, inte heller från de andra medlemmarna i kroppen. Som ett profetiskt och kungligt släkte försöker kristna vittna om Guds vilja och påverka händelseutvecklingen i världen. Så fortsätter Kyrkan i alla tider sin pilgrimsvandring mot den himmelska vilan, som Gud håller i beredskap. (jfr Heb 4:9-11). Det är ett profetiskt tecken för den fullbordade Gud skall skänka genom Kristus och genom Andens kraft.

b) The Church as the Body of Christ

20. *According to the design of God, those “who once were far off have become near by the blood of Christ. For he is our peace” (Eph 2:13-14). He overcame the enmity between Jew and Gentile, reconciling both with God in one body through the cross (cf. Eph 2:16). This body is the body of Christ, which is the Church (cf. Eph 1:23). Christ is the abiding head of his body and at the same time the one who, by the presence of the Spirit, gives life to it. He who cleanses and sanctifies the body (cf. Eph 5:26) is also the one in whom “we, though many, are one body” (Rom 12:5; cf. 1 Cor 12:12). The image of the body of Christ in the New Testament includes these two dimensions, one expressed in 1 Corinthians and Romans, the other developed in Ephesians.*

21. *It is through faith and baptism that human beings become members of Christ in the Holy Spirit (cf. 1 Cor 12:3-13). Through the Lord’s Supper their participation in this body is renewed again and again (cf. 1 Cor 10:16). It is the same Holy Spirit who confers the manifold gifts to the members of the body (cf. 1 Cor 12:4; 7-11) and brings forth their unity (cf. 1 Cor 12:12). All members of Christ are given gifts for the building up of the body (cf. Rom 12:4-8; 1 Cor 12:4-30). The diversity and specific nature of these gifts enrich the Church’s life and enable a better response to its vocation to be servant of the Lord and effective sign used by God for furthering the Kingdom in the world. Thus the image of “body of Christ”, though explicitly and primarily referring to the Christological dimension of the Church, at the same time has deep pneumatological implications.*

c) The Church as Temple of the Holy Spirit

22. *Reference to the constitutive relationship between Church and Holy Spirit runs through the whole New Testament witness. While there is no explicit image for this relationship, a vivid example is the account of the descent of tongues of fire upon the disciples gathered in the upper room on the morning of Pentecost (cf. Acts 2:1-4).*

b) Kyrkan som Kristi kropp

20. I Guds frälsningsplan har de ”som en gång var långt borta kommit nära genom Kristi blod. Ty han är vår fred” (Ef 2:13-14). Han har övervunnit fiendskapen mellan judar och hedningar och försonat båda med Gud i en enda kropp genom korset (jfr Ef 2:16). Den kroppen är Kristi kropp, som är Kyrkan (jfr Ef 1:23). Kristus förblir huvudet för kroppen och är samtidigt den som genom Andens närvaro ger kroppen liv. Han som renar och helgar kroppen (jfr Ef 5:26) är också den i vilken vi ”fastän många är en kropp” (Rom 12:5; jfr 1 Kor 12:12). Bilden av Kristi kropp i Nya testamentet rymmer två sidor, den ena beskriven i Första Korintierbrevet och Romarbrevet och den andra i Efesierbrevet.

21. I den helige Ande, genom tro och dop, blir människor lemmar i Kristi kropp (jfr 1 Kor 12:3-13). Delaktigheten i denna kropp förnyas om och om igen genom nattvarden (jfr 1 Kor 10:16). Det är samma Ande som skänker de olika nådegåvorna till lemmarna i kroppen (jfr 1 Kor 12:4; 7-11) och som befordrar kroppens enhet (jfr 1 Kor 12:12). Alla medlemmar i Kristus får gåvor för kroppens uppbyggnad (jfr Rom 12:4-8; 1 Kor 12:4-30). Dessa gåvors speciella egenskaper och olikheter berikar Kyrkans liv och gör Kyrkan bättre rustad att följa sin kallelse att vara Herrens tjänare och att vara ett verksamt tecken på hur Guds rikes sak befordras i världen. På så sätt har bilden av Kyrkan som Kristi kropp djupgående konsekvenser, då den trots att den i första hand tydligt syftar på Kyrkans kristologiska dimension också lyfter fram den helige Andes roll.

c) Kyrkan som den helige Andes tempel

22. Hela Nya testamentet vittnar om den grundläggande förbindelsen mellan Kyrkan och Anden. Även om det inte finns någon tydlig bild för denna förbindelse finner vi ett livfullt exempel i berättelsen om fördelandet av tungor som av eld över lärjungarna samlade på pingstens morgon i övre salen (jfr Apg 2:1-4).

The New Testament imagery that most closely approximates to this relationship is that of “temple” and “house”. This is so because the relationship of the Spirit to the Church is one of indwelling, of giving life from within. The Holy Spirit so enlivens the community that it becomes a herald of, and an instrument for, that general transformation of the whole cosmos for which all creation groans (cf. Rom. 8:22-23), the new heavens and new earth (cf. Rev. 21:1).

23. Built on the foundation of the apostles and prophets the Church is God’s household, a holy temple in which the Holy Spirit lives and is active. By the power of the Holy Spirit believers grow into “a holy temple in the Lord” (Eph 2:21-22), into a “spiritual house” (1 Pet 2:5). Filled with the Holy Spirit, they witness (cf. Acts 1:8), pray, love, work and serve in the power of the Spirit, leading a life worthy of their calling, eager to maintain the unity of the Spirit in the bond of peace (cf. Eph 4:1-3).

d) The Church as Koinonia/Communion

24. The biblical notion of koinonia has become central in the quest for a common understanding of the nature of the Church and its visible unity. The term koinonia (communion, participation, fellowship, sharing) is found not only in the New Testament but also in later periods, especially in patristic and Reformation writings which describe the Church. Although in some periods the term largely fell out of use, it is being reclaimed today as a key to understanding the nature and mission of the Church. Due to its richness of meaning, it is also ecumenically useful in appreciating the various forms and extent of communion already enjoyed by the Churches.

Det bildspråk i Nya testamentet som kommer närmast denna förbindelse är det som talar om ”tempel” och ”hus”. Bilderna ger uttryck för ett inifrånperspektiv, Anden skänker liv inifrån. Den helige Ande ger liv åt gemenskapen på ett sådant sätt att den både förkunnar och förmedlar den genomgripande förändring som hela skapelsen längtar efter (jfr Rom 8:22-23), nya himlar och en ny jord (jfr Upp 21:1).

23. Kyrkan är Guds husfolk, som är byggt på profeternas och apostlarnas grund och är ett heligt tempel, vari den helige Ande lever och verkar. Genom Andens kraft växer de troende till att bli ”ett heligt tempel i Herren” (Ef 2:21-22), till ”ett andligt husbygge” (1 Pet 2:5). Uppfyllda av Anden vittnar de (jfr Apg 1:8), ber, älskar, arbetar och tjänar de i Andens kraft och lever värdigt sin kallelse och strävar efter att bevara den andliga enheten med friden som band (jfr Ef 4:1-3).

d) Kyrkan som Koinonia/gemenskap

24. Den bibliska föreställningen om ”koinonia” har blivit central i sökandet efter en gemensam förståelse av Kyrkans väsen och hennes synliga enhet. Begreppet *koinonia* (gemenskap, delaktighet, samhörighet, delande) möter oss inte bara i Nya testamentet utan också i kyrkofädernas och reformatorernas skrifter om Kyrkan. Även om begreppet under långa tider varit ur bruk har det i vår tid återtagits som en nyckel till förståelse av Kyrkan och hennes kallelse. Genom sin fullödighet fungerar begreppet också ekumeniskt, när de olika formerna för och vidden av den uppnådda kyrkogemenskapen värderas.

25. *The relationship between God, humanity and the whole of creation is a fundamental theme of Scripture. In the narrative of creation, man and woman are fashioned in God's image, bearing an inherent capacity and longing for communion with God, with one another and with creation as its stewards (cf. Gen 1-2). Thus, the whole of creation has its integrity in koinonia with God. Communion is rooted in the order of creation itself and is realised, in part, in natural relationships of family and kinship, of tribe and people. At the heart of the Old Testament is the special relationship, the covenant, established by God between God and the chosen people (cf. Ex 19:4-6; Hos 2:18-23).*

26. *God's purpose in creation is distorted by human sin, failure and disobedience to God's will and by rebellion against him (cf. Gen 3-4; Rom 1:18-3:20). Sin damages the relationship between God, human beings and the created order. But God persists in faithfulness despite the sin and error of the people. The dynamic history of God's restoring and increasing koinonia reaches its culmination and fulfilment in the perfect communion of a new heaven and a new earth established by Jesus Christ (cf. Rev 21).*

27. *The biblical images already treated, as well as others such as "the flock" (Jn 10:16), "the vine" (Is 5; Jn 15), "the bride" of Christ (Rev 21:2; Eph 5:25-32), "God's house" (Heb 3:1-6), "a new covenant" (Heb 8:8-13) and "the holy city, the new Jerusalem" (Rev 21:2), evoke the nature and quality of the relationship of God's people to God, to one another and to the created order. The term koinonia expresses the reality to which these images refer.*

28. *The basic verbal form from which the noun koinonia derives means "to have something in common", "to share", "to participate", "to have part in", "to act together" or "to be in a contractual relationship involving obligations of mutual accountability". The word koinonia appears in significant passages, such as the sharing in the Lord's Supper (cf. 1 Cor 10:16), the reconciliation of Paul with Peter, James and John (cf. Gal 2:9), the collection for the poor (cf. Rom 15:26; 2 Cor 8:3-4) and the experience and witness of the Church (cf. Acts 2:42-45).*

25. Förhållandet mellan Gud och mänskligheten, ja, hela skapelsen är ett grundläggande tema i Bibeln. I skapelseberättelsen återges hur man och kvinna skapas till Guds avbild, i det att de bär på en inneboende förmåga till längtan efter gemenskap med Gud, med varandra och med skapelsen, för att förvalta den (jfr 1 Mos 1-2). Sålunda är skapelsen oförstörd just i *koinonial* gemenskapen med Gud. Gemenskapen har sin grund i själva skapelseordningen och visar sig, åtminstone delvis, i de naturliga relationerna i familj och släkt, i stammar och folkslag. Gamla testamentet har som kärna den speciella relationen, förbundet som Gud upprättar mellan sig och sitt utvalda folk (jfr 2 Mos 19:4-6; Hos 2:18-23).

26. Guds avsikt med skapelsen förvanskas av mänsklig syndfullhet, misslyckande och olydnad mot Guds vilja, liksom av upproret mot Gud (jfr 1 Mos 3-4; Rom 1:18-3:20). Synd skadar gemenskapen mellan Gud och människa och själva skapelseordningen. Gud framhärdar dock, i trofasthet, trots folkets synd och felsteg. Den levande skildringen av hur Gud återupprättar och stärker koinonia, gemenskapen, når sin kulmen och fullbordan i den fullkomliga skapelsen av en ny himmel och en ny jord genom Jesus Kristus (jfr Upp 21).

27. De bibliska bilder som redan nämnts såväl som andra såsom "hjorden" (Joh 10:16), "vinträdet" (Jes 5; Joh 15), "Kristi brud" (Upp 21:2; Ef 5: 25-32), "Guds hus" (Heb 3:1-6), ett "nytt förbund" (Heb 8:8-13 och "den heliga staden", "det nya Jerusalem" (Upp 21:2), frammanar föreställningar om Guds folks relation till Gud, till varandra och till skapelseordningen. Begreppet koinonia uttrycker verkligheten bakom de olika bilderna.

28. Substantivet koinonia kommer från ett verb som betyder "att ha något gemensamt", "att dela", "att vara delaktig i", "att ha del i", "att handla gemensamt", "att stå i ett kontraktsförhållande med ömsesidiga rättigheter och skyldigheter". Ordet koinonia återfinns i centrala bibeltexter, till exempel om deltagande i nattvarden (jfr 1 Kor 10:16), Paulus försoning med Petrus, Jakob och Johannes (jfr Gal 2:9), insamlingen till de fattiga i Jerusalem (Rom 15:26; 2 Kor 8:3-4) och i skildringen av församlingens erfarenhet och vittnesbörd (Jfr Apg 2:42-45).

29. *Through the death and resurrection of Christ, by the power of the Holy Spirit, Christians enter into fellowship with God and with one another in the life and love of God: "We declare to you what we have seen and heard so that you also may have fellowship with us; and truly our fellowship is with the Father and with his Son Jesus Christ" (1 Jn 1:3).*

30. *The Good News is the offer to all people of the free gift of being born into the life of communion with God and thus with one another (cf. 1 Tim 2:4, 2 Pet 2:9). Paul speaks of the relationship of believers (cf. Gal. 2:20) to their Lord as being "in Christ" (2 Cor 5:17) and of Christ being in the believer, through the indwelling of the Holy Spirit.*

31. *It is only by virtue of God's gift of grace through Jesus Christ that deep, lasting communion is made possible; by faith and baptism, persons participate in the mystery of Christ's death, burial and resurrection (cf. Phil 3:10-11). United to Christ, through the Holy Spirit, they are thus joined to all who are "in Christ": they belong to the communion - the new community of the risen Lord. Because koinonia is a participation in Christ crucified and risen, it is also part of the mission of the Church to share in the sufferings and hopes of humankind.*

32. *Visible and tangible signs of the new life of communion are expressed in receiving and sharing the faith of the apostles; breaking and sharing the Eucharistic bread; praying with and for one another and for the needs of the world; serving one another in love; participating in each other's joys and sorrows; giving material aid; proclaiming and witnessing to the good news in mission and working together for justice and peace. The communion of the Church consists not of independent individuals but of persons in community, all of whom contribute to its flourishing.*

33. *The Church exists for the glory and praise of God, to serve the reconciliation of humankind, in obedience to the command of Christ. It is the will of God that the communion in Christ, which is realised in the Church, should embrace the whole creation (cf. Eph 1:10). The Church, as communion, is instrumental to God's ultimate purpose (cf. Rom 8:19-21; Col 1:18-20).*

29. Kristna människor träder genom den helige Andes kraft in i gemenskap med Gud och med varandra genom Kristi död och uppståndelse in i ett liv präglad av Guds liv och kärlek: ”Det vi har sett och hört förkunnar vi för er, för att också ni skall vara med i vår gemenskap, som är en gemenskap med Fadern och hans Son Jesus Kristus” (1 Joh 1:3).

30. Evangeliets goda nyheter är det fria erbjudandet till alla om ett liv i gemenskap med Gud och medmänniskor (jfr 1 Tim 2:4; 2 Petr 2:9). Paulus talar om de troendes relation till sin Herre som att vara ”i Kristus” (Gal 2:20) och att Kristus är i den troende genom Andens inneboende.

31. Blott genom Guds nådegåva i Jesus Kristus möjliggörs denna djupa och förblivande gemenskap; i tro och genom dopet är människor delaktiga i det mysterium som är Kristi död, begravning och uppståndelse (jfr Fil 3:10-11). I föreningen med Kristus i den helige Ande är de alltså förenade med alla andra som är ”i Kristus”: de hör till gemenskapen - den uppståndne Herrens nya gemenskap. Eftersom koinonia är delaktighet i den korsfäste och uppståndne Kristus, så står koinonia också för delaktighet i Kyrkans kallelse att dela mänsklighetens lidande och hopp.

32. Gemenskapens nya liv kommer till uttryck i synliga och påtagliga tecken, då man tar emot och delar apostlarnas tro; då man bryter och delar nattvardens bröd; då man ber med och för varandra och för världen; då man tjänar varandra i kärlek; då man delar varandras glädje och sorg; då man ger påtaglig hjälp; då man förkunnar och bär vittnesbörd om evangelium i kallelsen och det gemensamma arbetet för rättvisa och fred. Kyrkans gemenskap är inte en gemenskap av självständiga individer, utan utgörs av människor i en gemenskap, vars främjande alla bidrar till.

33. Kyrkan finns för att lovprisa Gud, för att tjäna mänsklighetens försoning i lydnad för Jesu Kristi bud. Det är Guds vilja att Kristi gemenskap, som tar sig uttryck i Kyrkan, skall omfatta hela skapelsen (jfr Ef 1:10). Kyrkan som gemenskap bidrar till att förverkliga Guds yttersta vilja (jfr Rom 8:19-21; Kol 1:18-20).

B. THE MISSION OF THE CHURCH

34. *It is God's design to gather all creation under the Lordship of Christ (cf. Eph 1:10), and to bring humanity and all creation into communion. As a reflection of the communion in the Triune God, the Church is God's instrument in fulfilling this goal. The Church is called to manifest God's mercy to humanity, and to bring humanity to its purpose – to praise and glorify God together with all the heavenly hosts. The mission of the Church is to serve the purpose of God as a gift given to the world in order that all may believe (cf. Jn 17:21).*

35. *As persons who acknowledge Jesus Christ as Lord and Saviour, Christians are called to proclaim the Gospel in word and deed. They are to address those who have not heard, as well as those who are no longer living according to the Gospel, the Good News of the reign of God. They are called to live its values and to be a foretaste of that reign in the world. Mission thus belongs to the very being of the Church. This is a central implication of affirming the apostolicity of the Church, which is inseparable from the other three attributes of the Church – unity, holiness and catholicity. All four attributes relate both to the nature of God's own being and to the practical demands of authentic mission.¹¹ If in the life of the Church, any of them is impaired, the Church's mission is compromised.*

36. *The Church, embodying in its own life the mystery of salvation and the transfiguration of humanity, participates in the mission of Christ to reconcile all things to God and to one another through Christ (cf. 2 Cor 5:18-21; Rom 8:18-25). Through its worship (leitourgia); service, which includes the stewardship of creation (diakonia); and proclamation (kerygma) the Church participates in and points to the reality of the Kingdom of God. In the power of the Holy Spirit the Church testifies to the divine mission in which the Father sent the Son to be the Saviour of the world.*

37. *In exercising its mission, the Church cannot be true to itself without giving witness (martyria) to God's will for the salvation and transformation of the world. That is why it started at once preaching the Word, bearing witness to the great deeds of God and inviting everyone to repentance (metanoia), baptism (cf. Acts 2:37-38) and the fuller life that is enjoyed by the followers of Jesus (cf. Jn 10:10).*

B VAD KYRKAN SKALL VARA – VAD KYRKAN ÄR KALLAD TILL

34. I Guds plan ingår att allt i himlen och på jorden skall sammanfattas i Kristus (jfr Ef 1:10) och att hela mänskligheten och skapelsen skall samlas i gemenskap. Som en återglans av Treenighetens gemenskap är Kyrkan Guds redskap för att uppnå det målet. Kyrkan är kallad att uppenbara Guds nåd mot mänskligheten och att föra mänskligheten mot dess bestämmelse – att med de himmelska härskarorna lovprisa Gud. Så är Kyrkans kallelse att tjäna Guds frälsningsplan som en gåva till världen, för att alla skall tro (jfr Joh 17:21).

35. De kristna, det vill säga de som bekänner att Jesus Kristus är Herre, är kallade att förkunna evangelium i ord och handling. De skall förkunna det glada budskapet om Guds rike både för dem som inte hört evangelium och för dem som inte längre följer det. De kristna skall omsätta tron i sina liv och deras liv skall vara en försmak av detta rike i världen. Kyrkans vittnesbörd är därmed förenat med Kyrkans innersta väsen. Detta är en viktig följd av att bejaka Kyrkans apostolicitet, som ej kan skiljas från Kyrkans tre övriga kännetecken – enhet, helighet och allmänlighet (katolicitet). Samtliga fyra avser både Guds eget väsens natur och de faktiska krav som ställs på Kyrkans sanna kallelse.¹¹ Om något av kännetecknen i Kyrkans liv sätts ur spel, äventyras Kyrkans kallelse.

36. Kyrkan, som i sitt eget liv rymmer frälsningens mysterium och mänsklighetens förvandling, deltar i Kristi uppdrag att försona allt med Gud och att genom Kristus åstadkomma försoning mellan människor (jfr 2 Kor 5:18-21; Rom 8:18-25). Genom sin gudstjänst (*leitourgia*), sitt tjänande, som inrymmer att förvalta skapelsen (*diakonia*); och sin förkunnelse (*kerygma*) deltar Kyrkan i och pekar på Guds rikets verklighet. I den helige Andes kraft vittnar Kyrkan om det gudomliga uppdraget vari Fadern sände sin Son att frälsa världen.

37. Då Kyrkan fullgör sin kallelse kan den ej vara sann mot sig själv utan att vittna om (*martyria*) Guds vilja att hela världen skall frälsas och förvandlas. Just därför var det som Kyrkan från första stund förkunnade Ordet, vittnade om Guds väldiga gärningar och uppmanade var och en till omvändelse (*metanoia*), dop (jfr Apg 2:37-38) och livet i den fullhet som Jesu lärjungar åtnjuter (jfr Joh 10:10).

38. *As Christ's mission encompassed the preaching of the Word of God and the commitment to care for those suffering and in need, so the apostolic Church in its mission from the beginning combined preaching of the Word, the call to repentance, faith, baptism and diakonia. This the Church understands as an essential dimension of its identity. The Church in this way signifies, participates in, and anticipates the new humanity God wants, and also serves to proclaim God's grace in human situations and needs until Christ comes in glory (cf. Mt 25:31).*

39. *Because the servanthood of Christ entails suffering it is evident (as expressed in the New Testament writings) that the witness (martyria) of the Church will entail - for both individuals and for the community - the way of the cross, even to the point of martyrdom (cf. Mt 10:16-33; 16:24-28).*

40. *The Church is called and empowered to share the suffering of all by advocacy and care for the poor, the needy and the marginalised. This entails critically analysing and exposing unjust structures, and working for their transformation. The Church is called to proclaim the words of hope and comfort of the Gospel, by its works of compassion and mercy (cf. Lk.4:18-19). This faithful witness may involve Christians themselves in suffering for the sake of the Gospel. The Church is called to heal and reconcile broken human relationships and to be God's instrument in the reconciliation of human division and hatred (cf. 2Cor. 5:18-21). It is also called, together with all people of goodwill, to care for the integrity of creation in addressing the abuse and destruction of God's creation, and to participate in God's healing of broken relationships between creation and humanity.*

41. *In the power of the Holy Spirit, the Church is called to proclaim faithfully the whole teaching of Christ and to share the Good News of the Kingdom - that is, the totality of apostolic faith, life and witness - with everyone throughout the entire world. Thus the Church seeks faithfully to proclaim and live the love of God for all, and to fulfil Christ's mission for the salvation and transformation of the world, to the glory of God.*

42. *God restores and enriches communion with humanity, granting eternal life in God's Triune Being. Through redeemed humanity the whole world is meant to be drawn to the goal of restoration and salvation. This divine plan reaches its fulfilment in the new heaven and the new earth (cf. Rev 21:1) in God's holy Kingdom.*

38. På samma sätt som Kristi uppdrag innefattade Ordets förkunnelse och förpliktelsen att hjälpa lidande och nödlidande kom apostlakyrcan att från början i sitt uppdrag kombinera Ordets förkunnelse, uppmaning till omvändelse, tro, dop och diakoni. Detta är vad kyrkan uppfattar som ett grundläggande innehåll i sin identitet. På detta sätt uttrycker Kyrkan, deltar i och föregriper den nya mänsklighet Gud söker och därtill är hon ett redskap för att förkunna Guds nåd i mänskliga sammanhang och svårigheter tills Kristus kommer i härlighet (jfr Matt 25:31).

39. Eftersom Kristi eget tjänande medför lidande är det uppenbart (så som också framgår av Nya testamentet) att Kyrkans vittnesbörd (*martyria*) – både för den enskilde och för gemenskapen – är förenat med en korsets väg, ytterst med martyrskap (jfr Matt 10:16-33; 16:24-28).

40. Kyrkan är kallad och bemyndigad att dela allas lidande genom att föra de fattigas talan, hjälpa behövande och marginaliserade. Detta medför ett kritiskt studium och ett blottläggande av orättvisa ordningar och en strävan efter förändring av dessa. Kyrkan är kallad att förkunna evangeliets ord av hopp och tröst i sitt karitativa arbete (jfr Luk 4:18-19). Ett sådant trofast vittnesbörd kan komma att föra de kristna in i lidande för evangelium. Kyrkan är kallad att hela och bringa försoning i brustna mänskliga relationer och att vara Guds redskap för försoning där splittring och hat råder mellan människor (jfr 2 Kor 5:18-21). Hon är också, tillsammans med alla människor av god vilja, kallad att slå vakt om skapelsens okränkbarhet genom att påtala övergrepp och förstörelse av Guds skapelse, och att ta del i Guds verk att hela vad som brustit mellan skapelsen och mänskligheten.

41. Genom Andens kraft är Kyrkan kallad att troget förkunna allt vad Mästaren lärde och att dela Guds rikes evangelium, det vill säga apostolisk tro, liv och vittnesbörd, med alla i hela världen. På så sätt söker Kyrkan att troget förkunna och leva ut Guds kärlek till alla och att fullfölja Kristi uppdrag för världens frälsning och förvandling, Gud till ära.

42. Gud återupprättar och berikar gemenskap med mänskligheten, då han ger evigt liv i Guds treenighet. Genom en försonad mänsklighet skall så hela världen dras mot det mål som är återupprättelse och frälsning. Denna gudomliga plan når sin fullbordning i den nya himlen och den nya jorden i Guds heliga rike (jfr Upp 21:1).

C. THE CHURCH AS SIGN AND INSTRUMENT OF GOD'S INTENTION AND PLAN FOR THE WORLD

43. *The one, holy, catholic and apostolic Church is sign and instrument of God's intention and plan for the whole world. Already participating in the love and life of God, the Church is a prophetic sign which points beyond itself to the purpose of all creation, the fulfilment of the Kingdom of God. For this reason Jesus called his followers the "salt of the earth", "the light of the world" and "a city built on a hill" (Mt 5:13-16).*

44. *Aware of God's saving presence in the world, the Church already praises and glorifies the Triune God through worship and discipleship, and serves God's plan. Yet the Church does so not only for itself, but rather renders praise and thanks on behalf of all peoples for God's grace and the forgiveness of sins.*

45. *To acknowledge the nature of the Church as "mysterion" (cf. Eph 1:9-10; 5:32) indicates the transcendent character of its God-given reality as one, holy, catholic and apostolic. The Church can never be fully and unequivocally grasped only in its visible appearance. Therefore the visible organisational structures of the Church must always be seen and judged, for good or ill, in the light of God's gifts of salvation in Christ, celebrated in the Liturgy (cf. Heb 12:18-24).*

46. *As instrument of God's plan the Church is the community of people called by God and sent as Christ's disciples to proclaim the Good News in word and deed, that the world may believe (cf. Lk 24:46-49). Thus it makes present throughout history "the tender mercy of our God" (Lk. 1:78).*

47. *Sent as Christ's disciples, the people of God must witness to and participate in God's reconciliation, healing, and transformation of creation. The integrity of the Church as God's instrument is at stake in witness through proclamation, and concrete actions in union with all people of goodwill, for the sake of justice, peace, and the integrity of creation.*

C KYRKAN SOM TECKEN OCH REDSKAP FÖR GUDS AVSIKT OCH PLAN FÖR VÄRLDEN

43. Den *ena*, heliga, allmänneliga och apostoliska Kyrkan är ett tecken på och redskap för Guds avsikt med och plan för hela världen. Redan genom delaktighet i Guds kärlek och liv är Kyrkan ett profetiskt tecken som visar bortom sig själv på avsikten med hela skapelsen och förverkligandet av Guds rike. Därför kallade Jesus sina lärjungar ”jordens salt”, ”världens ljus” och ”en stad byggd på ett berg” (Matt 5:13-16).

44. Kyrkan är medveten om Guds frälsningsverk i världen och lovprisar därför redan nu den Treenige i gudstjänst och lärjungaskap och tjänar Guds frälsningsplan. Likväl gör Kyrkan så inte bara för sig själv, utan snarare frambär hon tack och lovsägelse å alla folks vägnar för Guds nåd och syndaförlåtelse.

45. Att erkänna att Kyrkan till sin natur är ett ”*mysterion*” (jfr Ef 1:9-10; 5:32) uttrycker Kyrkans transcendenta och gudagivna natur som en, helig, allmännelig och apostolisk. Kyrkans väsen kan aldrig fullt ut förstås endast i kraft av dess yttre gestalt. Därför måste Kyrkans yttre organisation och struktur alltid värderas, positivt eller negativt, i ljuset av Guds frälsningsgåvor i Kristus så som de firas och gestaltas i gudstjänsten (jfr Heb 12:18-24).

46. Som redskap för Guds frälsningsplan är Kyrkan gemenskapen av människor som kallats av Gud och sänts ut som Kristi lärjungar att förkunna det glada budskapet, evangelium, i ord och handling så att världen kan tro (jfr Luk 24:46-49). Så gör Kyrkan i alla tider ”vår Guds barmhärtighet och mildhet” närvarande (Luk 1:78).

47. Som Kristi utsända lärjungar skall Guds folk vittna om och delta i Guds försoning, helande och förvandlande av skapelsen. Kyrkans trovärdighet som Guds redskap prövas i förkunnelsen och i det praktiska handlandet för rättvisa, fred och för skapelsens okränkbarhet tillsammans med alla människor av god vilja.

II. THE CHURCH IN HISTORY

A. THE CHURCH IN VIA

48. *The Church is an eschatological reality, already anticipating the Kingdom. However, the Church on earth is not yet the full visible realisation of the Kingdom. Being also an historical reality, it is exposed to the ambiguities of all human history and therefore needs constant repentance and renewal in order to respond fully to its vocation.*

Church as "Sacrament" ?

Although all churches agree that the church is a sign and instrument, some churches express their understanding of the reality of the church in Sacramental terms; some speak of the church as Sacrament; others do not normally use this language, or reject it outright. The churches who use the expression "Church as Sacrament" do so because they understand the Church as an effective sign of what God wishes for the world: namely, the communion of all together and with the Triune God, the joy for which God created the world (notwithstanding the sinfulness of Christians). The churches who do not use the concept of Sacrament for the Church do not do so for at least two reasons, namely

(1) the need for a clear distinction between the Church and Sacraments: the Sacraments are the means of salvation through which Christ sustains the Church, and not actions by which the Church realises or actualises itself; and

(2) the use of the word "Sacrament" for the Church obscures the fact that, for them, the Church is a sign and instrument of God's intention and plan - but it is so as a communion which, while being holy, is still subject to sin. Behind this lack of agreement lie varying views about the instrumentality of the Church with regard to salvation. Yet those who have become accustomed to call the Church "Sacrament" would still distinguish between the ways in which baptism and the Lord's Supper on the one hand, and the Church on the other, are signs and instruments of God's plan. And those who do not use the phrase "Church as Sacrament" would still uphold that the Church is God's holy instrument for his divine purpose (cf. next box, following §56)

II. KYRKAN I HISTORIEN

A. KYRKAN IN VIA, PÅ VÄG

48. Kyrkan är en eskatologisk verklighet, som redan nu föregriper Guds rike. Likväl är Kyrkan på jorden ännu inte det fulla och synliga förverkligandet av Guds rike. Kyrkan som historisk företeelse är föremål för all den motsägelsefullhet som vidlåder all mänsklig historia. Därför behöver hon ständigt göra bot och förnyas för att rätt svara på sin kallelse.

Kyrkan som "sakrament"?

Fastän alla kyrkor är överens om att Kyrkan är ett tecken och ett redskap, uttrycker en del kyrkor sin syn på Kyrkan i sakramentala termer. Somliga talar om Kyrkan som sakrament, andra åter uttrycker sig vanligtvis inte så, eller förkastar ett sådant uttryckssätt. De kyrkor som använder uttrycket "Kyrkan som sakrament" ser Kyrkan som ett verksamt tecken för Guds avsikt med världen; det vill säga allas inbördes gemenskap och gemenskap med den treenige Guden och glädjen över Guds skapelse; trots de kristnas syndfullhet. De kyrkor som inte talar om Kyrkan som sakrament gör inte det av åtminstone två skäl, nämligen

(1) behovet av en klar gräns mellan Kyrkan och sakramenten: Genom sakramenten skänker Kristus frälsning och upprätthåller Kyrkan. Sakramenten är inte handlingar genom vilka Kyrkan förverkligar eller levandegör sig själv, och
(2) användningen av ordet "sakrament" för Kyrkan skymmer det faktum att Kyrkan, även om hon är ett tecken på och ett redskap för Guds frälsningsplan, trots allt ändå är en gemenskap som – om än helig – hotas av synd. Bakom denna brist på samsyn finns olika åsikter om huruvida Kyrkan har en roll i förmedlandet av frälsning. Ändå är det så att de som är vana att kalla Kyrkan för sakrament likväl skulle göra en distinktion mellan hur dop och nattvard å ena sidan och Kyrkan å den andra utgör tecken på och redskap för Guds plan. Och de som inte brukar tala om Kyrkan som ett sakrament skulle likväl hävda att Kyrkan är Guds heliga redskap för hans gudomliga avsikt. (Se också nästa inramade stycke, efter § 56)

49. *On the one hand, the Church already participates in the communion of God, in faith, hope, love, and glorification of God's name, and lives as a communion of redeemed persons. Because of the presence of the Spirit and of the Word of God, the Church - as *Creatura Verbi* and *Creatura Spiritus* (cf. §10ff.), as the communion of all believers held in personal relationship with God by God himself (cf. §11), as the people of God (cf. §§19-20) - is already the eschatological community God wills.*

50. *On the other hand the Church, in its human dimension, is made up of human beings who - though they are members of the body of Christ and open to the free activity of the Holy Spirit (cf. Jn 3:8) in illuminating hearts and binding consciences - are still subject to the conditions of the world. Therefore the Church is affected by these conditions. It is exposed to:*

- *change, which allows for both positive development and growth as well as for the negative possibility of decline and distortion;*
- *individual, cultural and historical conditioning which can contribute to a richness of insights and expressions of faith, but also to relativising tendencies or to absolutising particular views;*
- *the power of sin.*

51. *One particularly striking experience of human weakness and failure that has afflicted the Christian community in *via* is the sometimes widespread discrepancy between membership in the church, on the one hand, and vibrant profession and practice of the Christian faith, on the other. Many of our communities face the challenge that some of their members seem to “belong without believing”, while other individuals opt out of Church membership, claiming that they can, with greater authenticity, “believe without belonging”. The challenge of living our faith as believing communities in such a way that all those who belong are seriously committed Christians, and all who sincerely believe want to belong, is a challenge that we share; it crosses the lines which divide us.*

52. *The oneness, holiness, catholicity and apostolicity of the Church are God's gifts and are essential attributes of the Church's nature and mission. However, there is a continual tension in the historical life of the Church between that which is already given and that which is not yet fully realised.*

49. Å ena sidan är Kyrkan redan delaktig i gemenskapen med Gud, i tro, hopp och kärlek och i förhärligandet av Guds namn och lever som en gemenskap av återlösta. Genom Andens och Guds ords närvaro är Kyrkan – som *Creatura Verbi* och *Creatura Spiritus* (se § 10ff), som en gemenskap av alla troende som Gud bevarar i en personlig relation med sig själv (jfr § 11), som Guds folk (§§ 19-20) – redan den eskatologiska gemenskap som Gud åstundar.

50. Å andra sidan består Kyrkan som mänsklig storhet bestående av människor som – om än lemmar i Kristi kropp och öppna för Andens verk (jfr Joh 3:8) som upplyser hjärtan och manar samveten – ändå är underkastade världens villkor. Därför påverkas kyrkan av dessa förhållanden. Hon är utsatt för:

- förändring, som rymmer både möjligheter till positiv utveckling och tillväxt men också negativa risker som tillbakagång och förvanskning,
- enskild, kulturell eller historisk påverkan, som kan bidra till en rikedom av kunskap och uttryck för tro men också till en relativisering eller till att göra vissa åsikter absoluta,
- syndens makt.

51. En sådan speciellt slående erfarenhet av mänsklig svaghet och tillkortakommande som har hemsökt den kristna gemenskapen in via, ”Kyrkan på väg”, är den stundom vitt spridda skillnaden mellan å ena sidan kyrkotillhörighet och å andra sidan levande trosbekännelse och trosutövning. Många av våra församlingar står inför utmaningen att en del medlemmar tycks tillhöra utan att tro (*belong without believing*), medan andra lämnar kyrkan i tron att de kan tro mera fullödigt på egen hand (*believe without belonging*). Utmaningen för oss som trosgemenskap är att leva ut vår tro på ett sådant sätt att alla de som tillhör gemenskapen är uppriktigt bekännande kristna och att alla uppriktigt troende också vill tillhöra gemenskapen. Detta är en utmaning för oss alla. Den känner inga samfundsgränser.

52. Kyrkans enhet, helighet, allmänlighet och apostolicitet är Guds gåvor och grundläggande för Kyrkan och hennes kallelse. Samtidigt finns genom seklerna en ständig spänning i Kyrkan mellan det som redan givits och det som ännu ej har förverkligats.

53. *The essential oneness which belongs to the very nature of the Church, and is already given to it in Jesus Christ, stands in contrast to the actual divisions within and between the churches. Yet in spite of all divisions the unity given to the Church is already manifest in the one Gospel present in all churches, and appears in many features of their lives (cf. Eph 4:4-5; 1 Tim 2:5; Acts 4:12). The unfortunate divisions among the churches are due partly to sin, and partly to a sincere attempt of Christians to be faithful to the truth. Working for the unity of the Church means working for fuller visible embodiment of the oneness that belongs to its nature.*

54. *The essential holiness of the Church stands in contrast to sin, individual as well as communal. This holiness is witnessed to in every generation in the lives of holy men and women, as well as in the holy words the Church proclaims and the holy acts it performs in the name of God, the All-Holy. Nevertheless, in the course of the Church's history sin has again and again disfigured its witness, and run counter to the Church's true nature and vocation. Therefore in the Church there has been again and again God's ever-new offer of forgiveness, together with the call for repentance, renewal and reform. Responding to this call means fuller visible embodiment of the holiness that belongs to its nature.*

55. *The essential catholicity of the Church is confronted with divisions between and within the Christian communities regarding their life and preaching of the Gospel. Its catholicity transcends all barriers and proclaims God's word to all peoples: where the whole mystery of Christ is present, there too is the Church catholic. However, the catholicity of the Church is challenged by the fact that the integrity of the Gospel is not adequately preached to all; the fullness of communion is not offered to all. Nevertheless, the Spirit given to the Church is the Spirit of the Lordship of Christ over all creation and all times. The Church is called to remove all obstacles to the full embodiment of what is already its nature by the power of the Holy Spirit.*

56. *The essential apostolicity of the Church stands in contrast to shortcomings and errors of the churches in their proclamation of the Word of God. Nevertheless, this apostolicity is witnessed to in the many ways in which the Church, under the guidance of the Holy Spirit, has been faithful to the testimony of the apostles concerning Jesus Christ.*

53. Grundläggande för Kyrkan är enheten (*Oneness*), att hon är en och att det är en egenskap hon redan fått som gåva i Jesus Kristus. Den står i motsättning till den faktiska splittring som råder inom och mellan kyrkorna. Likväl, trots all splittring, är enheten som givits Kyrkan redan uppenbarad i det ena evangelium alla kyrkor delar och som visar sig på många sätt i deras liv (jfr Ef 4:4-5; 1Tim 2:5; Apg 4:12). Kyrkornas sorgliga splittring kan delvis förklaras som synd, delvis som kristnas ärliga försök att följa sanningen. Att sträva efter Kyrkans enhet är att arbeta för ett mera synligt förkroppsligande av den enhet som redan ryms i Kyrkans väsen.

54. Grundläggande för Kyrkan är heligheten som står i kontrast till både enskild och kollektiv synd. Vittnesbörd om denna helighet möter oss i varje generation i mäns och kvinnors liv, liksom i Kyrkans heliga budskap och heliga handlingar i Guds, den heliges, namn. Ändå har under kyrkohistoriens gång synd om och om igen förvrängt budskapet och motarbetat Kyrkans verkliga väsen och kallelse. Så har Kyrkan gång på gång fått erfara Guds ständigt nya erbjudande om förlåtelse i förening med uppmaning till bot, förnyelse och förändring. Att hörsamma den kallelsen innebär ett mera fullständigt förkroppsligande av den helighet som ryms i Kyrkans väsen.

55. Grundläggande för Kyrkan är universaliteten (*catholicity*), som utmanas av splittring mellan och inom kristna samfund i frågor som rör liv och förkunnelse. Som universell överskrider Kyrkan alla barriärer och förkunnar Guds ord för alla folk. Där Kristusmysteriet i sin helhet är för handen, där är Kyrkan också universell. Dock utmanas Kyrkans universalitet av att evangeliets okränkbarhet inte rent förkunnas för alla; gemenskapens fullhet erbjuds ej åt alla. Ändå är den Ande som givits Kyrkan Kristi herraväldes Ande, över hela skapelsen och alla tider. Kyrkan är kallad att genom den helige Andes kraft avlägsna alla hinder för ett fullständigt förkroppsligande av det som i sig redan ryms i Kyrkans väsen.

56. Grundläggande för Kyrkan är apostoliciten, som står i kontrast till kyrkornas bristande förmåga och tillkortakommanden i fråga om Ordets förkunnelse. Ändå är denna apostolicitet omvitnad genom de många sätt som Kyrkan, under Andens ledning, varit trogen apostlarnas vittnesbörd om Jesus Kristus.

The Church is called to return continuously to the apostolic truth and to be renewed in its worship and mission stemming from its apostolic origin (cf. Acts 2:42-47). By doing so it makes visible, and does justice to, the apostolic Gospel which is already given to it and works in it in the Spirit, making it the Church.

The Church and Sin

All the churches agree that there is sin, corporate and individual, in the Church's history (cf. Rev 2:2). Yet they differ as to how this reality should be understood and expressed.

*For some, it is impossible to say "the Church sins" because they see the Church as a gift of God, sharing in God's holiness. The Church is the spotless bride of Christ (cf. Eph 5:25-27); it is a communion in the Holy Spirit, the holy people of God, justified by grace through faith in Christ (cf. Rom. 3:22; Eph 2:8-9). As such, the Church cannot sin. The gift is lived out in fragile human beings who are liable to sin, but the sins of the members of the Church are not the sins of the Church. The Church is rather the locus of salvation and healing (cf. Is 53; Lk 4:18-19). According to this perspective one can, and must, speak only of the sin of the members of the Church and of groups within the Church, a situation described by the parable of the wheat and the chaff (cf. Mt 13:24-30), and by the Augustinian formula of *corpus permixtum*.*

Others, while they too state that the Church, as the creature of God's Word and Spirit, the body of Christ, is holy and without sin, say at the same time that it does sin. They say this because they define the Church as the communion of its members who - although they are justified believers brought to birth by the Spirit, and Christ's own body - in this world are still sinful human beings (cf. 1 Jn 1:8-10).

Yet others believe that while one cannot speak of the sins of the Church, sin in the Church may become systemic and also affect the institution.

While there are these different understandings concerning the Church and sin, we ask whether all churches might not be able to agree on the following proposition: The relationship between sin and holiness in the Church is not a relationship of two equal realities, because sin and holiness do not exist on the same level. Rather, holiness denotes the Church's nature and God's will for it, while sinfulness is contrary to both (cf. 1 Cor 15:21-26).

Kyrkan är kallad att oavslåttigen återvända till den apostoliska sanningen och att förnyas i sin lovsång och i sin kallelse, som utgår från hennes apostoliska ursprung (jfr Apg 2:42-47). Så uppenbarar Kyrkan och ger rättvisa åt det apostolarnas evangelium, som hon redan mottagit, och som i Andens kraft är verksamt och får den att vara Kyrka.

Kyrkan och synd

Alla kyrkor är eniga om att synd, kollektiv och enskild, finns i Kyrkans historia (jfr Upp 2:2). Olika uppfattningar råder dock om hur detta faktum skall förstås och beskrivas.

För några är det omöjligt att säga ”Kyrkan syndar”, därför att de ser Kyrkan som en Guds gåva och som sådan delaktig i Guds helighet. För dem är Kyrkan Kristi rena brud (jfr Ef 5:25-27); hon är en gemenskap i den helige Ande, Guds heliga folk, rättfärdiggjort av nåd genom tro på Kristus (jfr Rom 3:22; Ef 2:8-9). Som sådan kan inte Kyrkan synda. Guds gåva omsätts i enskilda kristnas liv och dessa bräckliga varelser är benägna att synda, men medlemmarnas synd är inte Kyrkans synd. Kyrkan är ju i stället platsen för frälsning och helande (jfr Jes 53; Luk 4:18-19). Enligt ett sådant synsätt kan och skall man enbart tala om synden hos kyrkomedlemmar och grupper av medlemmar, en situation beskriven i liknelsen om ogräset och vetet (jfr Matt 13:24-30) och genom Augustinus begrepp *corpus permixtum*.

Andra må visserligen instämma i uppfattningen att Kyrkan, skapad av Guds ord och Ande, Kristi kropp, är helig och syndfri, men hävdar samtidigt att Kyrkan trots allt syndar. De kan göra så därför att de definierar Kyrkan som medlemmarnas gemenskap. Kyrkans medlemmar – även om de är rättfärdiggjorda troende födda av Anden och lemman i Kristi kropp – lever likväl i denna värld som syndiga mänskliga varelser (jfr 1 Joh 1:8-10).

Åter andra menar att även om man inte kan tala om kyrkans synder, så kan synd ändå komma att utbreda sig i Kyrkan och påverka hennes sätt att vara.

Väl medvetna om de olika tolkningarna av synden och Kyrkan vill vi ändå fråga om kyrkorna skulle kunna instämma i följande påstående: Förhållandet mellan synd och helighet i Kyrkan är inte ett förhållande mellan jämförbara storheter, eftersom synd och helighet rör sig på olika plan. I stället är det så att helighet beskriver Kyrkans väsen och Guds avsikter med henne, medan synd står i direkt motsats till båda (jfr 1 Kor 15:21-26).

B. IN CHRIST – BUT NOT YET IN FULL COMMUNION

57. *One blessing of the ecumenical movement has been the gradual and increasing discovery of the many aspects of life in Christ which our still-divided churches share; we all participate in some way in Jesus Christ, although we do not yet live in full communion with each other. Such divisions among the churches hinder the mission of the Church. Not only does mission have as its ultimate goal the koinonia of all; but effective mission is thwarted by the scandal of division: Jesus prayed that all his disciples be one precisely “so that the world may believe” (Jn 17:21). Thus mission is essentially related to the very being of the Church as koinonia (cf. 1 Jn 1:1-3). This is why the restoration of unity between Christians, brought about through committed dialogue about issues that still divide them as well as through the continual renewal of their lives, is such an urgent task.*

58. *Growth in communion between our churches unfolds within the setting of that wider communion between Christians which extends back into the past and forward into the future. By the power of the Holy Spirit the Church lives in communion with Christ Jesus, in whom all in heaven and earth are joined in the communion of God the Holy One: this is the communion of the saints. The final destiny of the Church is to be caught up in the intimate relation of Father, Son and Holy Spirit, to praise and to enjoy God forever (cf. Rev 7:9-10; 22:1-5).*

59. *There remains by virtue of creation a natural bond between human beings and between humanity and creation. “So if anyone is in Christ, there is a new creation” (2 Cor 5:17). The new life of communion builds upon and transforms, but never wholly replaces, what was first given in creation; within history, it never completely overcomes the distortions of the relationship between human beings caused by sin. Sharing in Christ is often restricted and only partially realised. The new life therefore entails the constant need for repentance, mutual forgiveness and restoration. It belongs to the essence of fellowship with God that the members of Christ’s body pray day after day “Forgive us our sins” (Lk 11:4; cf. Mt 6:12). But the Father cleanses us from our sins in the blood of his Son Jesus and, if we acknowledge our sins, we will be forgiven (cf. 1 Jn 1:7-10). Nonetheless, there is a genuine enjoyment of new life here and now and a confident anticipation of sharing in the fullness of communion in the life to come.*

B. I KRISTUS - MEN ÄNNU INTE I FULL GEMENSKAP

57. En välsignelse som den ekumeniska rörelsen har medfört är den gradvisa och tilltagande insikten om hur mycket av liv i Kristus som våra alltjämt splittrade kyrkor delar i Kristus; alla har vi på något sätt del i Jesus Kristus även om vi inte uppnått den fullständiga gemenskapen med varandra. Sådan splittring mellan kyrkorna hindrar dem att följa sin kallelse. Dess syfte är inte bara att uppnå allas fulla gemenskap (koinonia). Den kan ej fullgöras så länge den anstötliga splittringen hindrar enheten: Jesus bad att alla hans lärjungar skulle vara ett just för "att världen skall tro" (Joh 17:21). Följaktligen hänger kyrkans uppdrag mycket nära samman med att Kyrkan är gemenskap, koinonia (jfr 1 Joh 1:1-3). Därför är det en så brådskande angelägenhet att återupprätta de kristnas enhet, genom ärlig och allvarlig dialog i frågor som fortfarande skiljer dem åt liksom genom den ständiga förnyelsen av deras liv.

58. Fördjupad gemenskap mellan våra kyrkor utvecklas mellan kristna i det större sammanhang, som sträcker sig bakåt i historien och framåt. I kraft av den helige Ande lever Kyrkan i gemenskap med Jesus Kristus. I honom är alla i himlen och på jorden förenade med Gud, som är en och helig; detta är de heligas samfund. Kyrkans yttersta bestämmelse är att inneslutas i den fullständiga enhet som är Fader, Son och Ande, för att lovprisa honom och alltid vara hos honom (jfr Upp 7:9-10; 22:1-5).

59. Nedlagd i skapelsen finns en naturlig förbindelse människor emellan och mellan mänskligheten och skapelsen. "Den som är i Kristus är alltså en ny skapelse" (2 Kor 5:17). Det nya livet i gemenskap bygger på och förvandlar – men ersätter aldrig – vad som från början var givet i skapelsen; här i tiden segrar aldrig det nya livet fullt ut över de förvrängningar av mänskliga relationer som synden åstadkommer. Gemenskapen i Kristus är ofta begränsad och endast delvis förverkligad. Det nya livet medför därför ständigt behov av botgöring, ömsesidig förlåtelse och upprättelse. Det hör till Guds-gemenskapens väsen att lemmarna i Kristi kropp dag för dag ber "Förlåt oss våra synder" (Luk 11:4; Jfr Matt 6:12). Men Fadern renar oss från våra synder i sin Sons, Jesu Kristi, blod och, om vi bekänner våra synder, får vi förlåtelse (jfr 1 Joh 1:7-10). Likväl kan det nya livet verkligen åtnjutas redan här och nu som en förtröstansfylld försmak av den fullständiga gemenskapen i det liv som skall komma.

C. COMMUNION AND DIVERSITY

60. *Diversity in unity and unity in diversity are gifts of God to the Church. Through the Holy Spirit God bestows diverse and complementary gifts on all the faithful for the common good, for service within the community and to the world (cf. 1 Cor 12:7 and 2 Cor 9:13). No one is self-sufficient. The disciples are called to be one, while enriched by their diversities – fully united, while respectful of the diversity of persons and community groups (cf. Acts 2; 15; Eph 2:15-16).*

61. *There is a rich diversity of Christian life and witness born out of the diversity of cultural and historical context. The Gospel has to be rooted and lived authentically in each and every place. It has to be proclaimed in language, symbols and images that engage with, and are relevant to, particular times and particular contexts. The communion of the Church demands the constant interplay of cultural expressions of the Gospel if the riches of the Gospel are to be appreciated for the whole people of God.¹² Problems are created*

- *when one culture seeks to capture the Gospel and claims to be the one and only authentic way of celebrating the Gospel,*
- *when one culture seeks to impose its expression of the Gospel on others as the only authentic expression of the Gospel,*
- *when one culture finds it impossible to recognise the Gospel being faithfully proclaimed in another culture.*

62. *Authentic diversity in the life of communion must not be stifled: authentic unity must not be surrendered. Each local church must be the place where two things are simultaneously guaranteed: the safeguarding of unity and the flourishing of a legitimate diversity. There are limits within which diversity is an enrichment but outside of which diversity is not only unacceptable, but destructive of the gift of unity. Similarly unity, particularly when it tends to be identified with uniformity, can be destructive of authentic diversity and thus can become unacceptable. Through shared faith in Christ, expressed in the proclamation of the Word, celebration of the Sacraments and lives of service and witness, each local Christian community participates in the life and witness of all Christian communities in all places and all times. A pastoral ministry for the service of unity and the upholding of diversity is one of the many charisms given to the Church. It helps to keep those with different gifts and perspectives mutually*

C. GEMENSKAP OCH MÅNGFALD

60. Mångfald i enhet är liksom enhet i mångfald Guds gåvor till Kyrkan. Genom den helige Ande skänker Gud alla sina trogna skiftande och varandra kompletterande gåvor för deras gemensamma bästa, för tjänst i samhället och i världen (jfr 1 Kor 12:7; 2 Kor 9:13). Ingen kan leva i isolering. Lärjungarna, som är kallade till enhet, berikas av olikheter i den enhet som respekterar grupper och enskildas mångfald (jfr Apg 2; 15; Ef 2:15-16).

61. Det råder en rik mångfald i fråga om kristet liv och kristet vittnesbörd framvuxen ur varierande kulturella och historiska omständigheter. Evangeliet måste överallt förankras och omsättas på ett genuint sätt. Det måste förkunnas på ett språk, och med symboler och bilder, som har samband med och är relevanta för sin speciella tid och sitt särskilda sammanhang. Gemenskapen i Kyrkan kräver ett oupphörligt samspel mellan de kulturella uttryck evangeliet ger upphov till om dess rikedom skall kunna tala till hela Guds folk.¹² Problem uppstår då

- en kultur försöker bemäktiga sig evangeliet och anser sig vara den enda som förmår ge uttryck åt dess fullhet.
- en kultur försöker påtvinga andra sin evangelietolkning som den enda rätta.
- en kultur finner det omöjligt att erkänna att evangeliet rätt förkunnas i en annan kultur.

62. Genuin mångfald i gemenskapen skall ej kvävas och genuin enhet skall ej överges. I varje lokal kyrka skall med nödvändighet de två samtidigt kunna existera tillsammans: att slå vakt om enheten samtidigt som rimlig mångfald blomstrar. Det finns dock gränser för mångfaldens välsignelser och om de överskrids blir mångfalden inte bara oacceptabel utan också nedbrytande för enhetens gåva. På liknande sätt kan enheten, speciellt då den tenderar att jämföras med likformighet, både vara oacceptabel och ett hot mot genuin mångfald. Varje lokal kristen gemenskap har del i all kristen gemenskaps liv och vittnesbörd alltid och överallt och delar samma tro på Kristus uttryckt i förkunnelsen av Ordet, i sakramenten och i församlingens liv och vittnesbörd. Ett ämbete i enhetens och mångfaldens tjänst är en av Kyrkans många nådegåvor. Detta bidrar till att låta dem som har olika gåvor och perspektiv vara ömsesidigt ansvariga inför varandra inom gemenskapen.

63. *Diversity is not the same as division. Within the Church, divisions (heresies and schisms), as well as political conflicts and expressions of hatred, threaten God's gift of communion. Christians are called to work untiringly to overcome divisions, to prevent legitimate diversities from becoming causes of division, and to live a life of diversities reconciled.*

Limits of Diversity?

While all recognise the wide range of diversity in the Church, there is often a tendency (conscious or unconscious) to give more value to some aspects of this diversity than others. This is especially true with regard to diversity in our position on particular issues, e.g. diversity in our worship.

(a) Diversities in expression of the Gospel, in words and in actions can enrich life in communion. Particular emphases today are carried in the life and witness of different churches. How far are the different emphases conflicting positions, or rather an expression of legitimate diversity? Does the weight placed upon the different emphases obscure the fullness of the Gospel message?

(b) What weight do Christians place on ecclesial and confessional identity? For some the preservation of such identity, for the foreseeable future or even permanently, and even within a life of koinonia, is necessary for safeguarding particular truths and rich legitimate diversities that belong to a life of communion. Others understand the goal of visible communion as beyond particular ecclesial or confessional identities - a communion in which the riches safeguarded by confessional traditions are brought together in the witness and experience of a common faith and life. For others the model of "reconciled diversity" remains a compelling one. Most, however, agree that an openness is required about the unity to which God calls us; and that as we move by steps, under the guidance of the Holy Spirit (cf. Jn 16:13), the portrait of visible unity will become clearer. Churches understand their relation to the one, holy, catholic and apostolic Church in different ways. This has a bearing upon the way they relate to other churches and their perception of the road to visible unity.

Cont. on p. 60

63. Mångfald skall inte förväxlas med söndring. Inom Kyrkan hotas Guds gåva, som är gemenskap, av söndring (villoläror och splittring), liksom av politiska konflikter och hat. Kristna kallas att oavlåttligt arbeta för att övervinna söndring, att förhindra att berättigad mångfald orsakar splittring och att leva i försonad mångfald.

Gränser för mångfalden?

Låt vara att alla är införstådda med betydande mångfald i Kyrkan, men likväl finns en tendens (medveten eller omedveten) att framhålla en del aspekter av denna mångfald framför andra. Detta gäller framför allt i vårt förhållningssätt till särskilda frågor, exempelvis mångfalden i hur vi firar gudstjänst.

(a) Mångfald i fråga om evangeliets uttrycksformer, i ord och i handling kan berika en gemenskap. Speciella särdrag förs i dag vidare i olika kyrkors liv och vittnesbörd. I vilken mån är sådana särdrag orsak till splittring snarare än uttryck för berättigad mångfald? Tillmäts särdragen så stor betydelse att evangeliets fullhet undanskymas?

(b) Vilken betydelse tillmäter kristna den kyrkliga och konfessionella identiteten? För somliga är vaktsläendet om sådan identitet, under överskådlig tid eller för alltid, och även inom ramen för gemenskapens liv (*koinonia*), nödvändigt för att bevara vissa sanningar och för att säkra omfattande och välgrundade särdrag i ett liv som Kyrkans gemenskap präglas av. Andra tolkar målet ”synlig gemenskap” som något bortom kyrkliga och konfessionella identiteter - en gemenskap i vilken de rikedomar som bevarats av bekännelsetraditionerna förs samman till ett vittnesbörd om och en erfarenhet av en gemensam tro och ett gemensamt liv. För andra förblir begreppet ”försonad mångfald” ett tvingande imperativ. De flesta är dock eniga om att vi måste inta en öppen attityd inför den enhet Gud kallar oss till; och att vi för att uppnå den rör oss steg för steg under den helige Andes ledning (jfr Joh 16:13) varvid bilden av synlig enhet får skarpare konturer. Kyrkor har olika syn på sitt förhållande till den Kyrka som är en, helig, allmänlig och apostolisk. Den syn de har får betydelse för hur de förhåller sig till andra kyrkor och hur de uppfattar vägen till ”synlig enhet”.

Forts. på s. 61

(c) In order for the Churches to move further towards complete mutual recognition and full communion, they need to reflect on how they understand and claim their own ecclesial identity and how they regard the ecclesial status of other churches and other Christians.

One type of Ecclesiology identifies the Church exclusively with one's own community, dismissing other communities or persons which claim churchly status into an ecclesiological void. According to a modified form of this type, other communities may possess elements of the Church which bring those who enjoy them into a real, though imperfect, communion outside of one's own community. Another variant of this type offers a pneumatological account of the existence of Christian life outside the bounds of one's own community - something which is nevertheless, identified as the Church.

A second type of ecclesiology, while claiming for its own community a full place in the Church catholic, allows equal status to some other communities (even though the degree and mode of communion actually existing between it and them may vary). One variant of this approach is the so-called "branch theory", or tropoi theory, used to describe the situation of the different Churches. Another variant is "denominationalism", which allows for a quite broad spectrum of churches to coexist in organisational independence while constituting, in aggregate, "the Church universal". A further variant is called "cultural families of churches", each of equal value.

A third type of ecclesiology neither identifies one's own community with the One Church, nor does it speak of elements or different degrees of fullness of the Church; yet it does not place all ecclesial bodies on the same level, either. It states rather that the One Church of Christ exists wherever the Gospel is rightly proclaimed and the sacraments are duly administered, because Christ is present and at work wherever these means of his grace are present. However, according to this position there is a difference between historical church bodies as regards the correspondence between their official practice and teaching, on the one hand, and the Gospel present within them, on the other.

(c) För att kyrkorna skall kunna gå vidare mot helt ömsesidigt erkännande och fullständig gemenskap (*full communion*) behöver de överväga hur de ser på och hävdar sin egen kyrkliga särart och hur de ser på andra kyrkors och andra kristnas identitet.

Det finns en kyrkosyn som förknippar Kyrkan uteslutande med det egna samfundet och därmed förvisar andra samfund eller personer, som gör anspråk på att utgöra kyrka, till ett kyrkligt tomrum. En modifierad variant medger att andra samfund kan uppvisa enskilda drag av den sanna Kyrkan och därmed åtnjuta en, verklig men ofullständig, gemenskap utanför det egna samfundet. En annan variant erbjuder en förståelse som utgår från en pneumatologisk tolkning som medger att det faktiskt finns kristet liv utanför det egna samfundet och att det livet kallas Kyrkan.

En annan kyrkosyn tillmäter det egna samfundet en självklar plats i den universella Kyrkan och tillerkänner samtidigt andra kyrkor samma status (även om graden av och sättet för enhet med dem kan variera). En variant på denna kyrkosyn är den så kallade gren-teorin eller "*tropoi*-teorin", som används för att beskriva olika kyrkor. En annan variant kallas "denominationalism", som förstår Kyrkan som en gemenskap av samverkande och samtidigt självständiga och sinsemellan tämligen olika kyrkor, vilka tillsammans anses utgöra den "Den universella Kyrkan". Ytterligare en annan variant talar om "Kyrkor som kulturkretsar", där var och en har samma status.

En tredje kyrkosyn avstår från att förknippa den egna gemenskapen med den Enda Kyrkan, inte heller talar den om enskilda särdrag eller om olika grader av delaktighet i Kyrkan. Den tillmäter emellertid inte alla kristna gemenskaper samma ställning. Den hävdar i stället att Kristi ena Kyrka är den där evangeliet rätt predikas och sakramenten rätt förvaltas, eftersom Kristus är aktivt närvarande varhelst dessa hans nådemedel är för handen. Enligt denna ståndpunkt finns det emellertid en skillnad mellan olika historiska kyrkosamfund och deras förmåga att både i ord och i handling på ett trovärdigt sätt gestalta evangeliet.

Forts. på s. 63

Whereas in some churches there is such a correspondence, in other churches the Gospel is enveloped in official teachings and practices that contradict it. According to this view even such contradictions, as long as those means of Christ's grace are recognisably there, cannot prevent his presence; nor do they nullify the belonging to his body, the One Church. But they do establish a difference in rank and status between these historic churches which has to be overcome.

(d) One of the pressing ecumenical questions is whether and how churches, at this stage of the ecumenical movement, can live in mutual accountability so that they can sustain one another in unity and legitimate diversity, and can prevent new issues from becoming causes of division within and between churches.

I somliga kyrkor finns sådant samband, i andra kyrkor har evangeliet så flätats in i officiell undervisning och kyrkobruk att det i stället motsägs. Enligt denna ståndpunkt kan inte ens sådana motsägelser hindra Kristi närvaro, så länge som dessa hans nådemedel uppenbart finns där; inte heller upphäver de tillhörigheten till hans kropp, den enda Kyrkan. Ändå uppstår en rangordning mellan dessa historiska kyrkor, vilken måste övervinnas.

(d) En akut fråga är då hur kyrkor, i det ekumeniska dagsläget, skall kunna vara ömsesidigt ansvariga inför varandra, så att de kan stödja varandra i enhet och berättigad mångfald och förhindra att nya frågor ger upphov till splittring inom och mellan kyrkor.

D. THE CHURCH AS COMMUNION OF LOCAL CHURCHES

64. *From the beginning contact was maintained between local churches by collections, exchanges of letters, visits and tangible expressions of solidarity (cf. 1 Cor 16; 2 Cor 8:1-9; Gal 2:9ff; etc.). From time to time, during the first centuries, local churches assembled to take counsel together. All of these were ways of nurturing interdependence and maintaining communion.*

65. *The communion of the Church is expressed in the communion between local churches, in each of which the fullness of the Church resides. The communion of the Church embraces local churches in each place and all places at all times. Local churches are held in the communion of the Church by the one Gospel,¹³ the one baptism and the one Lord's Supper, served by a common ministry. This communion of local churches is thus not an optional extra, but is an essential aspect of what it means to be the Church.*

66. *The communion of local churches is sustained by the living elements of apostolicity and catholicity: Scripture, baptism, communion and the service of a common ministry. As "bonds of communion" these gifts serve the authentic continuity of the life of the whole Church and help to sustain the local churches in a communion of truth and love. They are given to maintain the Church in integrity as the one Church of Jesus Christ, the same yesterday, today and tomorrow. The goal of the search for full communion is realised when all the churches are able to recognise in one another the one, holy, catholic and apostolic Church in all its fullness. This full communion will be expressed on the local and universal levels through conciliar forms of life and action. In such a communion of unity and authentic diversities, churches are bound in all aspects of their life together at all levels in confessing the one faith and engaging in worship and witness, deliberation and action.*

D KYRKAN SOM GEMENSKAP MELLAN LOKALA KYRKOR

64. I den unga Kyrkan höll lokala kyrkor kontakt med varandra genom insamlingar, brevväxling, besök och påtagliga uttryck för solidaritet (jfr 1 Kor 16; 2 Kor 8:1-9; Gal 2:9ff). Då och då under de första århundradena samlades lokala kyrkor för samråd. Syftet var hela tiden att stärka det ömsesidiga beroendet och att vidmakthålla gemenskapen.

65. Kyrkans gemenskap tar sig uttryck i gemenskap mellan lokala kyrkor, i vilka – i var och en av dem – Kyrkans fullhet bor. Kyrkans gemenskap omfattar lokala kyrkor överallt och alltid. Lokala kyrkor ryms i Kyrkans gemenskap genom det enda evangeliet¹³ ett enda dop och nattvardsfirande förvaltad av ett gemensamt ämbete. De lokala kyrkornas gemenskap är följaktligen inte något extra tillval utan en väsentlig sida av vad det innebär att vara Kyrka.

66. De lokala kyrkornas gemenskap bärs upp av levande uttryck för att Kyrkan är apostolisk och allmänlig: Ordet, dopet och nattvarden och utövandet av ett gemensamt ämbete. Dessa gåvor tjänar som ”gemenskapsband” för hela Kyrkans liv i verklig kontinuitet och som en hjälp att upprätthålla de lokala kyrkorna i en gemenskap av sanning och kärlek. Gåvorna tjänar till att bevara Kyrkans integritet som den enda Kyrka som är Jesu Kristi, som är den samme i går, i dag och alla dagar. Målet för gemenskapssökandet är uppnått då alla kyrkor i varandra kan känna igen en Kyrka som i alla avseenden är den ena, heliga, allmänliga och apostoliska Kyrkan. Denna fullständiga gemenskap uttrycks på lokal och universell nivå i konciliära former av kyrkoliv och handlande. I en sådan enhets och legitim mångfalds gemenskap är kyrkor sammanhållna i alla avseenden i gemensamt liv på alla nivåer i bekännelse av den ena tron och i gudstjänst och vittnesbörd, i rådslag och i handling.

Local Church

The term “local church” is used differently by different traditions. For some traditions the “local” church is the congregation of believers gathered in one place to hear the Word and celebrate the Sacraments. For others, “local” or “particular” church refers to the bishop with the people around the bishop, gathered to hear the Word and celebrate the Sacraments. In some churches the term “local church” is used of both the diocese and of the parish. At another level, “local church” can refer to several dioceses or to regional churches gathered together in a synodal structure under a presidency. There are different ecclesiological concepts behind these usages, yet most Churches agree that each local church, however it is defined, is united to every other in the universal Church and contains within it the fullness of what it is to be the Church. There is often a discrepancy between theological description of local church and how the local church is experienced by the faithful.

Lokal kyrka

Begreppet "lokal kyrka" används på olika sätt av olika kyrkotraditioner. För några är "lokal kyrka" detsamma som de troendes gemenskap samlad kring Ord och sakrament. För andra är den "lokala", eller "partikulära" kyrkan detsamma som folket samlat kring biskopen för att höra Ordet och för att få del av sakramenten. I vissa kyrkor används termen "lokal" för att beteckna både lokal nivå och stiftsnivå. I andra sammanhang kan "lokal kyrka" beteckna ett antal stift eller kyrkor i en region samlade i en synodal/kyrkomötesorganisation under en ordförande. Olika kyrkosyn ligger bakom skiftande användning av begreppet, även om flertalet kyrkor instämmer i att varje "lokal kyrka", oavsett definition, står i förening med alla andra lokala kyrkor i den världsvida Kyrkan och bär på den fullhet som utmärker Kyrkan. Ofta råder en motsättning mellan en teologisk bestämning av begreppet och hur de troende ser på den lokala kyrkan.

III. THE LIFE OF COMMUNION IN AND FOR THE WORLD

67. *God gives to the Church all the gifts and resources needed for its life and mission in and for the world. God bestows on it the grace of the apostolic faith, baptism and Eucharist as means of grace to create and sustain the koinonia. These and other means serve to animate the people of God in their proclamation of the Kingdom and in their participation in the promises of God.*

A. APOSTOLIC FAITH

68. *The Church is called at all times and in all places to “continue in the apostles’ teaching” (Acts 2:42). The faith “once for all entrusted to the saints” (Jude v. 3) is the faith of the Church through the ages.*

69. *The revealed apostolic faith is uniquely witnessed in Scripture. This faith is articulated in the Nicene-Constantinopolitan Creed (381).¹⁴ The Church is called upon to proclaim the same faith in each generation, in each and every place. Each church in its place is challenged in the power of the Holy Spirit to make that faith relevant and alive in its particular cultural, social, political and religious context. While the apostolic faith has to be interpreted in the context of changing times and places,¹⁵ it must be in continuity with the original witness of the apostolic community and with the faithful explication of that witness throughout the ages.*

70. *The apostolic faith does not refer to one fixed formula or to a specific phase in Christian history. The faith transmitted through the living tradition of the Church is the faith evoked by the Word of God, inspired by the Holy Spirit and attested in Scripture. Its content is set forth in the Creeds of the Early Church and also testified to in other forms. It is proclaimed in many Confessions of Faith of the churches. It is preached throughout the world today. It is articulated in Canons and Books of Discipline from many periods and stages in the lives of the churches. Thus the apostolic faith is confessed in worship, in life, service and mission – in the living traditions of the Church.*

III. LIVET I GEMENSKAP I OCH FÖR VÄRLDEN

67. Gud ger Kyrkan alla de gåvor och resurser hon behöver för sitt liv och sitt uppdrag i världen. Gud förlänar Kyrkan apostolisk tro, dop och nattvard som nådemedel för att skapa och upprätthålla ”koinonia”. Dessa medel och andra ger liv åt Guds folk då man förkunnar riket och Gudsfolkets delaktighet i Guds löften.

A APOSTOLISK TRO

68. Det är Kyrkans uppdrag att alltid och överallt föra apostlarnas undervisning vidare (Apg 2:42). Den tro som en gång för alla har anförtrots de heliga (Judas brev v. 3) är Kyrkans tro genom tiderna.

69. Om den uppenbarade apostoliska tron bär Skriften unikt vittnesbörd. Tron uttrycks i den nicensk-konstantinopolitanska trosbekännelsen (381).¹⁴ Kyrkan är kallad att förkunna denna samma tro för varje generation och på varje plats. Varje kyrka är utmanad att i Andens kraft göra den tron meningsfull och levande i sina speciella kulturella, sociala, politiska och religiösa sammanhang. Samtidigt som den apostoliska tron måste tolkas för varje tid och plats,¹⁵ måste den stå i samklang med vad apostlarna ursprungligen lärde och med all trogen utläggning av det vittnesbördet genom tiderna.

70. Den apostoliska tron är inte knuten till en fast formulering eller ett speciellt skede i kristen historia. Tron som överförs genom Kyrkans levande tradition är tron, väckt av Guds Ord, i den helige Andes kraft, och omvittnad av Skriften. Dess innehåll anges i den unga Kyrkans trosbekännelser och omvittnas även på annat sätt. Den utläggs i många av kyrkornas bekännelseskriter. Den predikas i dag i hela världen. Den uttrycks i kyrkordningar och kyrkotuktsregler från olika skeden i kyrkornas liv. Det betyder att apostolisk tro bekänns i gudstjänst, i Kyrkans liv och tjänst, i hörsammandet av kallelsen – i Kyrkans levande traditioner.

71. *The apostolic tradition of the Church is the continuity in the permanent characteristics of the Church of the apostles: witness to the apostolic faith, proclamation and fresh interpretation of the Gospel, celebration of baptism and Eucharist, the transmission of ministerial responsibilities, communion in prayer, love, joy and suffering, service to the sick and needy, communion among the local churches and sharing the divine gifts which have been given to each.*

72. *Within the apostolic tradition the Nicene-Constantinopolitan Creed, promulgated by the Early Ecumenical Councils, is a pre-eminent expression of the apostolic faith. Although its language, like that of all texts, is conditioned by time and context, it has been the Creed most widely used by Christians throughout the centuries and remains so today throughout the world. The fact that some churches do not explicitly use this Creed liturgically or catechetically need not be interpreted as a sign of their departure from the apostolic faith. Nevertheless the existence of such differences suggests that churches need to be attentive to the tolerable limits to diversity in confessing one faith.*

73. *The faith of the Church has to be lived out in active response to the challenges of every age and place. It speaks to personal and social situations, including situations of injustice, of violation of human dignity and of the degradation of creation. For example, when Christians confess that God is creator of all, they recognise the goodness of creation and commit themselves to care for the well-being of humanity and for all that God has made. When Christians confess Christ crucified and risen, they commit themselves to witness to the paschal mystery in word and deed. When Christians confess the Holy Spirit as Lord and Giver of Life, they know themselves to be already citizens of heaven and they commit themselves to discern the Spirit's gift in their lives. When Christians confess the one, holy, catholic and apostolic Church, they commit themselves to manifest and promote the realisation of these attributes.¹⁶*

71. Kyrkans apostoliska tradition är vidareförandet av apostlakyrkans bestående kännetecken: vittnesbörd om apostolisk tro, förkunnelse och nytolkning av evangeliet, att döpa och att fira nattvard, överförande av ämbetsansvar, gemenskap i bön, kärlek, glädje och lidande, att hjälpa de sjuka och behövande, gemenskap mellan lokala kyrkor och att dela de gudomliga gåvor, som förlänats åt var och en.

72. Inom den apostoliska traditionen intar den nicensk-konstantinopolitanska trosbekännelsen, utfärdad av de tidiga ekumeniska koncilierna, en rangplats som framstående uttryck för apostolisk tro. Även om dess språk, som alla texters, är färgat av förhållanden vid dess tillkomst, har den varit den mest använda trosbekännelsen av kristna i alla tider och så är det än i dag i hela världen. Det faktum att några kyrkor uttryckligen avstår från att använda denna trosbekännelse i gudstjänst eller i undervisning, behöver inte tolkas som ett tecken på att man tar avstånd från den apostoliska tron. Dock ger sådana avvikelser vid handen att kyrkor behöver uppmärksamma vad som kan vara acceptabla skillnader i hur man bekänner en gemensam tro.

73. Kyrkans tro måste i varje tid och på varje plats omsättas i handling som svar på aktuella utmaningar. Den talar in i personliga och sociala förhållanden - också där orättvisa råder, där mänskliga rättigheter utsätts för övergrepp och där skapelsen skändas. Som exempel kan anföras att när kristna bekänner att Gud är alltings skapare, så betyder det att de hävdar att skapelsen är god och att de lovar att värna mänskligheten liksom allt av Gud skapat. När kristna bekänner Kristus, korsfäst och uppstånden, lovar de att bära vittnesbörd om påskens mysterium i ord och handling. När kristna bekänner den helige Ande, som Herre och Livgivare, vet de att de redan har medborgarskap i himlen och lovar att ge akt på Andens gåvor i sina liv. När kristna bekänner *en*, helig, allmänlig och apostolisk Kyrka, lovar de att uppmärksamma och arbeta för förverkligandet av dessa utmärkande drag.¹⁶

B. BAPTISM

74. *In the Nicene-Constantinopolitan Creed Christians confess “one baptism for the remission of sins”. Through Baptism with water in the name of the Triune God, Father, Son and Holy Spirit, Christians are united with Christ, with each other and with the Church of every time and place. Baptism is thus a basic bond of unity. The recognition of the one baptism into Christ constitutes an urgent call to the churches to overcome their divisions and visibly manifest their communion in faith and through mutual accountability in all aspects of Christian life and witness.*

75. *Baptism is the celebration of new life through Christ and of participation in the baptism, life, death and resurrection of Jesus Christ (cf. Mt 3:13-17; Rom 6:3-5). Baptism involves confession of sin, conversion of heart, pardoning, cleansing and sanctification. It is the gift of the Holy Spirit, incorporation into the Body of Christ, participation in the Kingdom of God and the life of the world to come (cf. Eph 2:6). Baptism consecrates the believer as a member of “a chosen race, a royal priesthood, a holy nation” (1 Peter 2:9).*

76. *“Baptism is related not only to momentary experience, but to life-long growth into Christ”.¹⁷ Nourished by the worship, witness and teaching of the Church, the believer grows in his or her relationship with Christ, and with other members of the body of Christ. In this process the faith of the believer — whether he or she was baptised as an infant, or upon personal profession of faith — is nourished by, and tested against, the faith of the Church.¹⁸*

77. *All human beings have in common their creation at God’s hand, and God’s providential care for them; and they share in social, economic and cultural institutions which preserve human life. As people are baptised they are clothed in Christ (cf. Gal 3:27), they enter into the koinonia of Christ’s Body (cf. 1 Cor 12:13), they receive the Holy Spirit which is the privilege of God’s adopted children (cf. Rom 8:15f), and so they enjoy, in anticipation, that participation in the divine nature which God promises and wills for humankind (cf. 2 Pet 1:4).*

B DOP

74. I den nicensk-konstantinopolitanska trosbekännelsen bekänner de kristna ”ett enda dop till syndernas förlåtelse”. Genom dopet i vatten i den Treeniges namn, Fader, Son och Ande, förenas de kristna med Kristus, med varandra och med Kyrkan alltid och överallt. Dopet är därmed enhetens grundläggande band. Då vi bekänner ett enda dop som vägen till Kristusgemenskap innebär detta en angelägen uppmaning till kyrkorna att lämna motsättningar och tydligt visa sin trosgemenskap genom att vara inbördes ansvarstagande för kristet liv och vittnesbörd på alla sätt.

75. Dopet sker i glädje över det nya livet i Kristus som ger delaktighet i hans dop, liv, död och uppståndelse (jfr Matt 3:13-17; Rom 6:3-5). Dopet innebär syndabekännelse, hjärtats omvändelse, förlåtelse, rening och helgelse. Dopet är Andens gåva, inlemmande i Kristi kropp, deltagande i Guds rike och i den tillkommande världens liv (jfr Ef 2:6). Dopet viger den troende till att vara tillhörig ”ett utvalt släkte, kungar och präster, ett heligt folk” (1 Petr 2:9).

76. Dopet gäller inte bara dopögonblicket, utan leder till ett livslångt växande i Kristus.¹⁷ Närd av Kyrkans gudstjänst, vittnesbörd och undervisning växer den troende i sin Kristusrelation och i sin relation till andra lemmar i Kristi kropp. I denna process – vare sig han eller hon döpts som barn eller på egen bekännelse av tro – närs och prövas den troendes tro gentemot Kyrkans tro.¹⁸

77. Alla människor har det gemensamt att de är skapade av Gud och föremål för Guds omsorg; alla omfattas av sociala, ekonomiska och kulturella inrättningar, som värnar om mänskligt liv. De som döps bli iklädda Kristus (jfr Gal 3:27) och de träder in i Kristi kropps koinonia (jfr 1 Kor 12:13), de tar emot Helig Ande, privilegiet som ges åt dem Gud tagit emot som sina barn (jfr Rom 8:15f) och åtnjuter, redan nu, den delaktighet i gudomlig natur som Gud lovat och åstundar för mänskligheten (jfr 2 Pet 1:4).

In the present, the solidarity of Christians with the joys and sorrows of their neighbours, and their engagement in the struggle for the dignity of all who suffer, for the excluded and the poor, belongs to their baptismal vocation. It is the way they are brought face to face with Christ in his identification with the victimised and outcast.

Baptism

Although BEM and the churches' responses to it registered a high degree of agreement about baptism, some significant issues remain.¹⁹

- (a) the difference between churches which baptise infants, and those which baptise only those able to offer a personal profession of faith;*
- (b) the inability of some churches to recognise baptism performed by others, and the related practice of "re"-baptism;*
- (c) the different starting points and historical development of the terms "ordinance" and "Sacrament" (although both are understood as describing the act by which people are brought to new life in Christ);*
- (d) whether baptism is best understood as effecting the reality of new life in Christ, or as reflecting it;*
- (e) the difference between the churches which baptise insisting on the Trinitarian formula according to the command of Jesus (Mt 28:19-20), and those which insist that baptism "in the name of Jesus Christ" is more consistent with the practice of the apostles (cf. Acts 2:38);*
- (f) the difference between churches which employ water as the instrument of baptism, and those which believe that Christian baptism does not require any such material instrument; (g) those communities which believe that baptism with water is necessary, and those which do not celebrate baptism, yet understand themselves as sharing in the spiritual experience of life in Christ.*

De kristnas solidaritet med nästans glädjeämnen och bekymmer ryms i dopets kallelse, liksom ett deltagande i kampen för värdighet för alla som lider, för de åsidosatta och för de fattiga. Så kommer de kristna ansikte mot ansikte med Kristus, som gör sig till ett med offer och utanförställda.

Dop

Även om BEM och kyrkornas kommentarer till dokumentet visade på betydande samstämmighet rörande dopet, kan man säga att några viktiga åsiktsskillnader kvarstår¹⁹:

- a. skillnaden mellan kyrkor som döper barn och kyrkor som endast döper dem som kan avge en personlig trosbekännelse,
- b. oförmågan hos somliga kyrkor att erkänna dop som förrättats i annan kyrka och det därmed förknippade bruket att vederdöpa (förrätta omdop),
- c. skilda utgångspunkter och historisk utveckling för begreppen ”kyrklig handling” (ordinance); och ”sakrament” (trots att båda uppfattas som att de beskriver den kyrkliga handling, varigenom man förs in i nytt liv i Kristus),
- d. om dopet främst skall förstås som det som skapar det nya livet i Kristus eller som det som återspeglar det,
- e. skillnaden mellan kyrkor som endast döper i den treenige Gudens namn efter Jesu dopbefallning (Matt 28:19-20) och kyrkor som hävdar att dop i Jesu Kristi namn bättre överensstämmer med apostlarnas bruk (jfr Apg 2:38),
- f. skillnaden mellan kyrkor som döper i vatten och sådana som menar att inget materiellt medel är nödvändigt,
- g. skillnaden mellan kyrkor som menar att dop i vatten är nödvändigt och de som - även om de ej tillämpar dop - ändå anser sig ha del i den andliga erfarenheten av livet i Kristus.

C. EUCHARIST

78. *Communion established in baptism is focused and brought to expression in the Eucharist. There is a dynamic connection between baptism and Eucharist. Baptismal faith is re-affirmed and grace given for the faithful living out of the Christian calling.*

79. *The Lord's Supper is the celebration where, gathered around his table, Christians receive the body and blood of Christ. It is a proclamation of the Gospel, a glorification of the Father for everything accomplished in creation, redemption and sanctification (doxologia); a memorial of the death and resurrection of Christ Jesus and what was accomplished once for all on the Cross (anamnesis); an invocation of the Holy Spirit (epiclesis); an intercession; the communion of the faithful and an anticipation and foretaste of the kingdom to come.*

80. *In 1 Corinthians 10 and 11, Paul highlights the connection between the Lord's Supper and the nature of the Church. "The cup of blessing that we bless, is it not a sharing in the blood of Christ? The bread that we break, is it not a sharing in the body of Christ? Because there is one bread, we who are many are one body, for we all partake of the one bread" (1 Cor 10:16-17). He also draws attention to the moral implications of the celebration: "Examine yourselves, and only then eat of the bread and drink of the cup" (1 Cor 11:28).*

81. *Just as the confession of faith and baptism are inseparable from a life of service and witness, so too the Mass demands reconciliation and sharing among all those regarded as brothers and sisters in the one family of God and is a constant challenge in the search for appropriate relationships in social, economic and political life (cf. Mt 5:23ff; 1 Cor 10:14; 1 Cor 11:20-22). Because the Lord's Supper is the Sacrament which builds up community, all kinds of injustice, racism, estrangement, and lack of freedom are radically challenged when we share in the body and blood of Christ. Through Holy Communion the all-renewing grace of God penetrates the human personality and restores human dignity. The Eucharist, therefore, obliges us also to participate actively in the ongoing restoration of the world's situation and the human condition. God's judgement demands that our behaviour be consistent with the reconciling presence of God in human history.*

C NATTVARD

78. Den gemenskap som har sin grund i dopet får sitt fokus och fulla uttryck i nattvarden. Mellan dop och nattvard finns ett dynamiskt samband. Tro given i dopet får i nattvarden ny bekräftelse och nåd ges till de döpta att leva i trohet mot den kristna kallelsen.

79. I nattvarden samlas de kristna runt Herrens bord och får del av Kristi kropp och blod. Nattvarden är en förkunnelse av evangeliet, en lovprisning av Fadern för allt som fullbordats i skapelsen, försoning och helgelse (*doxologia*); en åminnelse av Jesu Kristi död och uppståndelse och vad som en gång för alla skedde på korset (*anamnesis*); ett nedkallande av den helige Ande (*epiklesis*); en förbön; de kristtrognas gemenskap och ett föregripande och en försmak av det rike som skall komma.

80. I 1 Korintierbrevet kapitel 10 och 11 belyser Paulus förhållandet mellan nattvarden och Kyrkans väsen. ”Välsignelsens bägare som vi välsignar, ger den oss inte gemenskap med Kristi blod? Brödet som vi bryter, ger det oss inte gemenskap med Kristi kropp? Eftersom brödet är ett enda, är vi – fastän många - en enda kropp, för alla får vi vår del av ett och samma bröd” (1 Kor 10:16-17). Han pekar också på de moraliska konsekvenserna av nattvardsfirandet: ”Var och en måste pröva sig själv, sedan kan han äta brödet och dricka bägaren” (1 Kor 11:28).

81. På samma sätt som trosbekännelse och dop hör ihop med ett liv i tjänst och vittnesbörd så ligger också i nattvardsfirandet en uppfordran till försoning och fördelning mellan alla som uppfattas som bröder och systrar i Guds enda familj, ja, det rör sig om en konstant utmaning att finna lämpliga förhållanden i de sociala, ekonomiska och politiska sammanhangen (jfr Matt 5:23ff; 1 Kor 10:14; 1 Kor 11:20-22). Eftersom Herrens heliga nattvard är sakramentet som bygger upp gemenskapen, utmanas radikalt alls slags orättvisa, rasism, fiendlighet och ofrihet när vi delar Kristi kropp och blod. Genom den heliga nattvarden genomtränger Guds allt förnyande nåd den mänskliga personligheten och återupprättar människans värdighet. Nattvarden förpliktigar oss därför att aktivt delta i det pågående återupprättandet av skapelseordningen och av människors liv. Guds dom kräver att vi lever samstämmigt med Guds försonande närvaro i mänsklighetens historia.

Eucharist

Although BEM and the responses to it from the churches registered a degree of agreement about the Eucharist, significant differences remain:

As regards the understanding and practice of the Eucharist there remains the question whether it is primarily a meal where Christians receive the body and blood of Christ, or primarily a service of thanksgiving.

*Among those for whom the Eucharist is primarily a service of thanksgiving, there is growing convergence concerning its sacrificial character. Remaining disagreement centres principally on the questions of how the sacrifice of Jesus Christ on Calvary is made present in the Eucharistic act. A help in reconciling the different approaches has been made by the use of biblical and patristic scholarship to probe more deeply into the meaning of the biblical term *anamnesis*. However, some maintain that the concept has been made to bear more weight in theological and ecumenical texts than it is capable of bearing.*

Churches continue to disagree about the nature and mode of the presence of Christ in the Eucharist. Some important differences remain regarding the role and invocation of the Holy Spirit in the whole eucharistic celebration.

It is a matter of continuing concern that not all Christians share the communion. Some churches believe that Eucharistic sharing is both a means of building communion between divided churches as well as its goal; others either do not offer Eucharistic hospitality, or offer it under restricted conditions. Some churches invite all who believe in Jesus Christ to receive communion; other Churches invite only those who believe in Jesus Christ and are baptised and in good standing in their own Churches. Among still other churches eucharistic communion is understood as the ultimate expression of agreement in faith and of a communion in life. Such an understanding would make the sharing of the Lord's Supper with those outside their own tradition an anomaly. As a result, for some churches the practice of "Eucharistic hospitality" is the antithesis of the commitment to full visible unity.

Behind the variety of practices lie serious theological problems that are at present unresolved. While recent bilateral and multilateral theological dialogues have achieved much in overcoming some of these traditional disagreements, it is evident that there is a continuing need for growth in understanding concerning the actual faith and practice of the divided churches.

Nattvard

Även om BEM och kyrkornas kommentarer till det dokumentet visade på betydande samstämmighet, så kan man säga att några viktiga åsiktsskillnader kvarstår:

När det gäller förståelsen och bruket av nattvarden, kvarstår frågan om huruvida nattvarden främst är en handling i vilken kristna tar emot Kristi kropp och blod eller om nattvarden främst är en tacksägelsehögtid.

Bland dem som framhåller nattvarden som tacksägelse finns likväl ett växande samförstånd om nattvarens offerkaraktär. Kvar står olika tolkningar huvudsakligen kring frågan om hur Jesu Kristi offerdöd på korset aktualiseras i nattvardsfirandet. En hjälp att förena de olika tolkningarna får man genom att vetenskapligt närma sig Bibeln och kyrkofäderna för att djupare tränga in i det bibliska begreppet ”*anamnesis*” (åminnelse). Det finns dock de som menar att begreppet har getts större tyngd i teologiska och ekumeniska texter än vad det finns täckning för.

Kyrkor har fortsatt olika uppfattning om hur Kristus faktiskt är närvarande i nattvarden och om hur detta uttrycks. Det finns också viktiga skillnader i fråga om hur man ser på Andens roll i nattvarden och hur man nedkallar Anden i hela nattvardsfirandet. Det är fortsatt besvärande att inte alla kristna kan fira nattvard tillsammans. Några kyrkor menar att gemensamt nattvardsfirande både är ett mål i sig, men också ett sätt att bygga upp gemenskap mellan åtskilda kyrkor. Andra kyrkor erbjuder inte något öppet nattvardsbord eller gör det endast på speciella villkor. Några kyrkor har öppet nattvardsbord för alla som tror på Jesus Kristus. Andra kyrkor har motsvarande öppenhet endast för dem som bekänner Jesus Kristus, är döpta och regelbundet firar nattvard i sina egna kyrkor. Det finns också kyrkor som betraktar gemensamt nattvardsfirande som det yttersta uttrycket för total tros- och livsgemenskap. En sådan hållning är oförenlig med tanken på att fira nattvard tillsammans med kristna från andra kyrkor. Därmed blir för en del kyrkor ett öppet nattvardsbord en motsats till förpliktelsen att eftersträva full och synlig enhet.

Bakom dessa skiftande bruk ligger allvarliga teologiska frågeställningar, som för närvarande inte är lösta. Även om teologiska överläggningar, både bilaterala och multilaterala, nyligen kommit till rätta med flera gamla ”klassiska” motsättningar, är det ändå uppenbart att det finns ett fortsatt behov av att bättre förstå grundläggande tro och praxis i åtskilda kyrkor.

D. MINISTRY OF ALL THE FAITHFUL

82. *The Church is called at all times and in all places to serve God after the example of the Lord who came to serve rather than to be served. The idea of service is central to any biblical understanding of ministry.*

83. *Every Christian receives gifts of the Holy Spirit for the upbuilding of the Church, and for his or her part in the mission of Christ. These gifts are given for the common good (cf. 1 Cor 12:7), and place obligations of responsibility and mutual accountability on every individual and local community, and indeed on the Church as a whole at every level of its life. Strengthened by the Spirit, Christians are called to live out their discipleship in a variety of forms of service. The teaching of the faith and of its moral implications is entrusted in a special way to parents, although all the faithful are called upon to witness to the Gospel in word and deed. Catechists and theologians provide an invaluable service in handing on and deepening our understanding of the faith. The following of Christ, who came to bring good news to the poor and healing to the sick (cf. Luke 4: 18-19), provides a powerful and specifically Christian motivation for believers to engage in other forms of service: education and health care, charitable assistance to the poor and the promotion of justice, peace and the protection of the environment.*

84. *Through their participation in Christ, the unique priest of the new covenant (cf. Heb 9:11), Christians are constituted a royal priesthood called to offer spiritual sacrifices (cf. 1 Pet 2) and indeed their very selves as a living sacrifice (cf. Rom 12:1) after the example of Jesus himself. This calling underlies the Church's potentially costly witness to justice and the duty of intercession.*

85. *In this way every Christian, on the basis of the one baptism into Christ, should seek to serve the world by proclaiming good news to the poor, "release to the captives and recovery of sight to the blind" and setting at liberty those who are oppressed. In short, this is an obligation resting equally on all "to proclaim the year of the Lord's favour" in all the varied situations of need in the world throughout the ages (Lk 4:18-19).*

D ALLMÄNT PRÄSTADÖME

82. Kyrkan är kallad att alltid och överallt tjäna Gud efter Herrens exempel. Han kom för att tjäna – inte för att bli betjänad. Begreppet tjäna är centralt för varje biblisk tolkning av ämbetet.

83. Varje kristen får ta emot Andens gåvor för Kyrkans uppbyggande och för sin roll i Kristi uppdrag. Dessa gåvor ges för det gemensamma bästa (jfr 1 Kor 12:7) och kräver ansvar och ömsesidigt ansvarstagande av varje kristen och varje lokal kristen gemenskap, ja faktiskt av hela Kyrkan på alla nivåer. Styrkta av Anden är de kristna kallade att i ord och handling omsätta sitt lärjungaskap i olika sorters tjänst. Föräldrar anförtros den speciella uppgiften att undervisa om tron och om därmed sammanhängande etik, även om alla kristna är kallade att vittna om evangeliet i ord och handling. Kateketer och teologer utför en ovärderlig tjänst, då de vidareför och fördjupar vår kunskap om tron. Att följa Kristus, som kom för att frambära ett glädjebud till de fattiga och helande för de sjuka (jfr Luk 4:18-19), ger de troende motivering till en kraftfull och utpräglad kristen önskan att gå in i andra former av tjänst: utbildning och sjukvård, omsorg om de fattiga, befrämjande av arbete för rättvisa, fred och miljö.

84. Genom sin delaktighet i Kristus, han som ensam är det nya förbundets överstepräst (jfr Heb 9:11), utgör kristna ett kungligt prästerskap, kallat att frambära andliga offer (jfr 1 Pet 2), ja att frambära sig själva som en levande offergåva (jfr Rom 12:1) efter Jesu eget exempel. Denna kallelse bär upp Kyrkans vittnesbörd om rättvisa och förpliktelse till förbön. Ett sådant vittnesbörd är inte utan risker.

85. På detta sätt och uppbyggd av ett enda dop i Kristus skall varje kristen söka tjäna världen genom ”att frambära ett glädjebud till de fattiga... att förkunna befrielse för de fångna och syn för de blinda, att ge de förtryckta frihet”. Kort sagt, det är en skyldighet för alla att ”förkunna året som Herren har valt” i alla olika nödsituationer i världen i alla tider (Luk 4: 18-19).

E. MINISTRY OF THE ORDAINED

86. *In calling and sending the Twelve and his other apostles, Jesus laid foundations for the ongoing proclamation of the Kingdom and the service of the community of his disciples. Faithful to his example, from the earliest times there were those chosen by the community under the guidance of the Spirit, and given specific authority and responsibility. Ordained ministers serve in the building up of the community, in equipping the saints, and in strengthening the Church's witness in the world (cf. Eph 4:12-13). They may not dispense with the ongoing support and the encouragement of the community – for whom they are chosen, and for whom they are empowered by the Holy Spirit to act as representative persons. Ordained ministers have a special responsibility for the ministry of Word and Sacrament. They have a ministry of pastoral care, teaching and leadership in mission. In all of those ways they strengthen the communion in faith, life and witness of the whole people of God.*

87. *There is no single pattern of conferring ministry in the New Testament. The Spirit has at different times led the Church to adapt its ministries to contextual needs; various forms of the ordained ministry have been blessed with gifts of the Spirit. The threefold ministry of bishop, presbyter and deacon had become by the third century the generally accepted pattern. It is still retained by many churches today, though subsequently it underwent considerable changes in its practical exercise and is still changing in most churches today. Other churches have developed different patterns of ministry.*

88. *The chief responsibility of the ordained ministry is to assemble and build up the Body of Christ by proclaiming and teaching the Word of God, by celebrating baptism and the Eucharist and by guiding the life of the community in its worship, its mission and its service. Essential to its testimony are not merely its words, but the love of its members for one another, the quality of their service to those in need, a just and disciplined life and a fair exercise of power and authority.*

E DE VIGDAS ÄMBETE

86. Då Jesus kallade och sände ut de tolv och de andra apostlarna lade han grunden för sina lärjungars fortlöpande predikan om Guds rike och för deras tjänst i och för lärjungagemenskapen. Från Kyrkans allra första tid fanns det sådana som, i trohet mot Mästarens förebild och valda av församlingen under Andens ledning, gavs en särskild ställning och speciella ansvarsområden. Vigda ämbetsbärare tjänar i uppbyggandet av församlingen, i att utrusta de heliga och i att stärka Kyrkans röst i världen (jfr Ef 4:12-13). De får ej underlåta att ge fortlöpande stöd åt och uppmuntran av församlingen för vilken de utvalts och rustats av Anden att verka som företrädare. Vigda ämbetsbärare har ett speciellt ansvar för förvaltandet av Ord och sakrament. Deras ämbete rymmer själavård, undervisning och ledarskap i kallelser. På så sätt stärker de hela Guds folks gemenskap i tro, liv och vittnesbörd.

87. I Nya testamentet finns det inte något enhetligt mönster för hur någon anförtros ett ämbete. I olika skeden har Anden väglett Kyrkan att anpassa tjänsterna till att svara mot aktuella behov; olika former av vigningstjänst har välsignats med Andens gåvor. På 200-talet blev det tredade ämbetet med biskop, präst och diakon den allmänt accepterade ordningen. Det är bibehållet i många kyrkor idag, fast det så småningom förändrats avsevärt i sin praktiska utformning och det förändras alltjämt i flertalet kyrkor. Andra kyrkor har utvecklat andra ämbetsmodeller.

88. Vigningstjänstens huvudansvar gäller att samla och bygga upp Kristi kropp genom att förkunna Guds ord och undervisa om det, genom att döpa och fira nattvard och genom att leda församlingens liv i dess gudstjänst, kallelse och tjänst. Avgörande för dess vittnesbörd är inte bara vad som sägs, utan också dess medlemmars inbördes kärlek, hur hjälp ges till de nödlidande, ett rättfärdigt och ansvarigt liv och ett rättfärdigt utövande av makt och myndighet.

89. *In the course of history, the Church has developed several means for maintaining its apostolicity through time, in different circumstances and cultural contexts: the scriptural canon, dogma, liturgical order, structures wider than the level of local communities. The ministry of the ordained is to serve in a specific way the apostolic continuity of the Church as a whole. In this context, succession in ministry is a means of serving the apostolic continuity of the Church. This is focused in the act of ordination when the Church as a whole, through its ordained ministers, takes part in the act of ordaining those chosen for the ministry of Word and Sacrament.*

Ordained Ministry

Although BEM and the responses to it, multilateral and bilateral dialogues, and church union processes have identified the points of convergence on the subject of ordained ministry there remain issues to be explored further:

- (a) the location of the ministry of the ordained in, with, among or over the people of God,*
- (b) eucharistic presidency,*
- (c) the threefold ministry as a means to and expression of unity,*
- (d) the Sacrament of ordination,*
- (e) the restriction of ordination to the ministry of Word and Sacrament to men only,*
- (f) the relationship between the apostolic succession of ministry and the apostolic continuity of the Church as a whole,*
- (g) the ways in which ordination is considered constitutive of the Church.*

89. Under historiens gång har Kyrkan utvecklat många former för att fortsätta vara apostolisk, under skiftande förutsättningar: Bibelkanons omfattning, lärosatser, liturgier, organisatoriska strukturer för en gemenskap som är större än den lokala. Vigningstjänsten har att på ett särskilt sätt tjäna den apostoliska kontinuiteten i hela Kyrkan. I det sammanhanget är ämbetssuccessionen ett medel för att tjäna Kyrkans apostoliska kontinuitet. Detta blir tydligt i vigningsakten, då hela Kyrkan, genom sina vigda ämbetsbärare, deltar i vigningsakten för dem som valts att inneha Ordets och sakramentens ämbete.

Vigningstjänsten

Även om BEM och svaren på BEM, multilaterala och bilaterala överläggningar samt processer angående kyrkounion har tydliggjort på vilka punkter samstämmighet råder då det gäller vigningstjänsten återstår frågor som behöver bearbetas ytterligare:

- a. hur vigningstjänsten förhåller sig till Guds folk – i, med, bland eller över detta,
- b. vem som leder nattvardsfirandet,
- c. det treledade ämbetet som redskap respektive uttryck för enhet,
- d. vigningens sakrament,
- e. om vigning till Ordets och Sakramentets tjänst endast gäller män,
- f. förhållandet mellan ämbetets apostoliska succession och den apostoliska kontinuiteten i hela Kyrkan,
- g. sätt på vilka vigningen anses grundläggande för Kyrkan.

F. OVERSIGHT: PERSONAL, COMMUNAL, COLLEGIAL

90. *The Church, as the body of Christ and the eschatological people of God, is built up by the Holy Spirit through a diversity of gifts or ministries. This diversity calls for a ministry of co-ordination so that these gifts may enrich the whole Church, its unity and mission. The faithful exercise of the ministry of episkopé under the Gospel is a requirement of fundamental importance for the Church's life and mission. The responsibility of those called to exercise oversight cannot be fulfilled without the collaboration, support and assent of the whole community. At the same time, the effective and faithful life of the community is served by a ministry of leadership set apart to guide its mission, teaching and common life.*

91. *In the course of the first centuries, communion between local congregations - which had been maintained by a series of informal links such as visits, letters and collections - became more and more expressed in institutional forms. The purpose was to hold the local congregations in communion, to safeguard and hand on apostolic truth, to give mutual support and to lead in witnessing to the Gospel. All these functions are summed up in the term episkopé.*

92. *The specific development of structures of episkopé varied in different regions of the Church: this was true of both the collegial expression of episkopé in synods, and its personal embodiment in the individual bishops. The crystallisation of most of the episcopal functions in the hands of one individual (episkopos) came later in some places than in others. What is evident in every case is that episkopé and episcopacy are in the service of maintaining continuity in apostolic truth and unity of life.*

93. *In the 16th century, oversight came to be exercised in a variety of ways in the churches which took their identity through the continental Reformation. These Reformers, seeking to return to the apostolicity of the Church which they considered to have been corrupted, saw themselves faced with the alternative of either staying within the inherited church structures or remaining faithful to the apostolicity of the Church, and thus accepted a break with the overall structure of the Church, including the ministry of universal primacy. Nevertheless, they continued to see the need for a ministry of episkopé, which the churches which went through the Reformation ordered in different ways. Some exercised episkopé in synodal forms. Others kept or developed ministries of personal episkopé, including, for some, the sign of historic episcopal succession.*

F TILLSYN: PERSONLIG, GEMENSAM, KOLLEGIAL

90. Kyrkan, som Kristi kropp och Guds framtidsfolk, är uppbyggd av den helige Ande genom en mångfald av gåvor eller ämbeten. Denna mångfald kräver ett samordningens ämbete så att dessa gåvor kan gagna hela kyrkan, hennes enhet och hennes kallelse. Det trogna utövandet av tillsynsämbetet, *episkopé*, under evangeliet, är vad som ytterst krävs för Kyrkans liv och kallelse. De som är kallade att utöva tillsyn kan inte fullgöra sitt uppdrag utan hela församlingens samarbete, stöd och medgivande. Samtidigt betjänas församlingens fungerande och trogna liv av ett ledarskapets ämbete som inrättats för att vägleda i fråga om kallelse, undervisning och gemensamt liv.

91. Under de första århundradena kom den gemenskap som upprätthållits mellan lokala församlingar genom en rad informella kontakter såsom besök, brev och insamlingar, att alltmer institutionaliseras. Syftet var att behålla de lokala församlingarnas gemenskap och att den apostoliska sanningen säkrades och fördes vidare och därtill att ömsesidig hjälp kunde ges liksom ledning för vittnesbördet om evangelium. Alla dessa funktioner kan sammanfattas i begreppet *episkopé*.

92. Den särskilda utvecklingen av biskopsämbetets struktur växlade i Kyrkans olika områden: så var det både med det kollegiala uttrycket för *episkopé* vid kyrkomöten och med hur ämbetet utformades av de enskilda biskoparna. Det slutgiltiga formandet av flertalet episkopala uppgifter under en tjänsteinnehavare, *episkopos*, kom att genomföras senare på somliga platser än på andra. Uppenbart är dock att biskopsämbetet alltid tjänade till att bevara kontinuitet i apostolisk sanning och ett liv i enhet.

93. På 1500-talet kom tillsyn att utövas på många olika sätt i de kyrkor som formades av reformationen på kontinenten. Reformatorerna, som ville återvända till Kyrkans apostolicitet, vilken de menade hade förvrängts, såg sig stå inför alternativet att antingen stanna inom de nedärvda kyrkostrukturerna eller förbli kyrkans apostolicitet trogna och därmed acceptera att banden till kyrkans rådande struktur skars av och så även bandet till det universella primatets ämbete. Ändå fortsatte de att se behovet av ett tillsynsämbete, vilket av reformationskyrkorna kom att utformas på olika sätt. Några utövade *episkopé* i synodala former. Andra behöll eller utvecklade biskopsämbeten beklädda med valda personer, i några fall inom ramen för den historiska successionen som tecken.

Episkopé, Bishops and Apostolic Succession

One of the most difficult issues dividing Christian communities concerns this form of ministry and its relation to the apostolicity of the Church. To focus the question in a very precise way: churches remain divided about whether the historic episcopate - in the sense of bishops ordained in apostolic succession back to the earliest generations of the Church - is a necessary component of ecclesial order as intended by Christ for his community; or is merely one form of church structure which, because it is so traditional, is particularly advantageous for today's community but is not essential. Still other communities see no special reason for privileging episcopal structure, or even believe it is better avoided, for they see it as prone to abuse.

Ecumenical reflection on the more general concept of a ministry of episkopé, as described in the preceding paragraphs, has helped to bring to light hitherto unrecognised parallels between episcopal and non-episcopal churches in the way oversight is exercised. Moreover, both types of churches have been able to acknowledge a degree of apostolicity in one another, even though disagreement about the need for bishops remains.

94. Through the commissioned functions of the ordained ministry, Word, Sacrament and discipline, God not only furthers the announcement of his Kingdom but also discloses its fulfilment. This underlies that aspect of ministry known as episkopé, which means both oversight and visitation. Like every other aspect of ministry, episkopé both belongs to the whole church and is entrusted as a particular charge on specific persons. For this reason it is frequently stressed that, at every level of the Church's life, the ministry must be exercised in personal, communal and collegial ways. It should be remembered that "personal", "communal" and "collegial" refer not only to particular structures and processes, but also describe the informal reality of the bonds of koinonia, the mutual belonging and accountability within the ongoing common life of the Church.

Episkopé, biskopar och apostolisk succession

En av de svåraste frågor som åtskiljer kristna rör denna typ av ämbete och dess förhållande till Kyrkans apostolicitet. Man kan precisera frågeställningen sålunda: kyrkor förblir oense och splittrade över huruvida det historiska episkopatet – i betydelsen biskopar vigda i apostolisk succession ända tillbaka till de första generationerna i Kyrkan – är en omistlig del av en kyrklig ordning så som Kristus kan ha menat den för sin Kyrka; eller om det bara är en kyrklig ordning, som i sin traditionsrikedom lämpar sig mycket bra för dagens kyrkor, men knappast kan sägas vara omistlig. Andra kyrkogemenskaper ser likväl ingen särskild anledning att främja en episkopal struktur eller föredrar rent av att undvika den, då de ser den som en risk för maktmissbruk. Ekumeniska överväganden om biskopsämbetet i största allmänhet, så som tecknats i föregående paragrafer, har medfört en tidigare aldrig skådad samsyn mellan episkopala respektive icke episkopala kyrkor i fråga om hur tillsyn utövas. Vidare har kyrkor från båda grupperingarna kunnat medge att det i den andra kyrkan finns ett mått av apostolisk karaktär, även om delade meningar fortfarande råder om behovet av biskopar.

94. Genom de funktioner som givits åt vigningstjänsten, Ord, sakrament och kyrkotukt låter Gud inte bara befordra förkunnelsen om sitt rike, utan avslöjar också något om dess fullbordan. Detta utgör grundvalen för det led i vigningstjänsten vi känner som episkopé, som rymmer både tillsyn och främjande. Liksom fallet är med övriga led i vigningstjänsten är *episkopé* tillhörig hela Kyrkan och samtidigt anförtrott enskilda personer som ett speciellt uppdrag. Därför upprepas det ofta att ämbetet på alla nivåer i Kyrkans liv måste utövas personligt, gemensamt och kollegialt. Man skall komma ihåg att ”personligt, gemensamt och kollegialt” inte bara syftar på speciella strukturer och skeenden utan beskriver än mer den informella verkligheten i koinonia, den ömsesidiga tillhörigheten och ansvaret i Kyrkans dagliga liv.

1 Personal

95. *Through the discernment of the community and under the guidance of the Holy Spirit, God calls out persons for the exercise of the ministry of oversight. Episkopé is not to be understood as a function only of these ministers who are in many churches designated bishops. Oversight is always to be exercised within and in relation to the whole Church. The Spirit who empowers those who are entrusted with oversight is the same Spirit who animates the life of all believers. On account of this, those who exercise oversight are inseparably bound to all believers. Those who exercise oversight have a special duty to care for, and recall the community to, the unity, holiness, catholicity and apostolicity of the Church. In discerning vocations and in ordaining others to share in the ministry of Word and Sacrament, they care for the continuity of the life of the Church. An important dimension of their oversight is care for the unity of the community, a unity which involves not only the mutual love of the members, but also their common confession of the apostolic faith, their nourishment by the Word and their life of common service in the world.*

2 Communal

96. *One of the functions of episkopé is to care for the participation of the whole community in what makes for its common life and the discernment of the mind of the faithful. The communal life of the Church is grounded in the Sacrament of baptism. All the baptised share a responsibility for the apostolic faith and witness of the whole Church. The communal dimension of the Church's life refers to the involvement of the whole body of the faithful in common consultation, sometimes through representation and constitutional structures, over the well-being of the Church and their common involvement in the service of God's mission in the world. Communal life sustains all the baptised in a web of belonging, of mutual accountability and support. It implies unity in diversity and is expressed in one heart and one mind (cf. Phil 2:1-2). It is the way in which Christians are held in unity and travel together as the one Church, and the one Church is manifested in the life of each local church.*

1 Personlig

95. Genom gemenskapens prövning under Andens ledning kallar Gud människor att utöva tillsynsämbetet. *Episkopé* är inte enbart en uppgift för de ämbetsbärare som i många kyrkor är utsedda till biskopar. Tillsyn skall alltid utövas inom och i relation till hela Kyrkan. Anden som styrker dem som skall svara för tillsyn är samme Ande som ger liv åt alla troende. Ja, man kan säga att de som svarar för tillsyn är ouplösligt förenade med alla troende. Tillsynsämbetets utövare har speciellt ansvar för att värna om och kalla samfundet tillbaka till Kyrkans enhet, helighet, allmänlighet och apostolicitet. Då de prövar kallelse och viger andra till delaktighet i Ordets och sakramentens ämbete vårdar de kontinuiteten i Kyrkans liv. En viktig del av tillsynsämbetet är vården av samfundets enhet, som inte bara gäller medlemmarnas inbördes ömsesidiga kärlek utan också deras gemensamma bekännelse till apostolisk tro, deras uppbyggelse genom Ordet och deras livs gemensamma tjänst i världen.

2 Gemensam

96. En del av *episkopé* är att vårda hela gemenskapens deltagande i det som främjar dess gemensamma liv och att utröna de troendes uppfattning. Kyrkans gemensamma liv har sin grund i dopets sakrament. Alla döpta delar ansvaret för den apostoliska tron och hela Kyrkans vittnesbörd. Den gemensamma dimensionen av kyrkans liv avser alla troende i gemensamt samråd - ibland genom valda ombud i organiserade former - om Kyrkans väl och om deras gemensamma engagemang i tjänst för Guds handlande i världen. Gemensamt liv bär upp alla de döpta i ett nätverk av tillhörighet, ömsesidigt ansvarstagande och stöd. Det förutsätter enhet i mångfald och uttrycks som enighet i tanke och sinnelag (jfr Fil 2:1-2). Det är så kristna hålls samman i enhet och färdas tillsammans som en Kyrka, och denna Kyrka finns i varje lokal kyrkas liv.

3 Collegial

97. *Enabling the Church to live in conformity to the mission of Christ is a continuous process involving the whole community, but within that the gathering of those with oversight has a special role. Collegiality refers to the corporate, representative exercise in the areas of leadership, consultation, discernment, and decision-making. Collegiality entails the personal and relational nature of leadership and authority. Collegiality is at work wherever those entrusted with oversight gather, discern, speak and act as one on behalf of the whole Church. This implies leading the Church by means of the wisdom gained by corporate prayer, study and reflection, drawing on Scripture, tradition and reason - the wisdom and experience of all church communities throughout the ages. Sustaining collegiality involves preventing premature closure of debate, ensuring that different voices are heard, listening to expert opinion and drawing on appropriate sources of scholarship. Collegial oversight should help the Church to live in communion while the mind of Christ is being discerned. It makes room for those of different opinions, guarding and preaching unity, even calling for restraint while giving spiritual and moral leadership. Speaking collegially can mean reflecting back to the community the legitimate diversity that exists within the life of the Church.*

98. *Because of the separation of the churches, there has been relatively little collegial exercise of oversight or witness within society on the part of the ministers of our divided communities. The ecumenical movement can serve as a stimulus and invitation to church leaders to explore the possibility of working together in appropriate ways on behalf of their own communities and as an expression of their care for all the churches (cf. 2 Cor 11:28), and in common witness before society.*

3 Kollegial

97. Att göra Kyrkan skickad att leva enligt Kristi kallelse är en pågående process för hela gemenskapen, men inom den har samrådet mellan dem, som anförtrotts tillsyn, en särskild roll. Att det ämbetet utövas kollegialt syftar på att det utövas i samråd mellan dem som innehar detta ämbete i fråga om ledarskap, konsultation, urval och beslutsfattande. Kollegialitet rymmer den personliga och relationsmässiga dimensionen av ledarskap och auktoritet. Kollegialitet är för handen varhelst de som anförtrotts ämbetet möts, utväljer, talar och handlar å hela Kyrkans vägnar. Detta innebär att Kyrkans ledning utövas i kraft av insikter vunna i gemensam bön, studier och reflexion, med stöd av Skriften, traditionen och förnuftet, det vill säga den kunskap och erfarenhet alla kyrkosamfund samlat genom tiderna. Att upprätthålla kollegialitet innebär att man ej för tidigt avslutar en debatt utan ser till att olika uppfattningar får uttryckas, man lyssnar till experter och man stöder sig på vad relevant forskning kommit fram till. Kollegial tillsyn borde hjälpa Kyrkan att leva i gemenskap medan man söker utröna vad som är Kristi vilja, kollegialitet ger utrymme åt dem med avvikande åsikter och slår vakt om och uppmanar till enighet, manar till besinning och återhållsamhet under utövande av andligt och moraliskt ledarskap. Att uttala sig kollegialt kan innebära att man påminner samfundet om den berättigade mångfald som rymms i Kyrkans liv.

98. På grund av kyrkosplittring har vi sett föga av kollegial tillsyn och föga kollegialt vittnesbörd i samhället från ämbetsbärare i vår splittrade gemenskap. Den ekumeniska rörelsen kan stimulera och inbjuda kyrkoledare att pröva möjligheten att arbeta tillsammans där så är lämpligt för sina samfunds räkning som ett uttryck för omsorg om alla kyrkor (jfr 2 Kor 11:28) och som ett vittnesbörd i samhället.

G. CONCILIARITY AND PRIMACY

99. *Ministry and oversight, as treated in the previous two sections, are exercised locally and regionally. In addition, ecumenical dialogue has led the churches to ask whether and, if so, how they may function within the church as a communion existing throughout the whole world. Conciliarity and primacy concern the exercise of ministry at every level including this wider context. Conciliarity is an essential feature of the life of the Church, grounded in the common baptism of its members (cf. 1 Pet 2:9-10; Eph 4:11-16). Under the guidance of the Holy Spirit, the whole Church, whether dispersed or gathered together, is conciliar. Thus conciliarity characterises all levels of the life of the Church. It is already present in the relations which exist among the members of the smallest local communities; according to Gal 3:28, “you are all one in Christ Jesus”, excluding divisions, domination, submission and all negative forms of discrimination. In the local Eucharistic community, conciliarity is the profound unity in love and truth between the members among themselves and with their presiding minister. This conciliar dimension is also expressed at wider instances of Christian communion, some more regional and some even seeking to draw in the participation of the whole Christian community. The interconnectedness of the life of the Church is expressed between Christian communities at different geographic levels, the “all in each place” linked to the “all in every place”.*

100. *In crucial situations synods came and come together to discern the apostolic truth over against particular threats and dangers to the life of the Church, trusting in the guidance of the Holy Spirit, whom Jesus promised to send after his return to the Father (cf. Jn 16:7.12-14; Acts 15:28). When synods drew together the leaders of the world Christian community, they were called “ecumenical”, provided that their decrees were received by the whole Church. Their reception by the entire Church is an acknowledgement of the important service they have played in fostering and maintaining universal communion.*

G KONCILIARITET OCH PRIMAT

99. Ämbete och tillsyn, så som de beskrivits i de föregående paragraferna, utövas lokalt och regionalt. Därtill har ekumeniska samtal fått kyrkor att fråga sig huruvida, och, om så är fallet, på vilket sätt de kan verka i Kyrkan som en gemenskap som finns i hela världen. Konciliärt samråd och primat berör ämbetsutövning på varje nivå och även i detta vidare sammanhang. Samråd är en viktig del av Kyrkans liv, förankrat i det för medlemmarna gemensamma dopet (jfr 1 Pet 2:9-10; Ef 4:11-16). Under den helige Andes ledning är hela Kyrkan, samlad eller inte, ett uttryck för konciliärt samråd. På så sätt kännetecknar konciliärt samråd alla nivåer i Kyrkan. Konciliärt samråd präglar redan förhållandet mellan medlemmarna i minsta lokala samfund; "alla är ni ett i Kristus Jesus" enligt Gal 3:28, vilket utesluter splittring, dominans och underkastelse, ja alla negativa former av diskriminering. I den lokala nattvardsfirande församlingen uttrycker "konciliärt samråd" den djupa enheten i kärlek och sanning medlemmarna sinsemellan och med deras celebrant. Samrådsaspekten uttrycks också i vidare sammanhang i den kristna gemenskapen, en del regionalt, en del i försök att inkludera hela kristenheten. Den inbördes samhörigheten i Kyrkans liv uttrycks mellan kristna församlingar, "alla på varje plats" hör samman med "alla överallt".

100. I besvärliga situationer samlades och samlas synoder/kyrkomöten för att komma fram till den apostoliska hållningen inför speciella hot eller faror i Kyrkans liv, i förlitande på ledning från den helige Ande, som Jesus lovade att sända efter det att han återvänt till Fadern (jfr Joh 16:7, 12-14; Apg 15:28). Vid tillfällen då kyrkomöten samlade ledare för världskristendomen kom de att kallas "ekumeniska" under förutsättning att deras beslut accepterades av hela Kyrkan. Ett sådant accepterande i hela Kyrkan är ett erkännande av vilken stor betydelse dessa möten haft för att utveckla och bibehålla en världsvid gemenskap.

101. *Wherever people, communities or churches come together to take counsel and make important decisions, there is need for someone to summon and preside over the gathering for the sake of good order and to help the process of promoting, discerning and articulating consensus. Those who preside are always to be at the service of those among whom they preside for the edification of the Church of God, in love and truth. It is the duty of the president to respect the integrity of local churches, to give voice to the voiceless and to uphold unity in diversity.*

102. *The word primacy was used by the Early Ecumenical Councils to refer to the ancient practice whereby the bishops of Alexandria, Rome and Antioch, and later Jerusalem and Constantinople, exercised a personal ministry of oversight over an area much wider than that of their individual ecclesiastical provinces. This suggests that primacy concerns the personal exercise of the ministry of oversight but also, since this exercise was affirmed by the councils, that such oversight is not opposed to conciliarity, which expresses more the communal and collegial service to unity. Historically, forms of primacy have existed at various levels, some wider, such as those of the patriarchates, and some more restricted. According to canon 34 of the Apostolic Canons, the first among the bishops would only make a decision in agreement with the other bishops and the latter would make no important decision without the agreement of the first.*

103. *Even in the early centuries, primacy in the service of mission and unity became complicated by questions of jurisdiction and even competitiveness between patriarchates. The issues became more polarised as the papacy developed and further claims were made for the direct, immediate and universal jurisdiction of the Bishop of Rome over the whole Church. In recent years, however, both ecumenical rapprochement and globalisation have created a new climate in which a universal primacy can be seen as a gift rather than a threat to other churches and the distinctive features of their witness.*

101. Varhelst människor, grupper eller kyrkor samlas för samråd och avgörande beslut uppstår behovet av någon som kan sammankalla och leda mötet så att ordning upprätthålls och beslutsprocesser kan fungera för att främja, utvälja och formulera samförstånd. De som leder mötet skall alltid vara till tjänst för dem som de leder för Guds Kyrkas uppbyggelse, i kärlek och sanning. Det är ordförandens uppgift att respektera de lokala kyrkornas integritet, att ge röst åt dem som saknar sådan och att upprätthålla enheten i mångfalden.

102. Ordet ”primat” brukades vid de tidiga ekumeniska koncilierna och anslöt till gamla ordningar, varigenom biskoparna i Alexandria, Rom, Antiokia och senare även Jerusalem och Konstantinopel, hade ett personligt tillsynsämbe över ett område med större räckvidd än deras egna egentliga pastorala område. Härav kan vi förstå att ”primat” avser det personliga utövandet av tillsynsämbetet, men också, eftersom detta ”primat” skulle bekräftas av de ekumeniska koncilierna, att sådan tillsyn inte strider mot konciliärt samråd, som uttrycker mer av gemensam och kollegial tjänst för enhetens bästa. Historiskt, kan vi konstatera, har olika former av ”primat” förekommit på olika nivåer, ibland större, som till exempel patriarkatens, ibland mindre. Enligt föreskrift nr 34 i *Apostolic Canons* (en samling föreskrifter, 85 i den Östliga kyrkan och 50 i den Västliga, vilka reglerade Kyrkans organisation - övers. anm.), skulle den främste biskopen endast fatta beslut i samråd med de övriga biskoparna, som inte heller de skulle fatta något viktigt beslut utan samråd med den främste biskopen.

103. Redan i urkyrkan komplicerades primatet i kallelsens och enhetens tjänst av frågor om jurisdiktion och till och med av rivalitet mellan patriarkaten. Dessa frågor blev alltmer kontroversiella i takt med att påveämbetet utvecklades och vidare anspråk gjordes för en direkt, omedelbar och världsomfattande jurisdiktion utövad av biskopen av Rom över hela Kyrkan. På senare år har dock ekumeniskt vänskapsbyggande och globalisering skapat ett nytt klimat i vilket ett övergripande primat skulle kunna ses mera som en gåva än som ett hot gentemot andra kyrkor och mot de utmärkande dragen i deras vittnesbörd.

104. Partly because of the progress already recorded in bilateral and multilateral dialogues, the Fifth World Conference on Faith and Order raised the question “of a universal ministry of Christian unity”. In his Encyclical *Ut Unum Sint*²⁰ Pope John Paul II quoted this text and invited church leaders and their theologians to “enter into patient and fraternal dialogue” concerning this ministry. This has led to an increasingly open debate. In subsequent discussion, despite continuing areas of disagreement, there seems to be an increasing openness to discuss a universal ministry in support of mission and unity of the church and agreement that any such personal ministry would need to be exercised in communal and collegial ways. Given the ecumenical sensitivity of this issue it is important to distinguish between the essence of the primacy and any particular ways in which it has been or is currently exercised.²¹

Conciliarity and Universal Primacy

There is still much work to be done to arrive at a preliminary convergence on this topic. At present Christians do not agree that universal ministry of conciliarity or primacy for the unity and mission of the church is necessary or acceptable. The lack of agreement is not simply between certain families of churches but exists within some churches. The way forward involves coming to a consensus both within each church and among the churches.

There has been significant ecumenical discussion of New Testament evidence about a ministry serving the wider unity of the Church, such as that of Peter or of Paul. Nevertheless, disagreements remain about the significance of their ministries and what they may imply for God’s intention for some form of universal ministry in the service of the unity and mission of the Church.

104. Delvis på grund av de framsteg som redan noterats i bilaterala och multilaterala dialoger tog den femte världskongressen för Faith and Order upp frågan om ”ett universellt ämbete för kristen enhet”. Påven Johannes Paulus II citerade den texten i sin encyklika *Ut unum sint*²⁰ och inbjöd kyrkoledare och deras teologiska experter att engagera sig i tålmodigt och broderligt samtal om ett sådant ämbete. Detta har resulterat i en allt mer öppen debatt. Trots kvarstående meningsskiljaktigheter föreföll det, i samtal som följde, finnas en tilltagande öppenhet för att diskutera ett universellt ämbete som stöd för Kyrkans kallelse och enhet och samförstånd om att varje sådant ämbete måste utövas gemensamt och kollegialt. Med tanke på frågans känslighet för ekumeniken är det viktigt att här skilja mellan ämbetets innehåll och det speciella sätt som det har utövats på eller utövas nu.²¹

Konciliaritet och universellt primat

Mycket arbete återstår innan man når fram till en första samstämmighet (konvergens) om detta. För närvarande är kristna inte överens om att konciliärt samråd eller ett universellt primat utövat gemensamt för Kyrkans enhet och kallelse är nödvändigt eller acceptabelt. Bristen på samsyn är inte bara begränsad till förhållandet mellan vissa kyrkofamiljer, utan finns även inom några kyrkor. Vägen framåt måste leda till samstämmighet både inom varje kyrka och mellan kyrkorna.

Ett mycket viktigt ekumeniskt samtal har förts om vad Nya testamentet säger om ett ämbete som tjänar hela Kyrkans enhet, om ett sådant som Petrus eller Paulus innehade. Ändå råder oenighet om innebörden av deras ämbeten och vad de kan säga oss om Guds avsikt med ett slags universellt ämbete för Kyrkans enhet och kallelse.

H. AUTHORITY

105. *Jesus' ministry was characterised with authority and healing which placed itself at the service of human beings. This authority was self-emptying with "power to lay down" his life (Jn 10:17-18). The vindication of this authority is eschatological (cf. 1 Cor. 15:28). 106. Authority is relational and interdependent. The ecclesiological theme of reception highlights the relation between authority and communion (cf. Jn 1:1-12). Christ's own exercise of authority is shown in his washing of his disciples' feet (cf. Jn 13:1-17). Mt 28:18-20 witnesses that Jesus gave his disciples the mandate to teach throughout the whole world and to relate their mission to the celebration of Christian initiation in baptism as well as to the faith in the Holy Trinity. In the opening scene of Acts Jesus states that the power of the Holy Spirit will come upon the disciples and will give them authority to witness to the end of the world (Acts 1:7-8): "no one can say 'Jesus is Lord' except by the Holy Spirit" (1 Cor 12:3).*

106. *Authority is relational and interdependent. The ecclesiological theme of reception highlights the relation between authority and communion (cf. Jn 1:1-12). Christ's own exercise of authority is shown in his washing of his disciples' feet (cf. Jn 13:1-17). Mt 28:18-20 witnesses that Jesus gave his disciples the mandate to teach throughout the whole world and to relate their mission to the celebration of Christian initiation in baptism as well as to the faith in the Holy Trinity. In the opening scene of Acts Jesus states that the power of the Holy Spirit will come upon the disciples and will give them authority to witness to the end of the world (Acts 1:7-8): "no one can say 'Jesus is Lord' except by the Holy Spirit" (1 Cor 12:3).*

107. *All authority in the church comes from God and is marked by God's holiness. This authority is effective when holiness shines from the lives of Christians and the ordered Christian community, faithful to the divine teachings. All the sources of authority recognised in varying degrees by the churches such as Scripture, tradition, worship, synods, also reflect the holiness of the Triune God.*

108. *One example of the communal aspect of authority in the church is the act of ordination. In ordination both the action of ordaining minister and the assent of the faithful are necessary elements.*

H AUKTORITET

105. Jesu ämbete utmärktes av auktoritet och helande för att tjäna människor. Denna auktoritet var självutgivande och med rätt att ge sitt liv (Joh 10:17-18). En sådan auktoritet måste förstås eskatologiskt (jfr 1 Kor 15:28).

106. Auktoritet utmärks av relationer och ömsesidighet. Mottagandets eskatologiska tema belyser sambandet mellan auktoritet och gemenskap (jfr Joh 1:1-12). Kristi eget utövande av auktoritet visar sig då han tvättar sina lärjungars fötter (jfr Joh 13:1-17). Texten i Matt 28:18-20 säger oss att Jesus kallade sina lärjungar att undervisa i hela världen och att knyta kallelsen till upptagandet i Kyrkan genom dopet och tron på den Treenige. I Apostlagärningarnas inledning återges hur Jesus säger att den helige Andes kraft skall komma över lärjungarna och ge dem kraft att vittna intill jordens yttersta gräns (Apg 1:7-8): ”ingen kan säga: ’Jesus är Herre’ om han inte är fylld av den heliga anden”(1 Kor 12:3).

107. All auktoritet i Kyrkan kommer från Gud och är präglad av Guds helighet. Denna auktoritet är verksam då de kristnas liv och det kristna samfundets strukturer har en helighetens strålgans i trohet mot den gudomliga undervisningen. Allt stöd för auktoriteten, som kyrkorna i varierande utsträckning finner i Skriften, i traditionen, i gudstjänsten och i kyrkomöten, återspeglar också den Treeniges helighet.

108. Ett exempel på auktoritetens gemenskapskaraktär i kyrkan är vigningen. I vigningen krävs både vigningsförrättarens/ordinatorns handlande och församlingens samtycke.

IV. IN AND FOR THE WORLD

109. *The reason for the mission of Jesus has been succinctly expressed in the words: “God so loved the world that he gave his only Son” (Jn 3:16). Thus the first and foremost attitude of God toward the world is love to every woman, man and child who has ever been born into human history.²² The Kingdom of God, which Jesus preached in parables and inaugurated by his mighty deeds, especially by the paschal mystery of his death and resurrection, is the final destiny of the whole universe. One of the convictions which governs our reflections in this text is that the Church was intended by God, not for its own sake, but as an instrument, in God’s hands, for the transformation of the world. Thus service (diakonia) belongs to the very being of the Church.²³*

110. *One of the greatest services Christians offer to the world is the proclamation of the Gospel to every creature (cf. Mk.16:15). Evangelization is thus the foremost task of the church in obedience to the command of Jesus (Mt. 28:18-20). There is no contradiction between evangelisation and respect for the values present in other faiths.*

111. *The Church is the community of people called by God who, through the Holy Spirit, are united with Jesus Christ and sent as disciples to bear witness to God’s reconciliation, healing and transformation of creation. Discipleship is based on the life and teaching of Jesus of Nazareth testified to in Scripture. Christians are called to respond to the living Word of God by obeying God rather than “any human truth” (Acts 5:29), by repenting of sinful actions, by forgiving others, and by living sacrificial lives of service. The source of their passion for the transformation of the world lies in their communion with God in Jesus Christ. They believe that God, who is absolute love, mercy and justice, is working through them by the Holy Spirit.*

IV I OCH FÖR VÄRLDEN

109. Motivet för Jesu uppdrag uttrycks i korthet i Johannesevangeliet: ”Så älskade Gud världen att han gav den sin ende Son, för att de som tror på honom inte skall gå under utan ha evigt liv” (Joh 3:16). Därav förstås att Guds primära hållning till världen är kärlek till varje människa som någonsin fötts in i den mänskliga historien.²² Guds rike, som Jesus predikade om i liknelser och som uppenbarades i Jesu kraftgärningar och främst genom påskens mysterium, i hans död och uppståndelse, är hela universums slutliga mål. En övertygelse, som styr våra överväganden i denna framställning, är att Kyrkan finns till för att Gud vill det, inte för sin egen skull utan som ett redskap i Guds hand för att världen skall förändras. Därför hör tjänande (*diakonia*) till Kyrkans verkliga väsen.²³

110. En av de yppersta tjänster som kristna erbjuder världen är att förkunna evangelium för varje skapad varelse (jfr Mark 16:15). Evangelisation är därmed Kyrkans främsta uppgift i lydnad mot Jesu missionsbefallning (Matt 28:18-20). Det finns ingen motsättning mellan evangelisation och respekt för de värden som rymms i andra religioner.

111. Kyrkan är gemenskapen av människor, som kallats av Gud, genom den helige Ande, och som är förenade med Jesus Kristus och sända som lärjungar att vittna om Guds försoning, helande och förvandlande av skapelsen. Lärjungaskap bygger på Jesu liv och undervisning, varom Skriften vittnar. Kristna är kallade att svara på Guds levande ord genom att hellre lyda Gud än människor (Apg 5:29), genom att ångra syndfullt leverne, genom att förlåta andra, genom utgivande liv i tjänst. Källan till deras iver att förändra världen finns i deras gemenskap med Gud i Jesus Kristus. De litar på att Gud, som är fullkomlig kärlek, nåd och rättvisa, är verksam i dem genom den helige Ande.

112. *In the world which “God so loved” (John 3:16), Christians encounter not only situations of harmony and prosperity, of progress and hope; but also problems and tragedies - sometimes of almost unspeakable magnitude - which demand from them a response as disciples of the One who healed the blind, the lame and the leper, who welcomed the poor and the outcast, and who challenged authorities who showed little regard for human dignity or the will of God. Precisely because of their faith, Christian communities may not stand idly by in the face of major calamities affecting human health, such as famine and starvation, natural disasters and the HIV/AIDS pandemic. Faith impels them to work for a more just social order, in which the goods of this earth, destined for the use of all, may be more justly shared, the suffering of the poor may be eased and absolute destitution may one day be eliminated. As followers of the One whom every Christmas they celebrate as the “Prince of Peace”, Christians must advocate peace, especially by seeking to overcome the causes of war (principal among which are economic injustice, racism, ethnic and religious hatred, nationalism, and the use of violence to resolve differences and oppression). Jesus said that He came so that human beings may have life in abundance (cf. Jn 10:10); his followers must defend human life and dignity. Each context will provide its own clues to discern what is the appropriate Christian outreach in any particular circumstance. Even now, divided Christian communities can and sometimes have carried out this discernment together and have acted together to bring relief to suffering human beings and to help create a society more in keeping with their dignity and with the will of their loving Father in heaven.*

113. *The Christian community always lives within the sphere of divine forgiveness and grace. This grace calls forth and shapes the moral life of believers. Discipleship demands moral commitment. Members of the Church rely on God’s forgiveness and renewing grace in all moments of their lives, both in faithfulness and infidelity, either in virtue or in sin. The Church does not rest on moral achievement but on justification by grace through faith. It is of no little importance for the unity of the Church that the two communities whose separation marked the beginning of the Reformation have in recent years achieved consensus about the central aspects of the doctrine of justification by faith, the major doctrine at issue in their division.²⁴ It is on the basis of faith and grace that moral engagement and common action are possible and can even be affirmed as intrinsic to the life and being of the Church.*

112. I världen, som ”Gud så älskade” (Joh 3:16), möter kristna inte bara harmoni och framgång, framsteg och hopp utan också problem och tragedier – ibland av nästan ousäglig omfattning – som ställer krav på dem som lärjungar till den som botade den blinde, den lame och den spetälske, som tog emot den fattige och den utstötte, och som utmanade de styrande som ställde sig tämligen kallsinniga till både Guds vilja och mänsklig värdighet. Just på grund av sin tro kan kristna samfund och kyrkor inte vara passiva inför de större katastrofer som drabbar människors hälsa, svält och hungersnöd, naturkatastrofer och HIV/AIDS-pandemin. Tron manar dem att verka för en mera rättvis social ordning, så att denna världens goda, avsett att tillfalla alla, också kommer alla rättvist till del och att de fattigas lidanden lindras och att den absoluta fattigdomen en dag skall vara utrotad. Som efterföljare till den som varje jul prisas som Fredsfurste, måste de kristna verka för fred och främst utrota vad som kan leda till krig (framför allt ekonomisk orättvisa, rasism, etniskt och religiöst hat, nationalism och våldsmetoder i händelse av konflikt eller förtryck). Jesus sade att han kom för att människor skulle ha liv i överflöd (jfr Joh 10:10). De som följer honom måste värna mänskligt liv och värdighet. Varje sammanhang kommer att bidra med sina ledtrådar för vad som är den lämpliga kristna hållningen i en specifik situation. Redan nu har kristna samfund – låt vara splittrade – visat att de kan överlägga och handla tillsammans för att lindra nöd och forma ett samhälle som mera överensstämmer med mänsklig värdighet och med deras kärleksfulle himmelske Faders vilja.

113. Den kristna gemenskapen lever alltid i kraftfältet av gudomlig förlåtelse och nåd. Nåden frammanar och formar de troendes moraliska hållning. Lärjungaskap kräver moralisk hängivenhet. Medlemmar i kyrkan förlitar sig på Guds förlåtelse och förnyande nåd i livets olika skeden, både i trohet och i trolöshet, i dygd eller synd. Kyrkan förlitar sig inte på moralisk prestation utan på rättfärdiggörelse av nåd genom tro. Det är ingen liten sak för Kyrkans enhet att de två kyrkofamiljer, vars åtskiljande inledde reformationen, på senare år kunnat enas om de grundläggande tankarna i läran om rättfärdiggörelsen, som ju var det man framför allt var oenig om, då splittringen uppstod.²⁴ Med tro och nåd som grund är moraliskt engagemang och gemensamt handlande möjligt och kan rent av sägas vara det verkligt centrala i Kyrkans liv och existens.

114. *The ethics of Christians as disciples relate both to the Church and to the world.²⁵ They are rooted in God, the creator and revealer, and take shape as the community seeks to understand God's will within the various circumstances of time and place. The Church does not stand in isolation from the moral struggles of humankind as a whole. Christians both can and should join together with the adherents of other religions, as well as with all persons of good will, in order to promote not only those personal moral choices which they believe essential to the authentic realization of the human person, but also the social goods of justice, peace and the protection of the environment. Thus Christian discipleship requires believers to give serious consideration to the complex ethical questions that touch their personal lives and the public domain of social policy, and to translate their reflections into action. A Church that would want to be invisible would no longer be a church of disciples.*

115. *Not only must Christians seek to promote the values of the Kingdom of God by working together with adherents of other religions and even with those of no religious belief, but it is also incumbent upon them to witness to the Kingdom in the realms of politics and economics. In particular, despite dangers and distortions the relation between Church and State has been, over the centuries, an arena for Christian advocacy for the transformation of society along the lines which Jesus sketched out in the Gospel. Many historical, cultural and demographic factors condition the relation between Church and State, or between Church and society.²⁶ One expression of the diversity or catholicity of the Church is the variety of models that these relations to societal structures can take. In each case, the explicit call of Jesus that his disciples be "salt of the earth" and "light of the world" (cf. Mt 5:13-16), and that they preach the Kingdom (the role of which in society is comparable to that of leaven which makes the whole dough rise (cf. Mt 13:33)), invites Christians to collaborate with political and economic authorities to promote the values of God's Kingdom, and to oppose policies and initiatives which contradict them. In this way Christians may stand in the tradition of the prophets who proclaimed God's judgement on all injustice.*

114. Den etik de kristna har som lärjungar hör samman både med Kyrkan och världen.²⁵ Den har sin grund i Gud, skaparen och uppenbararen, och den utvecklas när samfundet söker utröna vad Gud vill i de förhållanden som växlar med tid och rum. Kyrkan är inte isolerad från hela mänsklighetens kamp med de moraliska frågorna. Kristna både kan och bör samarbeta med anhängare av andra religioner liksom med alla människor av god vilja, för att främja inte bara de personliga moraliska val, som de tror är nödvändiga för utvecklingen av människan, utan också de sociala byggstenarna rättvisa, fred och miljöskydd. Det betyder att kristet lärjungaskap kräver att de troende allvarligt begrunder de komplicerade etiska frågeställningarna, som berör deras personliga liv, och även tar ställning till socialpolitikens offentliga rum och omsätter slutsatserna i handling. En kyrka som skulle föredra att vara osynlig är inte längre en lärjungakyrka.

115. Icke blott måste de kristna arbeta för Guds rikes värderingar genom att samarbeta med anhängare av andra religioner och till och med dem som står utan religion; det är också nödvändigt att de kristna vittnar om Guds rike i politiska och finansiella sammanhang. Framför allt, och trots de faror och förvrängningar som kan uppstå, har relationen mellan kyrka och stat i århundraden öppnat möjligheter för kristet inflytande på samhällets förändring utifrån de linjer Jesus visat på i Evangeliet. Många historiska, kulturella och demografiska faktorer påverkar förhållandet mellan kyrka och stat, eller mellan kyrka och samhälle.²⁶ Ett uttryck för Kyrkans mångfald eller allmänlighet är den variation i former, som dessa relationer till samhället kan anta. I alla dessa gäller Jesu direkta uppmaning till lärjungarna att de skall vara ”jordens salt” och ”världens ljus” (jfr Matt 5:13-16), och att de skall predika om riket (i samhällssituationen för detta tankarna till liknelsen om surdegen som får hela degen att jäsa (jfr Matt 13:33)), som en uppmaning till kristna att samarbeta med företrädare för politiska och ekonomiska organisationer för att främja Guds rikes värderingar och för att bjuda motstånd mot vad som står dessa emot. På detta sätt kan kristna stå i profeternas tradition, som kungjorde Guds dom över all orättfärdighet.

116. *There are occasions when ethical issues challenge the integrity of the Christian community itself and make it necessary to take a common stance to preserve its authenticity and credibility. Koinonia in relation to ethics and morals means that it is in the Church that, along with the confession of the faith and the celebration of the Sacraments (and as an inseparable part of these), the Gospel tradition is probed constantly for moral inspiration and insight. Situations where Christians or churches do not agree on an ethical position demand that dialogue continue in an effort to discover whether such differences can ultimately be overcome - and, if not, whether they are truly church-dividing.*

117. *Christians and their communities are called to be accountable to each other with respect to their ethical reflections and decisions. This interconnectedness is manifested in their commitment to the reciprocal partnership of giving and receiving (cf. Phil 4:15). As churches engage in mutual questioning and affirmation, they give expression to what they share in Christ. Christians engage together in service to the world, glorifying and praising God and seeking that full koinonia, where the life which God desires for all people and the whole creation will find fulfilment.*

118. *“God did not send the Son into the world to condemn the world, but in order that the world might be saved through him” (Jn 3:17). The New Testament ends with the vision of a new heavens and a new earth, transformed by the grace of God (cf. Rev 21:1-22:5). This new world is promised for the end of history, but even now the Church, on a pilgrimage of faith and hope marching through time, calls out in worship “Come, Lord Jesus” (Rev 22:20). Christ loves the Church as the bridegroom loves his bride (cf. Eph 5:25) and, until the wedding feast of the lamb in the Kingdom of heaven (cf. Rev 19:7), shares with it his mission of bringing light and healing to human beings until he comes again in glory.*

116. Det finns situationer då etiska frågor utmanar själva det kristna samfundets överlevnad och nödvändiggör ett gemensamt ställningstagande för att bevara Kyrkans äkthet och trovärdighet. *Koinonia* i etiska och moraliska sammanhang innebär att det är i Kyrkan, som vangeliétraditionen, tillsammans med trosbekännelse och firandet av sakramenten (och som en oupplöslig del därav), ständigt får vara inspiration och källa till kunskap om etiska frågor. I de fall, då kristna eller kristna kyrkor står delade inför en etisk fråga, gäller att samtal måste fortsätta för att utröna om oenigheten till sist kan övervinnas – och om så ej är möjligt, huruvida den verkligen är ”kyrkoskiljande”.

117. Kristna och deras församlingar är kallade att ha ansvar inför varandra för sina etiska uppfattningar och ställningstaganden. Denna koppling av ömsesidigt ansvar tar sig uttryck i deras ömsesidiga engagemang i givandet och tagandet (jfr Fil 4:15). Då kyrkor engagerar sig i att ömsesidigt ifrågasätta och bejaka ger de uttryck för vad de har gemensamt i Kristus. Kristna engagerar sig tillsammans för tjänst i världen och ärar och lovprisar Gud under det att de strävar efter den fullkomliga *koinonia*, vari det liv Gud åstundar för hela folket och hela skapelsen finner sin fullbordan.

118. ”Ty Gud sände inte Son till världen för att döma världen utan för att världen skulle räddas genom honom” (Joh 3:17). Nya testamentet slutar med visionen om nya himlar och en ny jord, förvandlade av Guds nåd (jfr Upp 21:1-22:5) Denna nya värld utlovas vid tidens slut, men Kyrkan ropar redan nu, på sin pilgrimsfärd i tro och hopp under historiens gång, i sin gudstjänst: ”Kom, Herre Jesus” (Upp 22:20). Kristus älskar Kyrkan så som en brudgum älskar sin brud (jfr Ef 5:25) och fram till Lammets bröllopfest i himmelriket (jfr Upp 19:7) ger han Kyrkan del i uppdraget att bringa ljus och läkedom till människor tills han kommer åter i härlighet.

Conclusions

119. *In recent years the ecumenical movement has produced many agreed statements recording converging understandings about the faith and order of the Church. Among the most well known of these is Baptism, Eucharist and Ministry. Such converging understandings have challenged some churches to accept into their life the implications of their common affirmations. Significant proposals for steps towards greater expressions of visible unity have been enacted, or are awaiting decision, by the churches in virtually every part of the world. This ecumenical fact deserves affirmation.*

120. *Progress has shown itself concretely in the ways by which churches, according to various criteria and to varying degrees, have engaged in processes of reception and thus have advanced towards mutual recognition - or at least towards the recognition of Christian faith and life beyond their preconceived boundaries, as they formally understand them to be. Some have reached a stage of mutual recognition.*

121. *However, this convergence has not been received everywhere. There has been a significant retrenchment in some areas, expressed in a re-confessionalism or an anti-ecumenical spirit. There are also examples of non-reception which are either the result of deeply held theological convictions, or of the shortcomings of the ecumenical work itself. All the churches, at all levels of their life, are called upon to engage in the task of articulating together a common understanding of Christian identity: the dynamic and pilgrim character of the people of God, constantly called to repentance and renewal.*

122. *Ultimately the reception of the results of theological convergence will lead us to what the Canberra Statement called for: "The goal of the search for full communion is realised when all the churches are able to recognise in one another the one, holy, catholic and apostolic church in its fullness" and express this in a reconciled common life.*

123. *Building on the convergence of earlier work, this present document is an attempt to express what the churches might now claim together about the nature and mission of the Church; and, within that perspective, to state the remaining areas of difficulty and disagreement. If the churches were able to agree together to a convergence statement on the Church, this would further significantly the process of mutual recognition on the way to reconciliation and visible unity.*

Slutsatser

På senare år har den ekumeniska rörelsen åstadkommit många antagna uttalanden som dokumenterar samsyn då det gäller Kyrkans tro och ordningar. Bland de mest välkända är BEM. Sådan växande samsyn har fått några kyrkor att faktiskt öppna sig för vad uttalandena säger. Runt om i världen har kyrkor nu bejakat, eller förbereder ett officiellt bejakande av, viktiga förslag till uttryck för synlig enhet. Denna ekumeniska realitet förtjänar att uppmärksammas.

Framsteg har kunnat noteras i fråga om hur kyrkor, enligt vissa kriterier och i varierande grad, har varit aktiva i att konkret i praktiken omsätta vad överenskommelserna avser och därmed gått mot ömsesidigt erkännande, eller åtminstone mot ett erkännande av att kristen tro och kristet liv kan återfinnas bortom de förutfattade meningarnas gränser, så som de formellt uppfattas. Några kyrkor har kommit fram till ömsesidigt erkännande.

Dock råder inte denna växande samsyn överallt. På några håll har ängsliga bakslag förekommit i form av ”ny-konfessionalism” eller anti-ekumenisk anda. Man kan också finna prov på hur en överenskommelse ej accepteras av en lokal kyrka antingen till följd av dess fast förankrade teologiska hållning eller på grund av faktiska brister i det ekumeniska arbetet. Alla kyrkor är kallade att på alla nivåer engagera sig i att tillsammans ge ord åt sin syn på vad som är kristen identitet: Guds folk, ett dynamiskt vandringsfolk, alltid uppfordrat till botgöring och förnyelse.

Till sist kommer mottagandet av ekumeniska överenskommelser att leda oss till vad Canberra-deklarationen uttryckte: ”Full gemenskap har uppnåtts när alla kyrkor i varandra kan se och känna igen den Kyrka som fullt ut är *en*, helig, allmänlig och apostolisk och när de alla kan ge uttryck däråt i ett försonat gemensamt liv.”

Med tidigare utfört ekumeniskt arbete som grund söker detta dokument uttrycka vad kyrkorna just nu kan vara överens om i fråga om Kyrkan och hennes kallelse och vidare att inbjuda kyrkorna att samtidigt ange kvarstående hinder, svårigheter och meningsmotsättningar. Om de olika kyrkorna verkligen kunde enas om ett uttalande om Kyrkan, skulle detta vara ytterligare ett viktigt steg på väg mot försoning och synlig enhet.

Notes

- 1 *“Faith and Order By-Laws, 3.1”*, in *Faith and Order at the Crossroads: The Plenary Commission Meeting, Kuala Lumpur 2004*, Thomas F. Best ed., *Faith and Order Paper no. 196*, Geneva, WCC, 2005, p.450.
- 2 *The Ecumenical Movement: An Anthology of Key Texts and Voices*, Michael Kinnamon and Brian E. Cope eds, Geneva and Grand Rapids, WCC and Eerdmans, 1997, pp.124-25.
- 3 *Towards a Common Understanding and Vision of the World Council of Churches: A Policy Statement*, Geneva, WCC, Sept. 1997.
- 4 *Faith and Order Paper no. 111*, Geneva, WCC, 1982.
- 5 *Faith and Order Paper no. 153*, new rev version, 4th printing, Geneva, WCC, 1996.
- 6 *Faith and Order Paper no. 151*, 2nd rev printing, Geneva, WCC, 1990.
- 7 *Faith and Order Paper no. 181*, Geneva, WCC, 1998.
- 8 Cf. *“Towards a Common Understanding of the Church: Reformed-Roman Catholic Dialogue”*, §96, in *Growth in Agreement II: Reports and Agreed Statements of Ecumenical Conversations on a World Level, 1982-1998*, *Faith and Order Paper no. 187*, ed. by Jeffrey Gros, Harding Meyer, William G. Rusch, Geneva and Grand Rapids, WCC and Eerdmans, 2000, p.802.
- 9 *Confessing the One Faith*, §240.
- 10 Cf. *Report of Section II: “Multiplicity of Expression of the One Faith”*, §§13-22, in *On the Way to Fuller Koinonia: Official Report of the Fifth World Conference on Faith and Order*, ed. by Thomas F. Best and Gunther Gassman, *Faith and Order Paper no. 161*, Geneva, WCC, pp. 240-242.

Noter

- 1 *Faith and Order By-Laws 3.1 i Faith and Order at the Crossroads: The Plenary Commission Meeting, Kuala Lumpur 2004*, Thomas F. Best ed., Faith and Order Paper No 196, Geneva WCC 2005, s.450.
- 2 *The Ecumenical Movement: An Anthology of Key Texts and Voices*, Michael Kinnamon and Brian E. Cope eds, Geneva and Grand Rapids, WCC and Eerdmans, 1997, ss 124-125.
- 3 *Towards a Common Understanding and Vision of the World Council of Churches: A Policy Statement*, Geneva WCC, Sept. 1997.
- 4 *Faith and Order Paper no. 111*, Geneva, WCC, 1982.
- 5 *Faith and Order Paper no. 153*, new rev. version, 4th printing, Geneva, WCC, 1996.
- 6 *Faith and Order Paper no. 151*, 2nd rev. printing, Geneva, WCC, 1990.
- 7 *Faith and Order Paper no. 181*, Geneva, WCC, 1998.
- 8 Jfr “Towards a Common Understanding of the Church: Reformed-Roman Catholic Dialogue”, §96, i *Growth in Agreement II: Reports and Agreed Statements of Ecumenical Conversations on a World Level*, 1982-1998, Faith and Order Paper no 187, ed. by Jeffrey Gros, Harding Meyer, William G. Rusch, Geneva and Grand Rapids, KV and Eerdmans, 2000, s.802.
- 9 *Confessing the One Faith*, §240.
- 10 Jfr Report of Section II: “Multiplicity of Expression of the One Faith”, §§13-22, i *On the Way to Fuller Koinonia: Official Report of the Fifth World Conference on Faith and Order*, ed. by Thomas F. Best och Günther Gassman, Faith and Order Papers no. 161, Geneva, WCC, ss 240-242.

11 Cf. §12 of the present study document.

12 Cf. *A Treasure in Earthen Vessels: An Instrument for an Ecumenical Reflection on Hermeneutics*, Faith and Order Paper no. 182, Geneva, WCC, 1998, §§49ff., and the draft text from the Faith and Order study on *Ethnic Identity, National Identity and the Search for the Unity of the Church: "Participation in God's Mission of Reconciliation: An Invitation to the Churches"*, FO/2005:11, June 2005, Section II. (To be published in revised form as a Faith and Order Paper).

13 *A Treasure in Earthen Vessels*, §38.

14 See *Confessing the One Faith*.

15 *A Treasure in Earthen Vessels*, Section B, 1. (§§38-42).

16 Cf. §12 of the present study document.

17 "Baptism" section, in *Baptism, Eucharist and Ministry*, §9.

18 Cf. the text-in-process from the Faith and Order study on *Baptism: "One Baptism: Towards Mutual Recognition"*, FO/2005:06, June 2005, §35.

19 It is hoped that the Faith and Order study on *Baptism* presently underway will help to resolve these outstanding problems. Cf. the text-in-process from the Faith and Order study on *Baptism: "One Baptism: Towards Mutual Recognition"*, FO/2005:06, June 2005.

20 John Paul II, *Ut Unum Sint: Encyclical Letter of the Holy Father John Paul II on Commitment to Ecumenism*, London, Catholic Truth Society, 1995, §96.

11 Jfr §12 i föreliggande studiedokument.

12 Jfr *A Treasure in Earthen Vessels: An Instrument for an Ecumenical Reflection on Hermeneutics, Faith and Order Paper no. 182*, Geneva, WCC, 1998, §§49ff., och utkastet till Faith and Order-dokumentet om ”Ethnic Identity, National Identity and the Search for the Unity of the Church”: *“Participation in God’s Mission of Reconciliation: An Invitation to the Churches”* FO/2005:11, June 2005, Section II (som enligt planerna skall ges ut i reviderad form som ett Faith and Order-dokument).

13 *A Treasure in Earthen Vessels*, §38.

14 Se *Confessing the One Faith*.

15 *A Treasure in Earthen Vessels*, Sektion B, 1. (§§38-42).

16 Jfr §12 i föreliggande studiedokument.

17 Avdelningen om dopet i *BEM, Baptism, Eucharist and Ministry*, §9.

18 Jfr utkast från Faith and Order-studien om dopet: *One Baptism: Towards Mutual Recognition* FO/2005:06, June 2005, §35.

19 Förhoppningen är att den pågående Faith and Order-studien om dopet skall komma till rätta med återstående problem. Jfr utkast från Faith and Order-studien om dopet: *One Baptism: Towards Mutual Recognition* FO/2005:06, June 2005.

20 Johannes Paulus II, *Att de blir ett (Ut unum sint). Rundskrivelse om ekumenikens uppgift*. Katolsk dokumentation 24. Katolska bokförlaget, Uppsala 1997.

21 Any “universal ministry of Christian unity” needs to be exercised in a communal and collegial way, resembling Faith and Order’s perspective on ministry as expressed in *Baptism, Eucharist and Ministry*, “Ministry” Section, §26.

22 Cf. the study document from the Faith and Order study on theological anthropology: “*Ecumenical Perspectives on Theological Anthropology*”, Faith and Order Paper no. 199, Geneva, WCC, 2005, Section II.

23 Cf. *Church and World*, *passim*.

24 See *Joint Declaration on the Doctrine of Justification, The Lutheran World Federation and the Roman Catholic Church*, English language edition, Grand Rapids, ecumenical/ecumenicaldialogue/romancatholic/jddj/declaration.html.

25 Cf. the text-in-process from the Faith and Order study on Baptism: “*One Baptism: Towards Mutual Recognition*”, §58, §77.

26 Cf. the draft text from the Faith and Order study on Ethnic Identity, National Identity and the Search for the Unity of the Church: “*Participation in God’s Mission of Reconciliation: An Invitation to the Churches*”, Section IV, A.

21 Ett universellt primat för kristen enhet, måste utövas gemensamt och kollegialt, så som ämbetet beskrivs i *Baptism, Eucharist and Ministry*, kapitlet om Ministry, §26.

22 Jfr Studiedokument från Faith and Order om teologisk antropologi: *Ecumenical Perspectives on Theological Anthropology, Faith and Order Paper no. 199*, Geneva, KV, 2005, Section II.

23 Jfr *Church and World*, passim. (flerstädes)

24 Se *Att i allt bekänna Kristus. Den gemensamma deklARATIONEN om rättfärdiggörelsen. Tillkomst, texter, kommentarer*. Red. Gösta Hallonsten och Per-Erik Persson. Verbum, Stockholm 2000.

25 Jfr utkast från Faith and Order-studie om dopet: *One Baptism: Towards Mutual Recognition*, §57, §77.

26 Jfr utkast från Faith and Order-studie om ”Ethnic Identity, National Identity and the Search for the Unity of the Church”: *Participation in God’s Mission of Reconciliation: An Invitation to the Churches*, Section IV, A.

Kallade att vara den Kyrka som är En

En inbjudan till kyrkorna,
formulerad vid Kyrkornas världsråds
generalförsamling i Porto Allegre 2006

svensk översättning av:

Called to be the one Church

WCC Assemblies have adopted texts offering a vision, or identifying the qualities, of “the unity we seek”.¹ In line with these texts the 9th Assembly in Porto Alegre has adopted this text inviting the churches to continue their journey together, as a further step towards full visible unity.

The purpose of this Invitation to the Churches is two-fold:

- (a) to reflect what the churches, at this point on their ecumenical journey, can say together about some important aspects of the Church; and*
- (b) to invite the churches into a renewed conversation – mutually supportive, yet open and searching – about the quality and degree of their fellowship and communion, and about the issues which still divide them.²*

I

1. We, the delegates to the Ninth Assembly of the World Council of Churches, give thanks to the Triune God, Father; Son and Holy Spirit, who has brought our churches into living contact and dialogue. By God’s grace we have been enabled to remain together, even when this has not been easy. Considerable efforts have been made to overcome divisions. We are “a fellowship of churches which confess the Lord Jesus Christ as God and Saviour according to the scriptures, and therefore seek to fulfil their common calling to the glory of the one God, Father, Son, and Holy Spirit”.³ We reaffirm that “the primary purpose of the fellowship of churches in the World Council of Churches is to call one another to visible unity in one faith and in one eucharistic fellowship expressed in worship and in common life in Christ, through witness and service to the world, and to advance towards that unity in order that the world may believe”.⁴ Our continuing divisions are real wounds to the body of Christ, and God’s mission in the world suffers.

Kyrkornas världsråds generalförsamlingar har antagit uttalanden, som ger en vision av eller lyfter fram det som utmärker den enhet vi eftersträvar.¹ I överensstämmelse med dessa antog den nionde generalförsamlingen i Porto Alegre föreliggande text med inbjudan till kyrkorna att fortsätta sin gemensamma färd som ett ytterligare steg mot full och synlig enhet.

Denna inbjudan riktas till kyrkorna av två skäl

- (a) för att visa vad kyrkorna, där de nu befinner sig på sin ekumeniska färd, kan säga gemensamt om några viktiga aspekter på Kyrkan; och
- (b) för att inbjuda kyrkorna till förnyade samtal – ömsesidigt stödjande, och ändå öppna och utforskande – om hur och i vilken utsträckning samhörigheten och gemenskapen fungerar och om det är frågor som fortfarande skiljer dem åt.²

I

1. Vi, ombud vid Kyrkornas världsråds nionde generalförsamling, prisar och tackar Treenig Gud, Fader, Son och helig Ande, som fört våra kyrkor in i en levande gemenskap och ett levande samtal. Genom Guds nåd har vi kunnat hålla samman, också när det inte har varit lätt. Betydande ansträngningar har gjorts för att överbygga motsättningar. Vi är en ”gemenskap av kyrkor som bekänner att Jesus Kristus är Gud och Frälsare, enligt Skrifterna, och som därför söker fullfölja sin gemensamma kallelse, den ende Gud, Fader, Son och helig Ande, till ära.”³ Vi betygar ånyo att ”det främsta syftet med kyrkornas gemenskap inom Kyrkornas världsråd är att kalla varandra till synlig enhet i en tro och en nattvardsgemenskap, som kommer till uttryck i gudstjänst och i gemensamt liv i Kristus, genom vittnesbörd och tjänst i världen, och att gå mot den enheten så att världen kan tro”.⁴ De bestående motsättningarna är verkliga sår i Kristi kropp och Guds uppdrag i världen tar skada.

2. *Churches in the fellowship of the WCC remain committed to one another on the way towards full visible unity. This commitment is a gift from our gracious Lord. Unity is both a divine gift and calling. Our churches have affirmed that the unity for which we pray, hope, and work is “a koinonia given and expressed in the common confession of the apostolic faith; a common sacramental life entered by the one baptism and celebrated together in one eucharistic fellowship; a common life in which members and ministries are mutually recognised and reconciled; and a common mission witnessing to the gospel of God’s grace to all people and serving the whole of creation”.⁵ Such koinonia is to be expressed in each place, and through a conciliar relationship of churches in different places. We have much work ahead of us as together we seek to understand the meaning of unity and catholicity, and the significance of baptism.*

II

3. *We confess one, holy, catholic, and apostolic Church as expressed in the Nicene-Constantinopolitan Creed (381). The Church’s oneness is an image of the unity of the Triune God in the communion of the divine Persons. Holy scripture describes the Christian community as the body of Christ whose interrelated diversity is essential to its wholeness: “Now there are varieties of gifts, but the same Spirit; and there are varieties of services, but the same Lord; and there are varieties of activities, but it is the same God who activates all of them in everyone. To each is given the manifestation of the Spirit for the common good” (1 Cor. 12:4-7).⁶ Thus, as the people of God, the body of Christ, and the temple of the Holy Spirit, the Church is called to manifest its oneness in rich diversity.*

4. *The Church as communion of believers is created by the Word of God, for it is through hearing the proclamation of the gospel that faith, by the action of His Holy Spirit, is awakened (Rom. 10:17). Since the good news proclaimed to awaken faith is the good news handed down by the apostles, the Church created by it is apostolic. Built on the foundation of the apostles and prophets the Church is God’s household, a holy temple in which the Holy Spirit lives and is active. By the power of the Holy Spirit believers grow into a holy temple in the Lord (Eph 2. 21-22).⁷*

2. I Kyrkornas världsråds gemenskap förblir kyrkorna förpliktade gentemot varandra på väg mot full synlig enhet. Denna förpliktelse är en gåva från vår nåderike Gud. Enhet är både en gudomlig gåva och en kallelse. Våra kyrkor har betygat att enheten vi ber om, hoppas på och arbetar för är en ”gemenskap - en *koinonia* - given och uttryckt i gemensam bekännelse av den apostoliska tron; ett gemensamt sakramentalt liv, vilket vi träder in i genom ett enda dop och firar tillsammans i en nattvardsgemenskap; ett liv i gemenskap, där medlemmar och ämbeten är ömsesidigt erkända och försonade med varandra; och en gemensam kallelse att vittna om evangeliet om Guds nåd mot alla människor och till tjänst för hela skapelsen”.⁵ En sådan *koinonia* skall uttryckas på varje ort och genom en konciliär gemenskap för kyrkor på olika platser. Mycket arbete återstår, då vi gemensamt söker förstå innebörden av enhet och allmänlighet, och av dopets betydelse.

II

3. Vi bekänner vår tro på *en*, helig, allmänlig (katolsk) och apostolisk kyrka som den beskrivs i den nicensk-konstantinopolitanska trosbekännelsen (381). Att kyrkan är *en* är en bild för enheten hos Gud, treenig, i gemenskap med de övriga personerna i gudomen. Bibeln beskriver den kristna gemenskapen som Kristi kropp, vars inbördes mångfald är viktig för helheten: ”Nådegåvorna är olika, men Anden densamma. Tjänsterna är olika, men Herren densamme. Verksamheterna är olika, men Gud är densamme, han som verkar i allt och överallt. Hos var och en framträder Anden så att den blir till nytta” (1 Kor 12:4-7)⁶ Därför är Kyrkan, som Guds folk, som Kristi kropp och som den helige Andens tempel, kallad att ge uttryck för sin enhet i rik mångfald.

4. Kyrkan, som de troendes gemenskap, är skapad av Guds ord, då det är genom att höra Ordets predikan som tron, genom den helige Anden, uppväcks (Rom 10:17). Eftersom evangeliet, förkunnat för att väcka tro, är just det glada budskap apostlarna förkunnade, så är också Kyrkan, som tron skapade, apostolisk.

Byggd på apostlarnas och profeternas grund är Kyrkan Guds husfolk, ett heligt tempel, där den helige Anden bor och verkar. Genom Andens kraft växer de troende till ett heligt tempel i Herren (Ef 2:21-22).⁷

5. *We affirm that the apostolic faith of the Church is one, as the body of Christ is one. Yet there may legitimately be different formulations of the faith of the Church. The life of the Church as new life in Christ is one. Yet it is built up through different charismata and ministries. The hope of the Church is one. Yet it is expressed in different human expectations. We acknowledge that there are different ecclesiological starting points, and a range of views on the relation of the Church to the churches. Some differences express God's grace and goodness; they must be discerned in God's grace through the Holy Spirit. Other differences divide the Church; these must be overcome through the Spirit's gifts of faith, hope, and love so that separation and exclusion do not have the last word. God's "plan for the fullness of time [is] to gather up all things in him" (Eph. 1:10), reconciling human divisions. God calls his people in love to discernment and renewal on the way to the fullness of koinonia.*

6. *The catholicity of the Church expresses the fullness, integrity, and totality of its life in Christ through the Holy Spirit in all times and places. This mystery is expressed in each community of baptized believers in which the apostolic faith is confessed and lived, the gospel is proclaimed, and the sacraments are celebrated. Each church is the Church catholic and not simply a part of it. Each church is the Church catholic, but not the whole of it. Each church fulfils its catholicity when it is in communion with the other churches. We affirm that the catholicity of the Church is expressed most visibly in sharing holy communion and in a mutually recognised and reconciled ministry.*

7. *The relationship among churches is dynamically interactive. Each church is called to mutual giving and receiving gifts and to mutual accountability. Each church must become aware of all that is provisional in its life and have the courage to acknowledge this to other churches. Even today, when eucharistic sharing is not always possible, divided churches express mutual accountability and aspects of catholicity when they pray for one another, share resources, assist one another in times of need, make decisions together, work together for justice, reconciliation, and peace, hold one another accountable to the discipleship inherent in baptism, and maintain dialogue in the face of differences, refusing to say "I have no need of you" (1 Cor.12:21). Apart from one another we are impoverished.*

5. Vi betygar att Kyrkans apostoliska tro är en, så som Kristi kropp är en. Likväl är det rätt och rimligt att det finns olika formulerade trosbekännelser i Kyrkan. Kyrkans liv, uttryckt som nytt liv i Kristus, är ett. Likväl byggs det upp av olika nådegåvor och ämbeten. Kyrkans hopp är ett. Likväl uttrycks det utifrån skiftande mänskliga förhoppningar. Vi medger att det finns olika utgångspunkter för kyrkosyn och en rad olika åsikter om hur Kyrkan förhåller sig till kyrkorna. Några olikheter uttrycker Guds nåd och barmhärtighet; de måste försonas i Guds nåd genom den helige Ande. Andra olikheter splittrar Kyrkan; dessa måste överbryggas genom Andens gåvor, tro, hopp och kärlek, så att åtskillnad och utestängande ej får sista ordet. Guds plan ”som skulle genomföras när tiden var inne [är] att sammanfatta allting i Kristus” (Ef 1:10) och så försona mänsklig splittring. Gud kallar sitt folk i kärlek till försoning och förnyelse på väg mot fullheten i koinonia.

[

6. Kyrkans allmänlighet (katolicitet) uttrycker hennes fullhet, integritet och totalitet i fråga om hennes liv i Kristus genom den heliga Anden alltid och överallt. Detta mysterium uttrycks i varje gemenskap av döpta troende, där apostolisk tro bekänns och praktiseras, där evangelium predikas och där sakramenten brukas. Varje kyrka är den allmänliga (katolska) kyrkan och inte bara en del av henne. Varje kyrka är den allmänliga (katolska) kyrkan men inte hela den. Varje kyrka lever upp till sin katolicitet när hon står i förbindelse med de andra kyrkorna. Vi bekräftar att Kyrkans katolicitet främst kommer till uttryck då den heliga nattvarden delas och firas och då det sker i ett ömsesidigt erkänt och försonat ämbete.

7. Kyrkornas inbördes relationer är dynamiskt interaktiva. Varje kyrka är kallad att leva i ett ömsesidigt givande och mottagande av gåvor och med ett ömsesidigt ansvar inför varandra. Varje kyrka måste bli medveten om allt det i hennes liv som är provisoriskt och ha modet att medge det inför andra kyrkor. Till och med i vår tid, när öppet nattvardsbord ej alltid är möjligt, uttrycker splittrade kyrkor ömsesidigt ansvar och uttryck för katolicitet, när de ber för varandra, delar resurser med varandra, bistår varandra i nödsituationer, fattar beslut tillsammans, arbetar tillsammans för rättvisa, försoning och fred, när de påräknar varandras ansvarstagande för det lärjungaskap som följer av dopet och då de fortsätter samtalen med andra kyrkor trots skillnader och vägrar att säga: ”Jag behöver dig inte” (1 Kor 12:21). Skilda från varandra står vi utarmade.

III

8. *All who have been baptised into Christ are united with Christ in his body: “Therefore we have been buried with him by baptism into death, so that, just as Christ was raised from the dead by the glory of the Father, so we too might walk in newness of life” (Rom. 6:4).*

In baptism, the Spirit confers Christ’s holiness upon Christ’s members. Baptism into union with Christ calls churches to be open and honest with one another, even when doing so is difficult: “But speaking the truth in love, we must grow up in every way into him who is the head, into Christ” (Eph. 4:15).

Baptism bestows upon the churches both the freedom and the responsibility to journey toward common proclamation of the Word, confession of the one faith, celebration of one eucharist, and full sharing in one ministry. There are some who do not observe the rite of baptism in water but share in the spiritual experience of life in Christ.⁸

9. *Our common belonging to Christ through baptism in the name of the Father and of the Son and of the Holy Spirit enables and calls churches to walk together, even when they are in disagreement. We affirm that there is one baptism, just as there is one body and one Spirit, one hope of our calling, one Lord, one faith, one God and Father of us all (cf. Eph. 4:4-6). In God’s grace, baptism manifests the reality that we belong to one another, even though some churches are not yet able to recognise others as Church in the full sense of the word. We recall the words of the Toronto Statement, in which the member churches of the WCC affirm that “the membership of the church of Christ is more inclusive than the membership of their own church body. They seek, therefore, to enter into living contact with those outside their own ranks who confess the Lordship of Christ”.⁹*

III

8. Alla som är döpta till Kristus är förenade med honom i hans kropp: ”Genom dopet har vi alltså dött och blivit begravda med honom för att också vi skall leva i ett nytt liv, så som Kristus uppväcktes från de döda genom Faderns härlighet” (Rom 6:4). I dopet förlänar Anden Kristi helighet åt Kristi lemmar. Dop in i Kristusgemenskap kallar kyrkor att vara öppna och ärliga gentemot varandra, också då det är svårt: ”Låt oss i kärlek hålla fast vid sanningen och växa i alla avseenden så att vi förenas med honom som är huvudet, Kristus” (Ef 4:15).

Dopet förlänar kyrkorna både frihet till och ansvar för att färdas mot gemensam förkunnelse av Ordet, gemensam bekännelse av den ena tron, gemensamt nattvardsfirande, och full delaktighet i ett enda ämbete. Det finns de som inte tillämpar dop i vatten men är delaktiga i den andliga erfarenheten av liv i Kristus.⁸

9. Vår gemensamma tillhörighet till Kristus genom dopet i Faderns, Sonens och den helige Andes namn, gör kyrkor skickade och kallar dem att gå tillsammans, även då de har olika uppfattningar. Vi betygar att det finns ett enda dop, så som det endast finns en kropp och en enda Ande – liksom vi en gång kallades till ett och samma hopp. En är Herren, en är tron, ett är dopet, en är Gud och allas fader (jfr Ef 4:4-6). I Guds nåd visar dopet det faktum att vi hör varandra till, trots att några kyrkor ännu är oförmögna att i andra se Kyrkan i ordets rätta bemärkelse. Vi erinrar oss Toronto-deklarationens ord, varigenom medlemskyrkorna förklarar att ”medlemskap i Kristi kyrka är mer inkluderande än medlemskapet i de egna kyrkoorganisationerna. Därför söker de att träda i levande kontakt med dem som står utanför de egna leden och bekänner att Kristus är Herre.”⁹

IV

10. *The Church as the creation of God's Word and Spirit is a mystery, sign, and instrument of what God intends for the salvation of the world. The grace of God is expressed in the victory over sin given by Christ, and in the healing and wholeness of the human being. The kingdom of God can be perceived in a reconciled and reconciling community called to holiness: a community that strives to overcome the discriminations expressed in sinful social structures, and to work for the healing of divisions in its own life and for healing and unity in the human community.*

The Church participates in the reconciling ministry of Christ, who emptied himself, when it lives out its mission, affirming and renewing the image of God in all humanity and working alongside all those whose human dignity has been denied by economic, political, and social marginalisation.

11. *Mission is integral to the life of the church. The Church in its mission expresses its calling to proclaim the Gospel and to offer the living Christ to the whole creation. The churches find themselves living alongside people of other living faiths and ideologies. As an instrument of God, who is sovereign over the whole creation, the Church is called to engage in dialogue and collaboration with them so that its mission brings about the good of all creatures and the well-being of the earth. All churches are called to struggle against sin in all its manifestations, within and around them, and to work with others to combat injustice, alleviate human suffering, overcome violence, and ensure fullness of life for all people.*

V

12. *Throughout its history the World Council of Churches has been a privileged instrument by which churches have been able to listen to one another and speak to one another, engaging issues that challenge the churches and imperil humankind. Churches in the ecumenical movement have also explored divisive questions through multilateral and bilateral dialogues. take concrete steps together.*

IV

10. Kyrkan som Guds Ords och Andes skapelse är mysterium, tecken och redskap för Guds avsikter för världens frälsning. Guds nåd uttrycks genom Kristi seger över synden och genom människans helande och fullhet. Guds rike kan förnimmas i en försonad och försonande gemenskap, kallad att vara helig; en gemenskap som försöker övervinna diskriminering som tar sig uttryck i syndiga sociala ordningar och som försöker verka för helande av motsättningar i sitt eget liv och för helande och enhet i den mänskliga gemenskapen. Kyrkan tar del i Kristi självutgivande försoningsämbete, då hon engagerar sig fullt ut i sin kallelse genom att vittna om och förnya bilden av Gud i hela mänskligheten och genom att arbeta tillsammans med alla dem, vars människovärde har blivit förvägrat genom ekonomisk, politisk och social marginalisering.

11. Mission är en omistlig del av Kyrkans liv. I sitt uppdrag uttrycker Kyrkan sin kallelse att förkunna evangelium och att erbjuda hela skapelsen den levande Kristus. Kyrkorna erfar att de lever sida vid sida med människor som har annan tro och annan ideologi. Som ett redskap för Gud, som råder över hela skapelsen, är Kyrkan kallad att gå in i dialog och samarbete med dem så att hennes kallelse ger vad gott är till alla varelser och till jordens välbefinnande. Alla kyrkor är kallade att bekämpa synden i alla dess former inom och runt omkring sig och att samarbeta med andra för att bekämpa orättvisa, lindra mänskligt lidande, övervinna våld och slå vakt om det fullödiga livet för alla människor.

V

12. Under hela sin historia har Kyrkornas världsråd haft förmånen att vara ett redskap, som gjort det möjligt för kyrkor att lyssna och tala till varandra, när man engagerat sig i frågor som utmanar kyrkorna och hotar mänskligheten. Kyrkor i den ekumeniska rörelsen har kunnat utreda frågor som skiljer kyrkorna åt i både multilaterala och bilaterala dialoger.

And yet churches have not always acknowledged their mutual responsibility to one another, and have not always recognised the need to give account to one another of their faith, life, and witness, as well as to articulate the factors that keep them apart. Bearing in mind the experience of the life we already share and the achievements of multilateral and bilateral dialogues, it is now time to take concrete steps together.

13. Therefore the Ninth Assembly calls upon the World Council of Churches to continue to facilitate deep conversations among various churches. We also invite all of our churches to engage in the hard task of giving a candid account of the relation of their own faith and order to the faith and order of other churches.

Each church is asked to articulate the judgements that shape, and even qualify, its relationship to the others. The honest sharing of commonalities, divergences, and differences will help all churches to pursue the things that make for peace and build up the common life.

14. Towards the goal of full visible unity the churches are called to address recurrent matters in fresh, more pointed ways. Among the questions to be addressed continually by the churches are these:

a. To what extent can your church discern the faithful expression of the apostolic faith in its own life, prayer, and witness and in that of other churches?

b. Where does your church perceive fidelity to Christ in the faith and life of other churches?

c. Does your church recognize a common pattern of Christian initiation, grounded in baptism, in the life of other churches?

d. Why does your church believe that it is necessary, or permissible, or not possible to share the Lord's Supper with those of other churches?

e. In what ways is your church able to recognize the ordered ministries of other churches?

f. To what extent can your church share the spirituality of other churches?

Trots detta har kyrkor inte alltid beaktat sitt ömsesidiga ansvar inför varandra och inte alltid lagt vikt vid behovet av att beskriva sin tro, sitt liv och vittnesbörd för varandra, och inte heller gett ord åt vad som skiljer dem åt. Med tanke på den erfarenhet vi redan delar och det vi uppnått i multilaterala och bilaterala dialoger, är det nu dags att ta konkreta steg tillsammans.

13. Därför uppmanar den nionde generalförsamlingen Kyrkornas världsråd att fortsatt underlätta djupa samtal mellan olika kyrkor. Vi inbjuder också alla våra kyrkor att gå in i det hårda arbetet att ge en uppriktig redogörelse för sin egen troslära i relation till andra kyrkors. Varje kyrka ombeds att formulera de om-dömen som formar och till och med bestämmer relationen till andra kyrkor. Det uppriktiga delandet av sådant som är gemensamt, avvikelser och skillnader kommer att hjälpa alla kyrkor att verka för sådant som leder till fred och bygger upp det gemensamma livet.

14. På väg mot målet full synlig enhet är kyrkorna kallade att ta itu med återkommande frågor på ett nytt och tydligare sätt. Bland de frågor, som bör behandlas kontinuerligt av kyrkorna, finns dessa:

- a/ I vilken omfattning kan din kyrka se det trofasta uttrycket för apostolisk tro i det egna livet, bönen och vittnesbördet och i andra kyrkors liv, bön och vittnesbörd?
- b/ Var kan din kyrka se trohet mot Kristus i andra kyrkors tro och liv?
- c/ Ser din kyrka i andra kyrkor ett gemensamt mönster för upptagande i kristen gemenskap, som bygger på dopet?
- d/ Varför tror din kyrka att det är nödvändigt eller tillåtet eller omöjligt att dela nattvardsgemenskap med medlemmar i andra kyrkor?
- e/ På vilket sätt kan din kyrka erkänna andra kyrkors vigningstjänst?
- f/ I vilken utsträckning kan din kyrka dela andra kyrkors andliga liv?

g. How will your church stand with other churches to contend with problems such as social

and political hegemonies, persecution, oppression, poverty, and violence?

h. To what extent will your church share with other churches in the apostolic mission?

i. To what extent does your church share with other churches in faith formation and theological education?

j. How fully can your church share in prayer with other churches?

In addressing these questions, churches will be challenged to recognise areas for renewal in their own lives, and new opportunities to deepen relations with those of other traditions.

VI

15. Our churches journey together in conversation and common action, confident that the risen Christ will continue to disclose himself as he did in the breaking of bread at Emmaus, and that he will unveil the deeper meaning of fellowship and communion (Luke 24.13-35).

Noting the progress made in the ecumenical movement, we encourage our churches to continue on this arduous yet joyous path, trusting in God the Father, Son and Holy Spirit, whose grace transforms our struggles for unity into the fruits of communion.

Let us listen to what the Spirit is saying to the churches!

g/ Hur kommer din kyrka att förhålla sig till andra kyrkor då det gäller att bekämpa problem som sociala och politiska maktstrukturer, förföljelse, förtryck, fattigdom och våld?

h/ I vilken utsträckning kommer din kyrka att tillsammans med andra kyrkor gå in i apostolisk mission?

i/ I vilken utsträckning har din kyrka gemenskap med andra kyrkor i fråga om trosundervisning och teologisk utbildning?

j/ I vilken utsträckning kan din kyrka be tillsammans med andra kyrkor?

Genom att behandla dessa frågor utmanas kyrkor att se områden där deras egna liv behöver förnyas och se nya möjligheter till fördjupad relation med dem som har annan tradition än den egna.

VI

15. Våra kyrkor färdas tillsammans i samtal och gemensamt handlande i övertygelsen om att den uppståndne Kristus kommer att fortsatt uppenbara sig, så som han gjorde då han bröt brödet i Emmaus, och att han kommer att uppenbara den djupare innebörden i sammanhållning och gemenskap (Lk 24:13-35). Med tanke på de framsteg som gjorts i den ekumeniska rörelsen uppmanar vi våra kyrkor att fortsätta på denna mödosamma men glädjefyllda stig, i förtröstan på Gud, Fader, Son och helig Ande, vars nåd omvandlar våra ansträngningar för enhet till gemenskapens frukter.

Låt oss lyssna till vad Anden säger till kyrkorna!

Notes

1 *The present Invitation to the Churches was produced at the request of the Central Committee of the WCC (2002), in a process organized by the WCC's Faith and Order Commission. A first draft was written at a meeting in Nicosia, Cyprus in March 2004; this was revised (on the basis of extensive comments received from WCC governing bodies, the Faith and Order Commission, and the Steering Committee of the Special Commission) at a second meeting in Nicosia in May, 2005.*

Faith and Order extends on behalf of the WCC its appreciation to the Church of Cyprus, which graciously hosted these preparatory meetings. A final revision took place at the Faith and Order Standing Commission meeting in Aghios Nikolaos, Crete, in June 2005.

2 *To assist this process, Faith and Order has produced and sent to the churches a new Study Document, "The Nature and Mission of the Church: A Stage on the Way to a Common Statement", Faith and Order Paper No. 198.*

3 *Basis, WCC (Constitution, I).*

4 *Purposes and Functions, WCC (Constitution, III).*

5 *"The Unity of the Church as Koinonia: Gift and Calling", The Canberra Statement, 2.1.*

6 *The scripture quotations contained herein are from the New Revised Standard Version of the Bible, © 1989, 1995 by the Division of Christian Education of the National Council of Churches of Christ in the United States of America, and are used by permission. All rights reserved.*

7 *The Nature and Mission of the Church, § 23.*

8 *Cf. "The Unity of the Church as Koinonia: Gift and Calling", The Canberra Statement, 3.2.*

9 *The Toronto Statement, IV.3*

Noter

1 Föreliggande inbjudan utarbetades på uppdrag av Kyrkornas världsråds centralkommitté (2002), i ett projekt organiserat av Faith & Order-kommissionen. Ett första utkast skrevs vid ett möte i Nicosia på Cypern i mars 2004; detta reviderades (på grund av utförliga kommentarer från Kyrkornas världsråds styrande organ, Faith & Order-kommissionen och Special Commissions styrgrupp) i ett andra möte i Nicosia i maj 2005. Faith & Order uttrycker å Kyrkornas världsråds vägnar sin uppskattning till *The Church of Cyprus*, som vänligt stod för värdskapet för dessa förberedande möten. En slutlig revidering ägde rum vid möte i Hagios Nicolaos på Kreta i juni 2005 med Faith & Orders Standing Commission.

2 För att underlätta denna process har Faith & Order framställt och sänt till kyrkorna ett nytt studiedokument, *The Nature and Mission of the Church: A Stage on the Way to a Common Statement, Faith and Order Paper No. 198*.

3 *Basis*, WCC (Constitution, I).

4 *Purposes and Functions*, WCC (Constitution, III).

5 *The Unity of the Church as Koinonia: Gift and Calling*, The Canberra Statement, 2.1.

6 Bibelcitaten är hämtade från Bibel 2000 ©Svenska Bibelsällskapet och Verbum förlag.

7 *The Nature and Mission of the Church*, § 23.

8 Cf. *The Unity of the Church as Koinonia: Gift and Calling*, The Canberra Statement, 3.2.

9 *The Toronto Statement*, IV.3

